

2006. GADA KONVENCIJA PAR DARBU JŪRNICĪBĀ

Starptautiskās darba organizācijas Ģenerālkonference,

ko Starptautiskā nodarbinātības biroja vadības institūcija 2006. gada 7.februārī sasaukusi uz deviņdesmit ceturto sesiju Ženēvā,

vēlēdamās izstrādāt vienotu, saskaņotu dokumentu, kurā būtu iekļautas spēkā esošo starptautisko konvenciju un ieteikumu par darbu jūrniecībā jaunākās normas, kā arī pamatprincipi, kas atrodami citās starptautiskās darba konvencijās, jo īpaši:

- 1930.gada Piespiedu darba Konvencijā (Nr. 29),
- 1948.gada Konvencijā par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās (Nr.87),
- 1949.gada Konvencijā par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu (Nr.98),
- 1951.gada Konvencijā par vienlīdzīgu atalgojumu (Nr. 100),
- 1957.gada Konvencijā par piespiedu darba izskaušanu (Nr. 105),
- 1958. gada Konvencijā par diskrimināciju attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos (Nr.111),
- 1973.gada Minimālā vecuma konvencijā (Nr. 138),
- 1999.gada Bērnu darba ļaunāko formu konvencijā (Nr. 182) un

ņemot vērā organizācijas pamatuzdevumu, kas ir pienācīgu darba apstākļu sekmēšana, un atsaucoties uz 1998.gada *ILO* Deklarāciju par pamatprincipiem un tiesībām darbā, un

ņemot vērā arī to, ka uz jūrniekiem attiecas citu *ILO* tiesību aktu noteikumi un ka viņiem ir citas tiesības, kas noteiktas kā viņu pamattiesības un brīvības, kuras attiecas uz visām personām, un

ņemot vērā to, ka jūrniecības nozares globālās būtības dēļ jūrniekiem ir vajadzīga īpaša aizsardzība, un

ņemot arī vērā starptautiskos standartus par kuģu drošību, cilvēku aizsardzību un kuģa kvalitatīvu vadību, kas noteikti grozītajā 1974. gada Starptautiskajā konvencijā par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, grozītajā 1972. gada Konvencijā par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem, kā arī ņemot vērā jūrnieku sagatavošanas un kompetences prasības, kuras noteiktas grozītajā 1978. gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu, un

atsaucoties uz to, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada Jūras tiesību konvencijā ir izklāstīts vispārējs tiesisks regulējums, kura ietvaros jāveic visas okeānos un jūrās veiktās darbības, un šī Konvencija ir stratēģiski nozīmīga, jo kalpo par pamatu valsts, reģionālai un globālai darbībai un sadarbībai kuģniecības nozarē, kā arī atsaucoties uz to, ka jā saglabā tās integritāte, un

atsaucoties uz to, ka 1982. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 94. pantā ir paredzēti kuģa karoga valsts pienākumi un saistības attiecībā uz *inter alia* darba apstākļiem, apkalpes locekļiem un sociālajiem jautājumiem uz tās valsts karoga kuģiem, un

atgādinot Starptautiskās darba organizācijas Konstitūcijas 19. panta 8.punktu, kas paredz to, ka konference pieņem jebkādu konvenciju vai ieteikumu, un to, ka jebkurš dalībnieks ratificē jebkuru konvenciju, neskar nevienu likumu, nolēmumu, paražu vai nolīgumu, kurš darba ņēmējiem garantē labākus apstākļus par tiem, kas paredzēti šajā konvencijā vai ieteikumā, un

būdamā pārliecināta, ka šis jaunais dokuments jāizstrādā tā, lai nodrošinātu pēc iespējas vairāk valdību, kuģu īpašnieku un jūrnieku atbalstu pienācīga darba principiem, lai tā būtu viegli atjaunināma un pati par sevi būtu efektīvi īstenojama un piemērojama, un

pieņēmusi lēmumu par konkrētu priekšlikumu pieņemšanu, lai izstrādātu šādu dokumentu, kas ir vienīgais šīs sesijas dienas kārtības jautājums, un

noteikusi, ka šie priekšlikumi tiks ietverti starptautiskā konvencijā, 2006. gada 23. februārī pieņem šo konvenciju, ko nosauc par 2006. gada Konvenciju par darbu jūrniecībā.

VISPĀRĒJIE PIENĀKUMI

I pants

1. Katra dalībvalsts, kas ratificē šo Konvenciju, apņemas pilnībā īstenot tās normas tādā veidā, kā tas izklāstīts VI pantā, lai visiem jūrniekiem nodrošinātu tiesības uz pienācīgu nodarbinātību.

2. Dalībvalstis savstarpēji sadarbojas, lai nodrošinātu šīs konvencijas efektīvu īstenošanu un piemērošanu.

DEFINĪCIJAS UN DARBĪBAS JOMA

II pants

1. Šajā konvencijā, ja konkrētās normās nav norādīts citādi:

a) “kompetentā iestāde” ir ministrs, valdības iestāde vai cita iestāde, kam ir pilnvaras izsludināt un piemērot noteikumus, lēmumus un citus norādījumus, kuriem ir likuma spēks attiecībā uz attiecīgo normu priekšmetu;

b) “paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību” ir paziņojums, kas minēts konvencijas 2.sadaļas 5.1.3. noteikumā;

c) “bruto tilpība” ir bruto tilpība, ko aprēķina saskaņā ar tilpības mērīšanas noteikumiem, kuri iekļauti 1969. gada Starptautiskās konvencijas par kuģu tilpības mērīšanu I pielikumā vai jebkurā šīs konvencijas pārņēmējā; to kuģu bruto tilpība, uz kuriem attiecas Starptautiskās jūrniecības organizācijas pieņemtā tilpības mērīšanas pagaidu shēma, ir atrodama Starptautiskā tilpības sertifikāta (1969.gads) piezīmju slejā;

d) “jūras darbaspēka sertifikāts” ir sertifikāts, kas minēts konvencijas 2.sadaļas 5.1.3. noteikumā;

e) “šīs konvencijas prasības” ir prasības šajos pantos un noteikumos, kā arī šīs konvencijas kodeksa A daļā;

f) “jūrnieks” ir jebkura persona, kas nodarbināta vai iesaistīta darbā, vai ieņem jebkādu amatu uz kuģa, uz kuru attiecas šī Konvencija;

g) “jūrnieka darba līgums” nozīmē gan darba līgumu, gan līguma pantus;

h) “jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienests” ir jebkura valsts vai privātā sektora persona, kompānija, iestāde, aģentūra vai cita organizācija, kas iesaistīta jūrnieku rekrutēšanā kuģu īpašnieku vārdā vai iekārtošanā darbā pie kuģu īpašniekiem;

i) “kuģošanas līdzeklis” ir kuģošanas līdzeklis, kas nav paredzēts tikai kuģošanai pa iekšējiem ūdeņiem vai piekrastes ūdeņiem, vai to tuvumā, vai pa ūdeņiem, uz kuriem attiecas ostu noteikumi;

j) “kuģa īpašnieks” ir kuģa īpašnieks vai cita organizācija vai persona, piemēram, pārvaldnieks, aģents vai berbouta fraktētājs, kas uzņemies atbildību par īpašnieka kuģa darbību un kas, uzņemoties šādu atbildību, ir piekritis pārņemt pienākumus un atbildību, kuri kuģu īpašniekiem jāuzņemas saskaņā ar šo Konvenciju, neatkarīgi no tā, vai konkrētus pienākumus un atbildību kuģa īpašnieka vārdā ir uzņēmušās jebkādas citas organizācijas vai personas.

2. Ja nav skaidri norādīts citādi, tad šī konvencija attiecas uz visiem jūrniekiem.

3. Ja rodas šaubas par to, vai kādu personu kategoriju šajā konvencijā uzskata par jūrniekiem, tad šo jautājumu pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām izlemj katras dalībvalsts kompetentā iestāde.

4. Ja nav skaidri norādīts citādi, tad šī konvencija attiecas uz visiem kuģiem, kas pieder juridiskai vai fiziskai personai, ir iesaistīti komerciālā darbībā un kas nav kuģi, kuri tiek izmantoti zvejā vai līdzīgā darbībā, un tradicionāli būvēti kuģi, piemēram, dou un džonkas. Šī konvencija neattiecas uz karakuģiem un peldošām palīgierīcēm.

5. Ja rodas šaubas par to, vai šī konvencija attiecas uz kādu kuģi vai konkrētu kuģu kategoriju, tad šo jautājumu pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām izlemj katras dalībvalsts kompetentā iestāde.

6. Ja kompetentā iestāde konstatē, ka šobrīd nebūtu pieņemami un praktiski uz attiecīgās dalībvalsts karoga kuģa vai konkrētas kategorijas kuģiem attiecināt zināmas normas, kuras minētas kodeksa VI panta 1. punktā, tad attiecīgie kodeksa noteikumi netiek piemēroti tādā apjomā, kādā šo normu priekšmets reglamentēts valsts normatīvajos aktos vai darba koplīgumos, vai citur. Šādu

SAMSI_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

nolēmumu var pieņemt tikai pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām un tikai attiecībā uz starptautiskos reisos neiesaistītiem kuģošanas līdzekļiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 200.

7. Par jebkuriem dalībvalsts nolēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 3. vai 5., vai 6. punktu, paziņo Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektoram, kurš par to informē organizācijas dalībniekus.

8. Ja nav skaidri norādīts citādi, atsauce uz šo konvenciju vienlaicīgi ir atsauce uz tās noteikumiem un kodeksu.

PAMATTIESĪBAS UN PAMATPRINCIPI

III pants

Katra dalībvalsts nodrošina, ka tās tiesību normās ir ievērotas šajā konvencijā paredzētās pamattiesības:

- a) biedrošanās brīvība un tiesību uz koplīguma slēgšanu atzīšana;
- b) visu veidu piespiedu un obligāta darba likvidēšana;
- c) bērnu darba likvidēšana;
- d) diskriminācijas attiecībā uz nodarbinātību un profesiju likvidēšana.

JŪRNIĒKU NODARBINĀTĪBA UN SOCIĀLĀS TIESĪBAS

IV pants

1. Katram jūrniekam ir tiesības uz drošu un aizsargātu darba vietu, kas atbilst drošības standartiem.

2. Katram jūrniekam ir tiesības uz godīgiem darba noteikumiem.

3. Katram jūrniekam ir tiesības uz pienācīgiem darba un dzīves apstākļiem uz kuģa.

4. Katram jūrniekam ir tiesības uz veselības aizsardzību, medicīnisko aprūpi, labklājības pasākumiem un cita veida sociālo aizsardzību.

5. Katra dalībvalsts nodrošina, ka tās jurisdikcijas robežās jūrnieku nodarbinātības un sociālās tiesības, kas minētas šā panta iepriekšējos punktos, tiek pilnībā īstenotas saskaņā ar šīs konvencijas prasībām. Ja vien konvencijā nav noteikts citādi, šādu īstenošanu var veikt atbilstoši valsts tiesību aktiem, attiecīgiem darba koplīgumiem vai veicot citus pasākumus vai praktisku darbu.

ĪSTENOŠANAS UN PIEMĒROŠANAS PIENĀKUMI

V pants

1. Katra dalībvalsts īsteno un piemēro likumus vai noteikumus, vai citus aktus, ko tā ir pieņēmusi, lai izpildītu savas šajā konvencijā paredzētās saistības attiecībā uz kuģiem un jūrniekiem, kuri atrodas tās jurisdikcijā.

2. Katra dalībvalsts efektīvi īsteno savu jurisdikciju un kontroli pār tās valsts karoga kuģiem, izveidojot sistēmu, lai nodrošinātu šīs konvencijas prasību izpildi, tai skaitā, regulāras pārbaudes, ziņošanu, pārraudzību un tiesvedību saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem.

3. Katra dalībvalsts nodrošina, ka uz tās valsts karoga kuģa atrodas jūras darbaspēka sertifikāts un paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību, kā paredzēts šajā konvencijā.

4. Kuģi, uz ko attiecas šī konvencija, atbilstoši starptautiskajiem tiesību aktiem var pārbaudīt konvencijas dalībvalsts, kura nav kuģa karoga valsts, ja kuģis atrodas vienā no tās ostām, lai pārbaudītu, vai kuģis atbilst šīs konvencijas prasībām.

5. Katra dalībvalsts efektīvi īsteno savu jurisdikciju un kontroli pār jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, ja tie ir izveidoti tās valsts teritorijā.

6. Katra dalībvalsts aizliedz pārkāpt šīs konvencijas prasības un atbilstoši starptautiskajiem tiesību aktiem paredz sankcijas vai pieprasa pieņemt korektīvus pasākumus saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, lai atturētu no šādu pārkāpumu izdarīšanas.

7. Katra dalībvalsts pilda savus pienākumus saskaņā ar šo konvenciju tādā veidā, lai nodrošinātu, ka pret tādās valsts karoga kuģiem, kas nav ratificējuši šo konvenciju, netiktu izrādīta labāka attieksme kā pret jebkuras citas valsts karoga kuģiem, kas ir ratificējuši šo konvenciju.

NOTEIKUMI UN KODEKSA A UN B DAĻA

VI pants

1. Noteikumi un kodeksa A daļas normas ir obligātas. Kodeksa B daļas normas nav obligātas.

2. Katra dalībvalsts apņemas ievērot noteikumos izklāstītās tiesības un principus un īstenot katru noteikumu tādā veidā, kā tas ir paredzēts kodeksa A

SAMS1_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

daļas attiecīgajās normās. Turklāt dalībvalsts pienācīgi apsver, vai savus pienākumus veikt tādā veidā, kā tas paredzēts šā kodeksa B daļā.

3. Ja dalībvalsts nevar minētās tiesības un principus īstenot tādā veidā, kā norādīts kodeksa A daļā, ja vien šajā konvencijā nav skaidri paredzēts citādi, tā A daļu var īstenot, izmantojot savu likumu un noteikumu normas vai citus pasākumus, kas ir būtiski līdzvērtīgi A daļas normām.

4. Šā panta 3. punktā jebkurš likums, noteikums, koplīgums vai cits īstenošanas pasākums šīs konvencijas sakarā ir uzskatāms par būtiski līdzvērtīgu tikai tad, ja dalībvalsts apliecina, ka:

- a) tas veicina kodeksa A daļas attiecīgās normas vai normu vispārējā mērķa un nolūka sasniegšanu;
- b) tas īsteno kodeksa A daļas attiecīgo normu vai normas.

APSPRIEDES AR KUĢU ĪPAŠNIEKU UN JŪRNIIEKU ORGANIZĀCIJĀM

VII pants

Lēmumu saistībā ar jebkuru izņēmumu, atbrīvojumu vai citu šīs konvencijas brīvāku piemērošanu, par ko konvencijā paredzēta apspriešanās ar kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām, ja dalībvalstī nav kuģu īpašnieku vai jūrnieku pārstāvju organizācijas, dalībnieks var pieņemt tikai pēc apspriešanās ar XIII pantā minēto Komiteju.

STĀŠANĀS SPĒKĀ

VIII pants

1. Par šīs konvencijas ratificēšanas faktu dalībvalsts informē Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektoru tās reģistrēšanai.

2. Šī konvencija ir saistoša tikai tām Starptautiskās darba organizācijas dalībvalstīm, kuru konvencijas ratifikāciju ir reģistrējis ģenerāldirektors.

3. Šī konvencija stājas spēkā pēc 12 mēnešiem skaitot no dienas, kurā ir reģistrētas vismaz 30 ratifikācijas, ko izdarījušas dalībvalstis, kuru kuģu pasaules bruto tilpības kopīgā daļa ir 33 procenti.

4. Pēc tam šī konvencija attiecībā uz jebkuru dalībvalsti stājas spēkā pēc 12 mēnešiem skaitot no dienas, kad reģistrēta šās dalībvalsts ratifikācija.

DENONSĒŠANA

IX pants

1. Dalībvalsts, kas konvenciju ratificējusi, var to denonsēt pēc desmit gadiem kopš konvencijas pirmreizējās stāšanās spēkā, informējot par to Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektoru tās reģistrēšanai. Šāda denonsēšana stājas spēkā pēc viena gada kopš šīs denonsēšanas reģistrēšanas.

2. Katrai dalībvalstij, kas nav izmantojusi denonsēšanas tiesības gada laikā pēc tam, kad ir pagājis šā panta 1. punktā minētais desmit gadu periods, šī konvencija paliek saistoša vēl desmit gadus, un tas šo konvenciju var denonsēt tikai pēc katra desmit gadu perioda beigām saskaņā ar šajā pantā paredzētajiem noteikumiem.

STĀŠANĀS SPĒKĀ SEKAS

X pants

Ar šo konvenciju tiek pārskatītas šādas konvencijas:

1920.gada Minimālā vecuma konvencija (darbam uz jūras) (nr.7);

1920.gada Konvencija par bezdarbnieku pabalstu kuģa bojāiešanas gadījumā (nr.8);

1920.gada Konvencija par jūrnieku iekārtošanu darbā (nr.9);

1921.gada Konvencija par kuģniecībā nodarbināto bērnu un pusaudžu obligāto medicīnisko apskati (nr.16);

1926.gada Konvencija par jūrnieku darba līgumiem (nr.22);

1926.gada Konvencija par jūrnieku repatriāciju (nr.23);

1936.gada Konvencija par virsnieku kompetences apliecībām (nr.53);

1936.gada Konvencija par apmaksātām brīvdienām jūrniekiem (nr.54);

1936.gada Kuģu īpašnieku atbildības konvencija (jūrnieku slimību un traumu gadījumos) (nr.55);

1936.gada Konvencija par apdrošināšanu slimību gadījumiem (nr.56);

1936.gada Konvencija par darba stundām un apkalpes komplektēšanu (jūras) (nr.57);

1936.gada Minimālā vecuma konvencija (darbam uz jūras) (pārskatīta) (nr.58);

1946.gada Konvencija par (jūrnieku apkalpju) pārtiku un ēdināšanu (nr.68);

1946.gada Konvencija par kuģu pavāru sertifikāciju (nr.69);

1946.gada Konvencija par jūrnieku sociālo drošību (nr.70);

1946.gada Konvencija par apmaksātu atvaļinājumu jūrniekiem (nr.72);

1946.gada Konvencija par medicīnisko apskati (jūrnieki) (nr.73);

1946.gada Konvencija par kvalificētu matrožu sertifikāciju (nr.74);

1946.gada Konvencija par apkalpes telpām (nr.75);

1946.gada Konvencija par darba algu, darba laiku un apkalpes komplektēšanu (jūras) (nr.76);

SAMSI_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

1949.gada Konvencija par apmaksātu atvaļinājumu jūrniekiem (pārskatīta) (nr.91);
1949.gada Konvencija par apkalpes telpām (pārskatīta) (nr.92);
1949.gada Konvencija par darba algu, darba laiku un apkalpes komplektēšanu (jūras) (pārskatīta) (nr.93);
1958.gada Konvencija par darba algu, darba laiku un apkalpes komplektēšanu (jūras) (pārskatīta) (nr.109);
1970.gada Konvencija par apkalpes telpām (papildu noteikumi) (nr.133);
1970.gada Konvencija par nelaiemes gadījumu novēršanu (jūrnieki) (nr.134);
1976.gada Konvencija par nodarbinātības nepārtrauktību (jūrnieki) (nr.145);
1976.gada Konvencija par jūrnieku gadskārtējo apmaksāto atvaļinājumu (nr.146);
1976.gada Konvencija par minimālajām normām uz tirdzniecības kuģiem (nr.147);
1996.gada Protokols 1976.gada Konvencijai par minimālajām normām uz tirdzniecības kuģiem (nr.147);
1987.gada Konvencija par jūrnieku labklājību (nr.163);
1987.gada Konvencija par (jūrnieku) veselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi (nr.164);
1987.gada Konvencija par jūrnieku sociālo drošību (pārskatīta) (nr.165);
1987.gada Konvencija par jūrnieku repatriāciju (pārskatīta) (nr.166);
1996.gada Konvencija par darba inspekciju jūrniecībā (nr.178);
1996.gada Konvencija par jūrnieku rekrutēšanu un darbā iekārtošanu (nr.179);
1996.gada Konvencija par darba laiku un apkalpes komplektēšanu (jūras) (nr.180).

DEPOZITĀRA FUNKCIJAS

XI pants

1. Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektors informē visas Starptautiskās darba organizācijas dalībvalstis par konvencijas ratifikācijas, pieņemšanas un denonsēšanas reģistrēšanu saskaņā ar šo konvenciju.

2. Ja VIII panta 3. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, ģenerāldirektors informē Starptautiskās darba organizācijas dalībvalstis par datumu, kurā konvencija stāsies spēkā.

XII pants

Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektors paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram par reģistrāciju atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 102.pantam, sniedzot visaptverošu informāciju par konvencijas ratifikāciju, pieņemšanu un denonsēšanas reģistrēšanu saskaņā ar šo konvenciju.

ĪPAŠĀ TRĪSPUSĒJĀ KOMITEJA

XIII pants

1. Starptautiskā nodarbinātības biroja vadības institūcija pastāvīgi pārskata šo konvenciju ar speciāli šim nolūkam izveidotas komitejas palīdzību, kurai ir īpaša kompetence jūrniecības darba nozarē.

2. Lai risinātu jautājumus atbilstoši šai konvencijai, komiteju veido katras dalībvalsts, kas ratificējusi šo konvenciju, valdības izvirzīti divi pārstāvji, un kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvji, ko pēc apspriešanās ar Apvienoto jūrniecības komisiju ieceļ vadības institūcija.

3. To dalībvalstu valdību pārstāvji, kas vēl nav ratificējuši šo konvenciju, var piedalīties komitejas darbā, bet viņiem nav balsu tiesību nevienā jautājumā, kuru izskata saskaņā ar šo konvenciju. Vadības institūcija var uzaicināt pārstāvjus no citām organizācijām vai iestādēm, kas var piedalīties komitejas darbā kā novērotāji.

4. Katram kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvim piešķir tik daudz balsu, cik vajadzīgas, lai nodrošinātu kuģu īpašnieku pārstāvju grupai un jūrnieku pārstāvju grupai katrai atsevišķi pusi no to valdību kopējā balsu skaita, kas pārstāvētas attiecīgajā sanāksmē un ir tiesīgas balsot.

KONVENCIJAS GROZĪŠANA

XIV pants

1. Grozījumus jebkurā no šīs konvencijas normām var pieņemt Starptautiskās darba organizācijas Ģenerālkonference saskaņā ar Starptautiskās darba organizācijas Konstitūcijas 19.pantu un organizācijas noteikumiem un procedūrām par šīs konvencijas pieņemšanu. Grozījumus kodeksā var pieņemt saskaņā ar XV pantā noteiktajām procedūrām.

2. Dalībvalstīm, kurām šīs konvencijas ratifikācija reģistrēta pirms grozījuma pieņemšanas, nosūta ratificēšanai attiecīgā grozījuma tekstu.

3. Citām dalībvalstīm organizācijas grozīto konvencijas tekstu ratificēšanai nosūta saskaņā ar Konstitūcijas 19.pantu.

4. Grozījumu uzskata par pieņemtu dienā, kad reģistrēti vismaz 30 konvencijas dalībvalstu grozījumi vai grozītās konvencijas ratifikācijas, kuru pasaules kuģu bruto tilpības kopējā daļa ir 33 procenti.

5. Grozījums, kas pieņemts saskaņā ar Konstitūcijas 19.pantu, ir saistošs tikai tām organizācijas dalībvalstīm, kuru ratifikācijas reģistrējis Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektors.

6. Jebkurai dalībvalstij, kas minēta šā panta 2. punktā, grozījums stājas spēkā pēc 12 mēnešiem, skaitot no pieņemšanas dienas, kura minēta šā panta 4.punktā, vai pēc 12 mēnešiem, skaitot no dienas, kad reģistrēta tā grozījuma ratifikācija, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks.

7. Saistībā ar šā panta 9. punktu, dalībvalstīm, kas minētas šā panta 3.punktā, grozītā konvencija stājas spēkā pēc 12 mēnešiem, skaitot no pieņemšanas dienas, kura minēta šā panta 4. punktā, vai pēc 12 mēnešiem, skaitot no dienas, kad reģistrēta dalībvalsts konvencijas ratifikācija, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks.

8. Dalībvalstīm, kuras šīs konvencijas ratifikāciju reģistrēja pirms grozījumu pieņemšanas, bet kas nav ratificējušas grozījumus, šī konvencija paliek spēkā bez attiecīgajiem grozījumiem.

9. Jebkura dalībvalsts, kurai šīs konvencijas ratifikācija reģistrēta pēc grozījuma pieņemšanas, bet pirms šā panta 4. punktā minētā datuma, deklarācijā, kas pievienota ratifikācijas dokumentam, var norādīt, ka ratifikācija attiecas uz konvenciju bez attiecīgajiem grozījumiem. Ja ratifikācijas instrumentam pievienota šāda deklarācija, tad attiecīgajai dalībvalstij šī konvencija stājas spēkā pēc 12 mēnešiem, skaitot no dienas, kad reģistrēta šī ratifikācija. Ja ratifikācijas instrumentam šāda deklarācija nav pievienota vai ja ratifikāciju reģistrē 4. punktā minētajā datumā vai pēc tā, tad attiecīgajai dalībvalstij konvencija stājas spēkā pēc 12 mēnešiem, skaitot no dienas, kad tika reģistrēta ratifikācija, bet konvencijai stājoties spēkā saskaņā ar šā panta 7.punktu, attiecīgajai dalībvalstij ir saistošs arī šis grozījums, ja vien attiecīgajā grozījumā nav paredzēts citādi.

KODEKSA GROZĪŠANA

XV pants

1. Kodeksu var grozīt ar procedūru, kas norādīta XIV pantā, vai, ja nav paredzēts citādi, atbilstoši šajā pantā norādītajai procedūrai.

2. Kodeksa grozījumu Starptautiskās nodarbinātības biroja ģenerāldirektoram var ierosināt jebkura organizācijas dalībvalsts valdība vai XIII pantā minētajā komitejā iecelto kuģu īpašnieku pārstāvju vai jūrnieku pārstāvju grupa. Dalībvalsts valdības ierosināto grozījumu jāierosina vai jāatbalsta vēl vismaz piecu tādu dalībnieku valdībām, kas ratificējuši konvenciju vai šajā punktā minēto kuģu īpašnieku vai jūrnieku pārstāvju grupai.

3. Ģenerāldirektors pārbauda, vai ierosinātais grozījums atbilst šā panta 2.punkta prasībām, un pēc tam šo ierosinājumu kopā ar vajadzīgajiem komentāriem un ieteikumiem uzreiz nosūta visām organizācijas dalībvalstīm, pievienojot aicinājumu atsūtīt savus apsvērumus un ieteikumus par šo ierosinājumu sešu mēnešu laikā vai citā vadības institūcijas noteiktā periodā (tas nedrīkst būt īsāks par trim mēnešiem un ilgāks par deviņiem mēnešiem).

4. Šā panta 3.punktā minētā perioda beigās šo ierosinājumu kopā ar to apsvērumu un ieteikumu kopsavilkumu, kas izteikti saskaņā ar šo pantu, nosūta izskatīšanai komitejas sanāksmē. Komiteja grozījumu uzskata par pieņemtu, ja:

a) sanāksmē, kurā izskata ierosinājumu, ir pārstāvēta vismaz puse to dalībvalstu valdību, kas ratificējušas šo konvenciju, un

b) vairākums no divām trešdaļām komitejas locekļu nobalso par šā grozījuma pieņemšanu, un

c) šo vairākumu veido komitejas locekļi, kas balsošanas brīdī reģistrējušies un pārstāv vismaz pusi no valdību balsstiesībām, pusi no kuģu īpašnieku balsstiesībām un pusi no jūrnieku balsstiesībām.

5. Saskaņā ar šā panta 4.punktu, pieņemtos grozījumus iesniedz apstiprināšanai nākamajā konferences sesijā. Šāda grozījuma apstiprināšanai vajadzīgas divas trešdaļas klātesošo delegātu derīgo balsu vairākuma. Ja šādu vairākumu neizdodas sasniegt, ierosināto grozījumu pēc komitejas vēlēšanās nodod pārskatīšanai komitejā.

6. Par konferences pieņemtajiem grozījumiem ģenerāldirektors paziņo katrai dalībvalstij, kurai šīs konvencijas ratifikācijas instruments reģistrēts pirms datuma, kurā konference apstiprināja šo grozījumu. Turpmāk tekstā šīs dalībvalstis sauc par "ratificējošām dalībvalstīm". Paziņojumā iekļauj atsauci uz šo pantu un norāda periodu, kura laikā var iesniegt oficiālu iebildumu. Šis periods var būt divi gadi no paziņošanas brīža, ja vien apstiprināšanas laikā konference nav noteikusi citu periodu, kam jābūt vismaz vienu gadu ilgam. Paziņojuma kopiju nosūta citām organizācijas dalībvalstīm informācijai.

7. Konferences apstiprinātu grozījumu uzskata par pieņemtu, ja līdz paredzētā perioda beigām ģenerāldirektors nav saņēmis oficiālus iebildumus no vairāk kā 40 procentiem dalībvalstu, kas ratificējušas šo konvenciju, un kas pārstāv ne mazāk kā 40 procentus no to dalībvalstu kuģu bruto tilpības, kuras ratificējušas konvenciju.

8. Grozījums, ko uzskata par atzītu, stājas spēkā sešus mēnešus pēc norādītā perioda beigām attiecībā uz visām ratificējošajām dalībvalstīm, izņemot tās dalībvalstis, kuras izteikušas oficiālu iebildumu saskaņā ar šā panta 7.punktu un nav šo iebildumu atsaukušas saskaņā ar 11.punktu.

Tomēr:

- a) līdz norādītā perioda beigām jebkura ratificējošā dalībvalsts ģenerāldirektoram var paziņot, ka grozījums tam būs saistošs tikai pēc tam, kad tas nosūtīs īpašu paziņojumu par tā atzīšanu;
- b) līdz datumam, kurā grozījums stājas spēkā, jebkura ratificējošā dalībvalsts ģenerāldirektoram var paziņot, ka grozījums noteiktu periodu šai dalībvalstij nebūs saistošs.

9. Grozījums, uz ko attiecas šā panta 8.punkta a)apakšpunktā minētais paziņojums, dalībvalstij, kas to izteikusi, stājas spēkā pēc sešiem mēnešiem skaitot no dienas, kad dalībvalsts paziņojusi ģenerāldirektoram par šā grozījuma atzīšanu, vai dienā, kad grozījums stājas spēkā pirmo reizi, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks.

10. Šā panta 8.punkta b)apakšpunktā minētais periods nedrīkst būt ilgāks par vienu gadu, skaitot no dienas, kad grozījums stājas spēkā, vai ilgāks par periodu, ko grozījuma apstiprināšanas laikā noteikusi konference.

11. Dalībvalsts, kas izteikusi oficiālu iebildumu pret grozījumu, savu iebildumu var atsaukt jebkurā laikā. Ja ģenerāldirektors šādu atsaukumu saņem pēc tam, kad grozījums ir stājies spēkā, dalībvalstij šis grozījums stājas spēkā pēc sešiem mēnešiem, skaitot no dienas, kad reģistrēts šis paziņojums.

12. Pēc tam, kad grozījums stājies spēkā, var ratificēt tikai grozīto konvenciju.

13. Ciktāl jūrniecības darba sertifikāts ir saistīts ar jautājumiem, kas iekļauti konvencijas grozījumā, kas ir stājies spēkā:

a) dalībvalstij, kas atzinusi šo grozījumu, nav obligāti jānodrošina konvencijas priekšrocības tiem jūrniecības darba sertifikātiem, kuri izsniegti citas tādas dalībvalsts valsts karoga kuģiem, kura:

- i) atbilstoši šā panta 7.punktam ir oficiāli izteikusi iebildumu pret šo grozījumu un šo iebildumu nav atsaukusi, vai
- ii) atbilstoši šā panta 8.punkta a)apakšpunktam ir paziņojusi, ka grozījums tai būs saistošs tikai pēc īpaša paziņojuma nosūtīšanas, un šo grozījumu nav atzinusi, un

b) dalībvalsts, kas grozījumu ir atzinusi, konvencijas priekšrocības nodrošina tiem jūrniecības darba sertifikātiem, kuri izsniegti citas tādas dalībvalsts karoga kuģiem, kas atbilstoši šā panta 8.punkta b)apakšpunktam ir paziņojis, ka šis grozījums attiecībā uz šo dalībvalsti nebūs spēkā saskaņā ar šā panta 10.punktu norādītā periodā.

AUTENTISKĀS VALODAS

XVI pants

Šīs konvencijas teksta versijas angļu un franču valodā ir vienlīdz autentiskas.

**KONVENCIJAS PAR DARBU JŪRNICĪBĀ
NOTEIKUMU UN KODEKSA PASKAIDROJUMS**

1. Šajā paskaidrojumā, kas nav daļa no Konvencijas par darbu jūrniecībā, ir doti vispārīgi norādījumi par konvenciju.

2. Konvenciju veido trīs dažādas, bet saistītas daļas: panti, noteikumi un kodekss.

3. Pantu un noteikumu daļā izklāstītas pamattiesības un pamatprincipi, kā arī konvenciju ratificējušo dalībvalstu pienākumi. Pantu un noteikumu daļu var mainīt tikai konference saskaņā ar Starptautiskās darba organizācijas Konstitūcijas 19.pantu (sk. konvencijas XIV. pantu).

4. Kodeksā iekļauta sīka informācija par noteikumu daļas īstenošanu. To veido A daļa (obligātie standarti) un B daļa (rekomendējoši norādījumi). Kodeksu var grozīt, izmantojot vienkāršoto procedūru, kas izklāstīta konvencijas XV pantā. Tā kā kodekss saistīts ar sīki izstrādātu īstenošanu, grozījumiem tajā jāietilpst konvencijas pantu un noteikumu daļas vispārīgajā darbības jomā.

5. Noteikumi un kodekss ir iedalīti piecās sadaļās.

1.sadaļa. Minimālās prasības, lai jūrnieki varētu strādāt uz kuģa.

2.sadaļa. Nodarbinātības nosacījumi.

3.sadaļa. Dzīvojamās telpas, atpūtai paredzētais aprīkojums, pārtika un ēdināšana.

4.sadaļa. Veselības aizsardzība, medicīniskā aprūpe, labklājība un sociālā aizsardzība.

5.sadaļa. Atbilstība un piemērošana.

6. Katrā sadaļā ir ietvertas tādu normu grupas, kas saistītas ar konkrētām tiesībām vai principiem (vai ar piemērošanas pasākumiem (5.sadaļa)), un ir attiecīgi numurētas. Piemēram, 1.sadaļas pirmajā grupā, kas attiecas uz minimālo vecumu, iekļauts 1.1. noteikums, A1.1. standarts un B1.1. norādījums.

7. Konvencijai ir trīs pamata mērķi:

a) pantu un noteikumu daļā izklāstīt stingru tiesību un principu kopumu;

b) izmantojot kodeksu, sniegt dalībvalstīm zināmu elastību šo tiesību un principu īstenošanā; un

c) ar 5.sadaļas palīdzību nodrošināt to, ka šīs tiesības un šie principi tiek pienācīgi ievēroti un piemēroti.

8. Elastībai īstenošanā ir divas galvenās jomas. Viena no tām ir dalībniekiem pieejamā iespēja vajadzības gadījumā (skatīt VI panta 3. punktu) dot spēku kodeksa A daļas sīki izstrādātajām prasībām, izmantojot būtisko līdztvērtību (kā noteikts VI panta 4. punktā).

9. Elastības īstenošanā otra joma tiek nodrošināta, daudzu A daļas normu obligātās prasības formulējot vispārīgākā veidā, tādējādi atstājot lielāku rīcības brīvību attiecībā uz darbību, kas jānodrošina valsts līmenī. Šādos gadījumos norādījumi par īstenošanu ir doti kodeksa B daļā, kas nav obligāta. Tādējādi dalībvalstis, kas ratificējušas šo konvenciju, var noskaidrot to darbību, kura tiem jāveic saskaņā ar attiecīgo A daļas vispārīgo pienākumu, kā arī darbību, kas tiem nav obligāta. Piemēram, A4.1. standartā ir noteikts, ka uz visiem kuģiem jānodrošina tūlītēja pieeja vajadzīgajiem medikamentiem, lai sniegtu medicīnisko aprūpi uz kuģa (1.punkta b)apakšpunkts), un uz visiem kuģiem jābūt “pirmās palīdzības aptieciņai” (4.punkta a)apakšpunkts). Tas nozīmē, ka šis pienākums netiks izpildīts labā ticībā, ja pirmās palīdzības aptieciņa vienkārši atradīsies uz kuģa. Precīzāki norādījumi paredzēti attiecīgajā B4.1.1.norādījumā (4.punkts), lai nodrošinātu, ka pirmās palīdzības aptieciņas saturu pienācīgi uzglabā, izmanto un papildina.

10. Dalībvalstīm, kas ratificējušas šo konvenciju, attiecīgais norādījums nav saistošs un, kā norādīts 5.sadaļas normās par ostas valsts kontroli, apskates ir saistītas tikai ar šīs konvencijas attiecīgajām prasībām (pantiem, noteikumiem un A daļas standartiem). Taču dalībniekiem saskaņā ar VI panta 2. punktu ir pienācīgi jāapsver savu kodeksa A daļā paredzēto saistību īstenošana tādā veidā, kā paredzēts B daļā. Ir pieļaujams, ka pēc attiecīgo norādījumu pienācīgas apsvēršanas, dalībnieks nolemj veikt atšķirīgus pasākumus, kas, izmantojot iepriekš minēto piemēru, nodrošina pirmās palīdzības aptieciņas satura pienācīgu uzglabāšanu, izmantošanu un papildināšanu, ņemot vērā A daļas standartu. No otras puses, ņemot vērā B daļā paredzēto norādījumu, attiecīgā dalībvalsts, kā arī Starptautiskās darba organizācijas institūcijas, kas ir atbildīgas par starptautisko darba konvenciju īstenošanas pārskatīšanu, var būt drošas un tām nav jāveic papildu izskatīšana, lai pārlicinātos, ka dalībvalsts veiktie pasākumi ir atbilstoši, lai īstenotu ar šo norādījumu saistītās A daļas saistības.

NOTEIKUMI UN KODEKSS

1. SADAĻA. MINIMĀLĀS PRASĪBAS, LAI JŪRNIEMI VARĒTU STRĀDĀT UZ KUĢA

1.1. noteikums – Minimālais vecums

Mērķis: nodrošināt, ka uz kuģa nestrādā personas, kas nav sasniegušas noteikto vecumu.

1. Uz kuģa nedrīkst tikt nodarbināta, nolīgta vai strādāt persona, kas nav sasniegusi minimālo vecumu.
2. Minimālais vecums, konvencijai stājoties spēkā pirmo reizi, ir 16 gadi.
3. Lielāks minimālais vecums ir paredzēts kodeksā izklāstītajos apstākļos.

A1.1. standarts – Minimālais vecums

1. Uz kuģa aizliegts nodarbināt vai pieņemt darbā personas, kas nav sasniegušas 16 gadu vecumu.

2. Jūrnieka darbu naktī nedrīkst veikt persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu. Šā standarta vajadzībām terminu “nakts” definē saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts nacionālajiem normatīvajiem aktiem un praksi. Tas ir laika posms, kura garums ir vismaz deviņas stundas un kurš sākas ne vēlāk kā pusnaktī un beidzas ne ātrāk kā pulksten 5 no rīta.

3. Izņēmumu no ierobežojuma attiecībā uz darbu naktī var pieņemt kompetentā iestāde, ja:

- a) šāda ierobežojuma dēļ pasliktinātos attiecīgo jūrnieku efektīva apmācība, kas tiek veikta saskaņā ar izstrādātām programmām un grafikiem, vai
- b) veicamā pienākuma būtība vai atzītā apmācības programma paredz, ka jūrniekiem, uz ko attiecas šis izņēmums, jāveic savi pienākumi nakts laikā, un kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām konstatē, ka darbs nebūs kaitīgs šo jūrnieku veselībai vai labklājībai.

4. Ir aizliegts nodarbināt vai pieņemt darbā jūrniekus, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu, ja veicamais darbs var apdraudēt viņu veselību vai drošību. Šāda darba veidus attiecīgā dalībvalsts paredz savos normatīvajos aktos, vai arī nosaka kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām atbilstoši attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem.

B1.1. norādījums – Minimālais vecums

1. Nosakot darba un dzīves apstākļus, dalībvalstīm jāpievērš īpaša uzmanība to jauniešu vajadzībām, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu.

1.2. noteikums – Medicīniskā izziņa

Mērķis: *nodrošināt, ka visu jūrnieku veselības stāvoklis ir piemērots, lai viņi varētu veikt savus darba pienākumus jūrā.*

1. Jūrnieki nedrīkst strādāt uz kuģa, ja nav apliecināts, ka viņu veselības stāvoklis ir piemērots, lai viņi varētu veikt savus darba pienākumus jūrā.

2. Var tikt pieļauti tikai kodeksā paredzētie izņēmumi.

A1.2. standarts – Medicīniskā izziņa

1. Kompetentā iestāde no jūrniekiem pirms darba uzsākšanas uz kuģa pieprasa derīgu medicīnas izziņu, kurā ir apliecināts, ka viņu veselības stāvoklis ir piemērots, lai viņi varētu veikt savus darba pienākumus jūrā.

2. Lai nodrošinātu, ka medicīnas izziņā ir atainots jūrnieku patiesais veselības stāvoklis, ņemot vērā veicamos pienākumus, kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām un apsverot kodeksa B daļā minētās attiecīgās starptautiskās vadlīnijas, norāda medicīniskās apskates un izziņas veidu.

3. Šis standarts neskar grozīto 1978. gada Starptautisko konvenciju par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu (turpmāk tekstā–*STCW*). 1.2. noteikuma vajadzībām kompetentā iestāde atzīst medicīnisko sertifikātu, kas izsniegts atbilstoši *STCW* prasībām. Ja uz jūrniekiem neattiecas *STCW*, tad līdzīgi jāatzīst šī medicīnas izziņa, kas atbilst šo prasību satura būtībai.

4. Medicīnas izziņu izsniedz kvalificēts praktizējošs mediķis vai, ja izziņa ir saistīta tikai ar redzes pārbaudi, persona, kurai kompetentā iestāde ir devusi atļauju izsniegt šāda veida izziņas. Praktizējošiem mediķiem, pieņemot savu medicīnisko novērtējumu medicīniskās apskates laikā, jābūt profesionāli neatkarīgiem.

5. Jūrniekiem, kam izziņas izsniegšana ir atteikta vai kam ir noteikts ierobežojums attiecībā uz viņu spēju strādāt, proti, attiecībā uz darba ilgumu, jomu vai tirdzniecības zonu, dod iespēju iziet atkārtotu apskati pie cita neatkarīga praktizējoša mediķa vai neatkarīgas ārstniecības personas.

6. Medicīniskajā izziņā norāda, ka:

- a) attiecīgajam jūrniekam ir apmierinoša dzirde un redze, kā arī spēja atšķirt krāsas, ja šim jūrniekam jāveic pienākumi, kuru izpildi var negatīvi ietekmēt nepilnīga spēja atšķirt krāsas, un
- b) attiecīgais jūrnieks necieš no kādas medicīniskas problēmas, kas var pasliktināties, strādājot jūrā, vai padarīt jūrnieku par nespējīgu veikt savu darbu, vai apdraudēt citu uz klāja esošo personu veselību.

7. Ja jūrnieka veicamo konkrēto pienākumu dēļ nav paredzēts īsāks periods vai tas nav pieprasīts saskaņā ar *STCW*, tad:

- a) medicīniskā izziņa ir derīga maksimāli divus gadus, bet, ja jūrnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu, maksimālais derīguma termiņš ir viens gads;
- b) izziņa par spēju atšķirt krāsas ir derīga maksimāli sešus gadus.

8. Neatliekamajos gadījumos kompetentā iestāde var jūrniekam atļaut strādāt bez derīgas medicīniskās izziņas līdz nākamajai piestāšanas ostai, kur jūrnieks var saņemt medicīnisko izziņu no kvalificēta praktizējoša mediķa ar nosacījumu, ka:

- a) šādas atļaujas derīguma termiņš nav ilgāks par trim mēnešiem;
- b) jūrnieka rīcībā esošās medicīniskās izziņas termiņš beidzies nesen.

9. Ja izziņas derīguma termiņš beidzas kuģa reisa laikā, izziņa ir spēkā līdz nākamajai piestāšanas ostai, kurā jūrnieks var saņemt medicīnisko izziņu no kvalificēta praktizējoša mediķa ar nosacījumu, ka tās termiņš nav ilgāks par trim mēnešiem.

10. Tiem jūrniekiem, kas strādā uz kuģiem, kuri parasti dodas starptautiskos reisos, medicīniskajām izziņām jābūt vismaz angļu valodā.

B1.2. norādījums – Medicīniskā izziņa

B1.2.1. norādījums – Starptautiskās vadlīnijas

1. Kompetentajai iestādei, praktizējošiem mediķiem, apskates veicējiem, kuģu īpašniekiem, jūrnieku pārstāvjiem un visām citām personām, kas saistītas ar topošo jūrnieku un jūrnieku medicīniskās piemērotības apskatēm, jāievēro Starptautiskās darba organizācijas/Pasaules veselības organizācijas *Norādījumi jūrnieku medicīniskās piemērotības pārbaužu veikšanai pirms došanās jūrā un periodiski*, tostarp to turpmākās versijas, kā arī jebkuras piemērojamās starptautiskās vadlīnijas, kuras publicējusi Starptautiskā darba organizācija, Starptautiskā jūrniecības organizācija vai Pasaules Veselības organizācija.

1.3. noteikums – Apmācība un kvalifikācijas

Mērķis: nodrošināt, ka jūrnieki tiek apmācīti vai kvalificēti veikt savus pienākumus uz kuģa.

1. Jūrnieki nedrīkst strādāt uz kuģa, ja viņi nav apmācīti vai sertificēti kā kompetenti vai citādi kvalificēti veikt savus pienākumus.

2. Jūrnieki nedrīkst strādāt uz kuģa, ja viņi nav sekmīgi pabeiguši apmācību par personīgo drošību uz kuģa.

3. Apmācību un sertifikāciju, kas veikta atbilstoši Starptautiskās jūrniecības organizācijas pieņemtajiem obligātajiem tiesību aktiem, uzskata par atbilstošu šā noteikuma 1. un 2. punkta prasībām.

4. Jebkurš dalībnieks, kam konvencijas ratifikācijas laikā bija saistoša 1946.gada Konvencija par kvalificētu matrožu sertifikāciju (nr.74), turpina ievērot saistības, kuras noteiktas minētajā Konvencijā, līdz brīdim, kad Starptautiskā jūrniecības organizācija pieņem obligātās normas par tās priekšmetu un kad šīs normas stājas spēkā, vai līdz brīdim, kad ir pagājuši pieci gadi kopš šīs konvencijas stāšanās spēkā saskaņā ar VIII panta 3. punktu, atkarībā no tā, kurš datums ir agrāks.

1.4. noteikums – Rekrutēšana un darbā iekārtošana

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem ir pieeja efektīvai un sakārtotai jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas sistēmai.

1. Visiem jūrniekiem jābūt pieejai efektīvai, piemērotai un kontrolējamai sistēmai, kuru izmantojot, jūrnieks bez maksas var atrast darbu uz kuģa.

2. Jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, kas darbojas dalībvalsts teritorijā, jāatbilst šajā kodeksā izklāstītajiem standartiem.

3. Katra dalībvalsts attiecībā uz jūrniekiem, kas strādā uz tās valsts karoga kuģa, pieprasa, lai kuģu īpašnieki, kuri izmanto jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestus, kas atrodas valstīs vai teritorijās, uz kurām neattiecas šī konvencija, nodrošina, ka šie dienesti ievēro šajā kodeksā izklāstītās prasības.

A1.4. standarts – Rekrutēšana un darbā iekārtošana

1. Katra dalībvalsts, kas vada valsts jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu, nodrošina, ka dienests darbojas noteiktā veidā, kurš aizsargā jūrnieku darba tiesības un sekmē tās saskaņā ar šo konvenciju.

2. Ja dalībvalsts teritorijā darbojas privāti jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesti, kuru pamatmērķis ir jūrnieku rekrutēšana un darbā iekārtošana vai kuri rekrutē un iekārto darbā lielu skaitu jūrnieku, šiem dienestiem jādarbojas atbilstoši standartizētai licencēšanas vai sertificēšanas sistēmai, vai ievērojot cita veida noteikumus. Šo sistēmu var izveidot, pārveidot un mainīt tikai pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām. Ja rodas šaubas par to, vai šī konvencija attiecas uz kādu privātu rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu, tad šo jautājumu pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām izlemj katra dalībnieka kompetentā iestāde. Jāizvairās no pārāk liela daudzuma privāto jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu izveidošanas.

3. Tiktāl, cik pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām kompetentā iestāde uzskata par vajadzīgu, šā standarta 2. punkta noteikumi attiecas arī uz dalībvalsts teritorijā esošajiem rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, ko vada jūrnieku organizācija, lai darbam uz tā valsts karoga kuģiem rekrutētu jūrniekus, kas ir šās dalībvalsts valstspiederīgie.

Dienesti, uz ko attiecas šis punkts, atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienests darbojas saskaņā ar darba koplīgumu, kas noslēgts starp šo organizāciju un kuģa īpašnieku;
- b) gan jūrnieku organizācija, gan kuģa īpašnieks atrodas dalībvalsts teritorijā;
- c) dalībvalstij ir izstrādāti nacionālie normatīvie akti, procedūras, kas pilnvaro noslēgt vai reģistrēt darba koplīgumus, kuri atļauj uzsākt rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesta darbību, un
- d) rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienests darbojas noteiktā veidā un veic pasākumus, lai aizsargātu un sekmētu jūrnieku darba tiesības līdzīgā veidā, kā paredzēts šā standarta 5. punktā.

4. Nekas šajā standartā vai 1.4. noteikumā:

- a) neliedz dalībvalstij uzturēt atsevišķu valsts jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu, ņemot vērā politiku par jūrnieku un kuģu īpašnieku vajadzību izpildi, neatkarīgi no tā, vai šis dienests ir daļa no valsts nodarbinātības dienesta, vai valsts nodarbinātības dienests veic šā dienesta koordinēšanu;
- b) neuzliek dalībvalstij pienākumu izveidot sistēmu, lai tās teritorijā varētu darboties privāti rekrutēšanas vai darbā iekārtošanas dienesti.

5. Dalībvalsts, veidojot šā standarta 2. punktā minēto sistēmu, savos normatīvajos aktos vai citos pasākumos vismaz:

- a) aizliedz jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem izmantot līdzekļus, mehānismus vai sarakstus, kas paredzēti, lai novērstu vai atturētu jūrniekus no tāda darba iegūšanas, kuram viņi ir kvalificēti;
- b) paredz, ka jūrniekiem nav tieši vai netieši, pilnībā vai daļēji jāsedz maksa par jūrnieka rekrutēšanu vai darbā iekārtošanu, vai darba piedāvāšanu, izņemot izmaksas par valsts medicīniskā sertifikāta, valsts jūrnieka grāmatiņas un pases,

kā arī citu līdzīgu personīgo ceļošanas dokumentu iegūšanu, tomēr neietverot izmaksas par vīzu iegūšanu, ko sedz kuģa īpašnieks, un

c) nodrošina, ka jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesti, kas darbojas dalībvalsts teritorijā:

i) uztur tādu atjauninātu reģistru par visiem jūrniekiem, kas rekrutēti vai iekārtoti darbā ar to starpniecību, kurš ir pieejams, lai kompetentā iestāde varētu veikt pārbaudi;

ii) pārliecinās, ka jūrnieki ir informēti par savām tiesībām un pienākumiem saskaņā ar saviem darba līgumiem pirms saistību uzņemšanās vai to uzņemšanās brīdī, kā arī pārliecinās, ka ir veikti vajadzīgie pasākumi, lai jūrnieki pirms darba līguma parakstīšanas un pēc tās varētu tos apskatīt, kā arī saņemt līgumu kopijas;

iii) pārliecinās, ka šo dienestu rekrutētie vai darbā iekārtotie jūrnieki ir kvalificēti un viņu īpašumā ir darbam vajadzīgie dokumenti, kā arī pārliecinās, ka jūrnieku darba līgumi atbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un jebkādiem darba koplīgumiem, kas veido daļu no darba līguma;

iv) cik vien iespējams pārliecinās, ka kuģa īpašniekam ir vajadzīgie līdzekļi, lai aizsargātu jūrniekus no pamešanas ārvalstu ostā;

v) izskata un atbild uz visām sūdzībām par viņu darbībām un ziņo kompetentajai iestādei par jebkādam neizskatītām sūdzībām;

vi) izveido aizsardzības sistēmu, apdrošinoties vai veicot līdzvērtīgu pasākumu, lai saskaņā ar jūrnieka darba līgumu izpildītu savas saistības un kompensētu jūrniekiem monetāros zaudējumus, kas varētu rasties rekrutēšanas vai darbā iekārtošanas dienesta, vai kuģa attiecīgā īpašnieka dēļ.

6. Kompetentā iestāde pārrauga un kontrolē visus jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestus, kas darbojas attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Privāto dienestu darbības licences vai sertifikātus, vai līdzīgas atļaujas tā teritorijā piešķir vai atjauno tikai pēc pārbaudes, ka attiecīgais jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienests atbilst valsts normatīvo aktu prasībām.

7. Kompetentā iestāde nodrošina piemērotu mehānismu un procedūru izveidi, lai, attiecīgā gadījumā piedaloties vai nu kuģu īpašnieku, vai jūrnieku pārstāvjiem, izskatītu sūdzības par jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu darbībām.

8. Katra dalībvalsts, kas ratificējusi šo konvenciju, cik vien iespējams informē savus valstspiederīgos par iespējamām problēmām, kuras varētu rasties, strādājot uz tās valsts karoga kuģa, kura nav ratificējusi šo konvenciju, līdz tā ir pārliecinājusies, ka ir noteikti šajā konvencijā noteiktajiem līdzvērtīgi standarti. Ja dalībvalsts, kas ratificējusi šo konvenciju, šādā nolūkā veic pasākumus, tad tie nedrīkst būt pretrunā strādājošo brīvas pārvietošanās principam, kurš noteikts divu attiecīgo valstu starpā noslēgtajos līgumos.

9. Katra dalībvalsts, kas ratificējusi šo konvenciju, pieprasa, lai tās karoga kuģu īpašnieki, kuri izmanto jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestus, kas atrodas valstīs vai teritorijās, uz kurām šī konvencija neattiecas, cik vien iespējams nodrošina, lai šie dienesti ievērotu šā standarta prasības.

10. Nekas šajā standartā nav jāinterpretē tā, lai mazinātu kuģu īpašnieku saistības un atbildību vai dalībnieku saistības un atbildību attiecībā uz tās valsts karoga kuģiem.

B1.4. norādījums – Rekrutēšana un darbā iekārtošana

B1.4.1. norādījums – Organizatoriskie un darbības norādījumi

1. Pildot savus pienākumus saskaņā ar A1.4. standarta 1. punktu, kompetentā iestāde apsver:

a) vai jāveic vajadzīgie pasākumi, lai veicinātu efektīvu sadarbību starp jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir valsts vai privāti;

b) jūrniecības nozares vajadzības gan valsts, gan starptautiskā līmenī, lai, piedaloties kuģu īpašniekiem, jūrniekiem un attiecīgajām apmācības iestādēm, izstrādātu apmācības programmu jūrniekiem, kas veido daļu no kuģa apkalpes, kura ir atbildīga par kuģošanas drošību un piesārņojuma novēršanas darbībām;

c) vai ir jāveic piemēroti pasākumi, lai sekmētu sadarbību starp kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizācijām valsts jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu, ja tādi jau pastāv, organizēšanā un darbībā;

d) vai, ņemot vērā tiesības uz privāto dzīvi un vajadzību aizsargāt konfidencialitāti, ir jānosaka apstākļi, kuros jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesti var apstrādāt jūrnieku personas datus, ieskaitot to iegūšanu, uzglabāšanu, kombinēšanu un nodošanu trešajām personām;

e) vai ir jāveic pasākumi, lai uzturētu būtiskās informācijas kopumu un veiktu analīzi par jūrniecības darba tirgu, ieskaitot pašreizējo un perspektīvo to jūrnieku daudzumu, kas var strādāt uz kuģiem, iedalot viņus pēc vecuma, dzimuma, dienesta pakāpes un kvalifikācijas, kā arī nozarē vajadzīgo jūrnieku skaitu, ar nosacījumu, ka informāciju par vecumu un dzimumu izmanto tikai statistikas nolūkiem vai programmā, kuras mērķis ir novērst diskrimināciju dzimuma un vecuma dēļ;

f) iespēju nodrošināt to, ka darbiniekiem, kas pārrauga valsts un privāto jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestus, kuri komplektē kuģa apkalpes daļu, kas ir atbildīga par kuģošanas drošību un piesārņojuma novēršanas operācijām, ir notikusi attiecīga apmācība, ieskaitot apstiprinātu pieredzi darbā jūrā, kā arī ir attiecīgās zināšanas par jūrniecības nozari, tostarp zināšanas par attiecīgajiem jūrniecības starptautiskajiem tiesību aktiem par apmācību, sertifikāciju un darba standartiem;

g) iespēju noteikt darbības standartus un pieņemt jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu rīcības un ētikas kodeksu;

h) iespēju veikt licencēšanas un sertifikācijas sistēmas pārraudzību, pamatojoties uz kvalitātes standartu sistēmu.

2. Veidojot A1.4. standarta 2. punktā minēto sistēmu, katrai dalībvalstij jāapsver, vai jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, kas izveidoti tās teritorijā, pieprasīt, lai tie izstrādā un ievēro pārbaudāmas darbības metodes. Šajās darbības metodēs, kas paredzētas privātiem jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem un, ciktāl tās attiecas arī uz valsts jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, jāiekļauj šādi jautājumi:

a) medicīniskās apskates, jūrnieku personu apliecinoši dokumenti un citi dokumenti, kas vajadzīgi, lai jūrnieks varētu iegūt darbu;

b) ņemot vērā tiesības uz privāto dzīvi un vajadzību aizsargāt konfidencialitāti, jāapkopo pilnīga dokumentācija par jūrniekiem, kas iesaistīti dienestu rekrutēšanas un darbā iekārtošanas sistēmā, kurā norāda ne tikai:

- i) jūrnieku kvalifikācijas;
- ii) ziņas par nodarbinātību;
- iii) personas datus, kas attiecas uz nodarbinātību;
- iv) medicīniskos datus, kas attiecas uz nodarbinātību.

c) jāuztur atjaunināti saraksti, kuros iekļauj kuģus, kam jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesti komplektē apkalpi, un jānodrošina, ka pastāv veids, kā sazināties ar dienestiem ārkārtas gadījumā jebkurā diennakts laikā;

d) procedūras, ar ko nodrošina, ka jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesti vai to personāls neizmanto jūrniekus, piedāvājot darbu uz konkrētiem kuģiem vai konkrētās sabiedrībās;

e) procedūras, lai novērstu jūrnieku ekspluatēšanas iespējas, kas rodas saistībā ar jebkādiem tādiem avansa maksājumiem un finansiāliem darījumiem starp kuģa īpašnieku un jūrniekiem, kuros iesaistīti jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienesti;

f) skaidri jānorāda izmaksas, kas jūrniekam varētu rasties rekrutēšanas procesā;

g) jānodrošina, ka jūrniekiem tiek sniegta informācija par īpašiem veicamā darba apstākļiem un konkrētā kuģa īpašnieku nostāju attiecībā uz jūrnieku nodarbināšanu;

h) procedūras, kas ir saskaņā ar dabisko tiesību principiem par nekompetences un nedisciplinētības jautājumu risināšanu atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem un praksei un, attiecīgā gadījumā, koplīgumiem;

i) procedūras, lai cik vien iespējams nodrošinātu, lai obligātie sertifikāti un dokumenti, kas iesniegti darba iegūšanai, būtu atjaunoti un nebūtu iegūti ar viltu, un atsauksmes par darbu būtu apliecinātas;

j) procedūras, lai nodrošinātu, ka informācija vai padoms jūrnieku ģimenes locekļiem laikā, kad jūrnieki atrodas jūrā, tiek sniegts uzreiz, ar izpratni un bez maksas;

k) pārbaudes, ka darba apstākļi uz kuģiem, kur jūrniekus nodarbina, atbilst piemērojamiem darba koplīgumiem, kas noslēgti starp kuģa īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizāciju, un, ņemot vērā savu politiku, jūrnieku

nodrošināšana tikai tiem kuģu īpašniekiem, kuri jūrniekiem piedāvā tādus darba nosacījumus un apstākļus, kas atbilst attiecīgajiem tiesību aktiem vai darba koplīgumiem.

3. Jāapsver dalībvalstu un attiecīgo organizāciju starptautiskās sadarbības veicināšana, lai:

- a) sistemātiski apmainītos ar informāciju par jūrniecības nozari un darba tirgu divpusējā, reģionālā un daudzpusējā līmenī;
- b) apmainītos ar informāciju par jūrniecības darba tiesību aktiem;
- c) saskaņotu politiku, darba metodes un tiesību aktus par jūrnieku rekrutēšanu un darbā iekārtošanu;
- d) uzlabotu procedūras un apstākļus, lai jūrniekus varētu rekrutēt un iekārtot darbā starptautiski;
- e) veiktu darbaspēka plānošanu, ņemot vērā jūrnieku piedāvājumu un pieprasījumu, kā arī jūrniecības nozares prasības.

2. SADAĻA. NODARBINĀTĪBAS NOSACĪJUMI

2.1. noteikums – Jūrnieku darba līgumi

Mērķis: nodrošināt, ka jūrnieki noslēdz taisnīgus darba līgumus.

1. Jūrnieku nodarbinātības noteikumus un nosacījumus izklāsta vai atsaucas uz tiem skaidrā rakstiskā līgumā ar juridisku spēku, un tiem jāatbilst šajā kodeksā izklāstītajiem standartiem.

2. Jūrnieks piekrīt jūrnieka darba līgumam ar nosacījumu, ka tam ir nodrošināta iespēja pārskatīt līguma noteikumus un lūgt konsultācijas saistībā ar tiem un ka pirms parakstīšanas tiem brīvi piekrīt.

3. Ciktāl tas atbilst dalībvalsts normatīvajiem aktiem un praksei, jūrnieku darba līgumus uzskata par iekļautiem jebkuros attiecīgajos darba koplīgumos.

A2.1. standarts – Jūrnieku darba līgumi

1. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus, kuros paredz, ka tās valsts karoga kuģiem jāatbilst šādām prasībām:

a) jūrniekiem, kas strādā uz tās valsts karoga kuģiem un kam ir jūrnieka darba līgums, kuru parakstījis jūrnieks un kuģa īpašnieks vai kuģa īpašnieka pārstāvis (vai, ja viņi nav darbinieki, ko apliecina līguma noteikumi vai citi noteikumi), uz kuģa nodrošina pieņemamus darba un dzīves apstākļus, kādi paredzēti šajā konvencijā;

b) jūrniekiem, kas paraksta jūrnieka darba līgumu, dod iespēju to pārskatīt un pirms parakstīšanas lūgt konsultācijas saistībā ar to, kā arī nodrošina citus

apstākļus, kuri vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka jūrnieki līgumu noslēdz pēc savas brīvas gribas un pietiekami saprot savas tiesības un pienākumus;

c) kuģa īpašniekam un jūrniekam ir katram savs parakstīts jūrnieka darba līguma oriģināls;

d) jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka skaidru informāciju par nodarbinātības nosacījumiem jūrnieki, ieskaitot kuģa kapteini, var viegli iegūt uz kuģa un ka šī informācija, ieskaitot jūrnieka darba līgumu, ir pieejama pārskatīšanai arī kompetentās iestādes darbiniekiem, to skaitā darbiniekiem ostās, kas kuģim jāapmeklē;

e) jūrniekiem izsniedz dokumentu, kurā ir ziņas par viņu nodarbinātību uz kuģa.

2. Ja darba koplīgums veido visu vai daļu no jūrnieka darba līguma, šā koplīguma kopijai jābūt pieejamai uz kuģa. Ja jūrnieka darba līgums un jebkurš piemērojama darba koplīgums nav angļu valodā, tad angļu valodā jābūt pieejamām (izņemot uz kuģiem, kas veic tikai vietējos reisos):

a) līguma standartveidlapas kopijai;

b) tām darba koplīguma daļām, uz ko attiecas ostas valsts pārbaudes saskaņā ar 5.2. noteikumu.

3. Šā standarta 1. punkta e) apakšpunktā minētajā dokumentā nedrīkst būt informācija par jūrnieka veiktā darba kvalitāti vai darba algu. Šā dokumenta paraugu un iekļaujamo informāciju, kā arī tā aizpildīšanas nosacījumus nosaka dalībvalsts nacionālajos normatīvajos aktos.

4. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus, kuros norāda jautājumus, kas jāiekļauj visos jūrnieku darba līgumos, kurus reglamentē dalībvalsts normatīvie akti. Visos jūrnieku darba līgumos ietver šādas ziņas:

a) jūrnieka vārdu un uzvārdu, dzimšanas datumu vai vecumu un dzimšanas vietu;

b) kuģa īpašnieka nosaukumu un adresi;

c) vietu un datumu, kurā noslēgts jūrnieka darba līgums;

d) darbu, kurā jūrnieku nodarbinās;

e) jūrnieka darba algas lielumu vai attiecīgajā gadījumā formulu, pēc kuras to aprēķina;

f) gadskārtējā atvaļinājuma apmaksas lielumu vai attiecīgā gadījumā formulu, ko izmanto tās aprēķināšanai;

g) informāciju par līguma izbeigšanu un tās nosacījumiem, tostarp:

i) ja līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku, nosacījumus, kādos abas puses tiesīgas izbeigt līgumu, kā arī iepriekšēja paziņojuma termiņu, kas kuģa īpašniekam nedrīkst būt mazāks kā jūrniekam;

ii) ja līgums ir noslēgts uz noteiktu laiku, līguma beigu datumu; un

iii) ja līgums ir noslēgts uz reisu, galamērķa ostu un laiku, kam jāpaiet pēc nokļūšanas galamērķī pirms jūrnieks tiek atbrīvots;

- h) veselības un sociālās drošības aizsardzības pabalstus, ko jūrniekam nodrošina kuģa īpašnieks;
- i) jūrnieka tiesības uz repatriāciju;
- j) ja vajadzīgs, atsauci uz darba koplīgumu un
- k) jebkuru citu informāciju, ko paredz valsts tiesību akti.

5. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus, kuros nosaka minimālo iepriekšējas paziņošanas termiņu, ko jūrnieki un kuģu īpašnieki var izmantot, lai izbeigtu jūrnieka darba līgumu pirms termiņa. Šo minimālo termiņu ilgumu nosaka pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām, un tas nedrīkst būt īsāks par septiņām dienām.

6. Iepriekšējas paziņošanas termiņš var būt īsāks par minimālo termiņu tikai tādos apstākļos, kas dalībvalsts normatīvajos aktos vai attiecīgajos darba koplīgumos paredzēti kā apstākļi, kuri pamato darba līguma izbeigšanu ar īsāku paziņojuma laiku vai bez paziņošanas. Nosakot šos apstākļus, katra dalībvalsts nodrošina, ka tiek ņemta vērā jūrnieka vajadzība izbeigt darba līgumu ar īsāku paziņojuma laiku vai bez tā ģimenes apstākļu vai citu steidzamu iemeslu dēļ, nemaksājot līgumsodu.

B2.1. norādījums – Jūrnieku darba līgumi

B2.1.1. norādījums – Ziņas par nodarbinātību

1. Nosakot ziņas, kas jānorāda A2.1. standarta 1. punkta e) apakšpunktā minētajā dokumentā, kurā iekļautas ziņas par nodarbinātību, katra dalībvalsts nodrošina, ka šajā dokumentā iekļauj pietiekamu informāciju ar tulkojumu angļu valodā, lai atvieglotu turpmāku darba iegūšanu, un ka šī informācija ir pietiekama, lai izpildītu darba jūrā prasības par paaugstināšanu darbā vai amatā. Minētā standarta 1. punkta e) apakšpunkta prasības var izpildīt, izmantojot jūrnieka grāmatiņu.

2.2. noteikums – Darba algas

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem samaksā par paveikto darbu.

1. Visi jūrnieki saņem regulāru samaksu par padarīto darbu un saskaņā ar viņu darba līgumiem.

A2.2. standarts – Darba algas

1. Katra dalībvalsts pieprasa, lai samaksa par jūrnieku padarīto darbu uz tās karoga kuģiem, tiktu izmaksāta ne retāk kā reizi mēnesī un saskaņā ar piemērojamo koplīgumu.

2. Jūrniekiem katru mēnesi sniedz atskaiti par paredzēto samaksu un izmaksāto summu, ieskaitot informāciju par darba algu, papildu maksājumiem un izmantoto valūtas maiņas kursu, ja maksājums veikts citā valūtā vai pēc cita kursa nekā noteikts līgumā.

3. Katra dalībvalsts pieprasa, lai kuģu īpašnieki veic pasākumus, piemēram, tādus, kas minēti šā standarta 4. punktā, lai sniegtu jūrniekiem iespēju visus vai daļu viņu ienākumu pārskaitīt savām ģimenēm vai apgādājamiem, vai juridiskiem labuma guvējiem.

4. Pasākumi, lai nodrošinātu, ka jūrnieki var pārskaitīt savus ienākumus savām ģimenēm, ietver:

a) sistēmu, kas nodrošina, ka jūrnieki, ja viņi tā vēlas, stājoties darba attiecībās vai to laikā var noteikt, ka daļu no viņu darba algas ar bankas pārskaitījumu vai līdzīgā veidā regulāri pārskaita viņu ģimenēm, un

b) prasību, ka noteiktā laikā zināms naudas daudzums jānosūta tieši tai personai vai personām, kuras jūrnieks ir norādījis.

5. Maksai par šā standarta 3. un 4. punktā norādīto pakalpojumu jābūt saprātīgai, un valūtas maiņas kursam, ja nav norādīts citādi, saskaņā ar dalībvalsts normatīvajiem aktiem jāatbilst dominējošam tirgus kursam vai oficiāli publicētajam kursam, kam jūrnieks ir piekritis.

6. Katra dalībvalsts, kas pieņem normatīvos aktus, kuri attiecas uz jūrnieku darba algām, pienācīgi apsver norādījumus, kas paredzēti kodeksa B daļā.

B2.2. norādījums – Darba algas

B2.2.1. norādījums – Atsevišķas definīcijas

1. Šajā norādījumā termins:

a) “kvalificēts matrozis” nozīmē jebkuru jūrnieku, ko uzskata par kompetentu veikt jebkuru pienākumu, ko klāja komandā veic ierindas jūrnieks, bet ne uzraugs vai speciālists, vai jūrnieks, kas kā tāds definēts valsts normatīvajos aktos vai praksē, vai koplīgumā;

b) “pamatalga vai darba alga” ir samaksa, kas ietver samaksu par parasto darba laiku, bet neietver samaksu par virsstundu darba laiku, prēmijas, pabalstus, apmaksātu atvaļinājumu vai citu papildu atalgojumu;

c) “konsolidētā darba alga” ir darba alga vai samaksa, kurā ietverta pamata darba samaksa un citi ar algu saistīti labumi; konsolidētā darba alga var ietvert atalgojumu par visu nostrādāto virsstundu darba laiku un citus ar algu saistītus labumus, vai tikai daļēji konsolidētus, noteiktus labumus;

d) “darba laiks” ir laiks, kas jūrniekam uz kuģa ir jāpavada strādājot;

e) “virsstundu darba laiks” ir laiks, ko jūrnieks pavada, strādājot papildus parastajam darba laikam.

B2.2.2. norādījums – Aprēķināšana un samaksa

1. Jūrniekiem, kuru atalgojumā ietver atsevišķu atalgojumu par nostrādāto virsstundu darba laiku:

a) darba algas aprēķināšanas vajadzībām parastais darba laiks jūrā un ostā nedrīkst pārsniegt astoņas stundas dienā;

b) aprēķinot virsstundu darba laiku, parastā darba laika ilgums nedēļā, pēc kura aprēķina pamata darba samaksu vai darba algu, jāparedz dalībvalsts normatīvajos aktos, ja tas nav paredzēts koplīgumos, bet tas nedrīkst pārsniegt 48 stundas nedēļā; koplīgumos var paredzēt atšķirīgu ilgumu, bet tas nedrīkst būt mazāk labvēlīgs;

c) virsstundu darba laika atalgojuma likmi vai likmes, kas nedrīkst būt mazākas par vienu veselu un vienu ceturtdaļu no pamata darba samaksas vai darba algas stundā, jāparedz dalībvalsts normatīvajos aktos vai piemērojamos koplīgumos, un

d) ne retāk kā reizi mēnesī kuģa kapteinim vai kapteiņa norādītai personai ir jāveic uzskaitē, ko apstiprina jūrnieki, par nostrādāto virsstundu darba laiku.

2. Jūrniekiem, kuru darba algas ir pilnībā vai daļēji konsolidētas:

a) jūrnieku darba līgumā attiecīgā gadījumā skaidri norāda paredzētā darba laika ilgumu, par ko jūrnieks saņems savu atalgojumu, kā arī jebkurus papildu pabalstus, kurus viņš varētu saņemt papildus konsolidētai darba algai un ar kādiem nosacījumiem;

b) ja ir paredzēta stundas virsstundu darba samaksa par nostrādātajām stundām, kas nav iekļautas konsolidētajā darba algā, stundas tarifa likmei nevajadzētu būt mazākai par vienu veselu un vienu ceturtdaļu no pamatlikmes, kura atbilst parastajam darba laikam, kas definēts šā norādījuma 1. punktā; šo pašu principu vajadzētu attiecināt uz virsstundu darba laiku, kas iekļauts konsolidētajā darba algā;

c) atalgojums, kas pilnībā vai daļēji ietverts konsolidētajā darba algā par parasto darba laiku, kas definēts šā norādījuma 1. punkta a) apakšpunktā, nedrīkst būt mazāks par minimālo darba algu, un

d) attiecībā uz jūrniekiem, kuru darba algas ir daļēji konsolidētas, uzskaitē par nostrādāto virsstundu darba laiku jāveic un jāapstiprina, kā paredzēts šā norādījuma 1. punkta d) apakšpunktā.

3. Dalībvalsts normatīvajos aktos vai koplīgumos var paredzēt, ka paredzētā atalgojuma vai jebkāda cita atalgojuma vietā, kas pienākas par virsstundu darbu vai darbu, kurš veikts atpūtas dienā vai svētku dienās, var piešķirt līdzvērtīga apjoma brīvo laiku un atbrīvojumu no pienākumu izpildes uz kuģa vai papildu atvaļinājumu.

4. Dalībvalsts normatīvajos aktos, kas pieņemti pēc apspriešanās ar kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizācijām, vai attiecīgā gadījumā koplīgumos vajadzētu ņemt vērā šādus principus:

a) visiem jūrniekiem, kas nodarbināti uz viena kuģa, būtu jānodrošina vienāds atalgojums par vienādas vērtības darbu bez diskriminācijas jūrnieka rases, ādas krāsas, dzimuma, reliģiskās pārliecības, politisko uzskatu, pavalstniecības vai sociālās izcelsmes dēļ;

b) jūrnieku darba līgumiem, kuros norādītas attiecīgās darba algas vai darba algas likmes, būtu jāatrodas uz kuģa; informācija par darba algas apjomu vai darba algas likmi jādara pieejama katram jūrniekam, vai nu nodrošinot vismaz vienu parakstītu dokumenta kopiju ar attiecīgo informāciju tajā valodā, kuru jūrnieks saprot, vai novietojot līguma kopiju jūrniekam pieejamā vietā, vai izmantojot citus atbilstošus līdzekļus;

c) algas jāizmaksā, izmantojot likumīgu maksāšanas līdzekli, un attiecīgā gadījumā tas var būt bankas pārvedums, bankas čeks, pasta čeks vai maksājuma uzdevums;

d) pēc darba attiecību izbeigšanas viss neizmaksātais atalgojums jāsamaksā bez nepamatotas kavēšanās;

e) ja kuģa īpašnieks nepamatoti kavē vai nesamaksā visu pienākošo atalgojumu, kompetentā iestāde tam uzliek atbilstošus sodus vai nosaka citus piemērotus aizsardzības līdzekļus;

f) darba algas jāiemaksā tieši jūrnieku norādītajos bankas kontos, ja vien viņi rakstveidā nav lūguši citādi;

g) ņemot vērā šā punkta h) apakšpunktu, kuģa īpašnieks nedrīkstētu noteikt ierobežojumus jūrniekiem saistībā ar brīvību rīkoties ar savu atalgojumu;

h) ieturējumu no atalgojuma atļauts veikt tikai, ja:

i) dalībvalsts normatīvajos aktos vai piemērojamā koplīgumā ir skaidri izteikts noteikums, par ko jūrnieks ir informēts tādā veidā, kuru kompetentā iestāde uzskata par vispiemērotāko, par šādu ieturējumu nosacījumiem, un

ii) kopējais ieturējumu apjoms nepārsniedz ierobežojumu, kas noteikts dalībvalsts normatīvajos aktos vai koplīgumos, vai tiesas nolēmumos par šādiem ieturējumiem;

i) jūrnieka atalgojumam nedrīkstētu piemērot ieturējumus saistībā ar darba iegūšanu vai saglabāšanu;

j) jāaizliedz jūrniekiem uzlikt naudas sodus, kas nav atļauti dalībvalsts normatīvajos aktos, koplīgumos vai citos pasākumos;

k) kompetentajai iestādei jābūt pilnvarām pārbaudīt uz kuģa pieejamos veikalus un pakalpojumus, lai nodrošinātu, ka no attiecīgajiem jūrniekiem tiek pieprasīta taisnīga un saprātīga samaksa, un

l) tiktāl, cik jūrnieku prasījumi par pienākošo darba algu un citām summām saistībā ar viņu darbu nav aizsargāti saskaņā ar normām 1993. gada Starptautiskajā konvencijā par jūras privilēģijām un ķīlas zīmēm, šādus prasījumus jāaizsargā saskaņā ar 1992. gada Konvenciju par darbinieku prasījumu aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā (nr. 173).

5. Katrai dalībvalstij pēc apspriešanās ar kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizācijām jāpieņem procedūras to sūdzību izskatīšanai, kas saistītas ar šajā norādījumā minētajiem jautājumiem.

B2.2.3. norādījums – Minimālās darba algas

1. Neskarot principu par brīvām sarunām par darba koplīguma slēgšanu, katrai dalībvalstij pēc apspriešanās ar kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizācijām jāparedz procedūras jūrnieku minimālo darba algu noteikšanai. Kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizācijām ir jāpiedalās šo procedūru izpildē.

2. Izstrādājot šādas procedūras un nosakot minimālās darba algas, jāņem vērā starptautiskie darba standarti par minimālās darba algas noteikšanu, kā arī šādi principi:

- a) nosakot minimālo darba algu apjomu, jāņem vērā nodarbinātības uz jūras būtība, kuģu apkalpes sagatavotība un jūrnieku parastais darba laiks, un
- b) minimālo darba algu līmenis jāpiemēro izmaiņām, kas saistītas ar dzīves dārdzību un jūrnieku vajadzībām.

3. Kompetentajai iestādei jānodrošina:

- a) izmantojot uzraudzības un sankciju sistēmu, ka darba algas izmaksā ne mazākas par noteikto likmi vai likmēm, un
- b) ka jebkuram jūrniekam, kam pēc likmes ir samaksāts mazāk par minimālo darba algu, izmantojot lētu un paātrinātu tiesas vai cita veida procesu, ir iespēja atgūt neizmaksāto summu.

B2.2.4. norādījums – Mēneša minimālā pamata darba samaksa vai darba alga kvalificētiem matrožiem

1. Pamata darba samaksa vai darba alga par dienesta kalendāro mēnesi kvalificētiem matrožiem nedrīkst būt mazāka par summu, ko periodiski nosaka Apvienotā jūrniecības komisija vai cita Starptautiskā nodarbinātības biroja vadības institūcijas pilnvarota institūcija. Pēc tam, kad vadības institūcija ir pieņēmusi lēmumu, ģenerāldirektors informē organizācijas dalībniekus par ikvienu pārskatīto summu.

2. Šis norādījums neskar vienošanos starp kuģu īpašniekiem vai to organizācijām un jūrnieku organizācijām saistībā ar standarta minimālajiem nodarbinātības noteikumiem un nosacījumiem, ar norādījumu, ka šos noteikumus un nosacījumus ir atzinusi kompetentā iestāde.

2.3. noteikums – Darba laiks un atpūtas laiks

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem ir noteikts darba laiks un atpūtas laiks.

1. Katrs dalībnieks nodrošina, ka jūrniekiem ir noteikts darba laiks un atpūtas laiks.

2. Katrs dalībnieks paredz maksimālo darba laiku un minimālo atpūtas laiku noteiktā laika posmā, kas atbilst šā kodeksa noteikumiem.

A2.3. standarts – Darba laiks un atpūtas laiks

1. Šajā standartā termins:

- a) “darba laiks” ir laiks, kas jūrniekam uz kuģa ir jāpavada strādājot;
- b) “atpūtas laiks” ir laiks ārpus darba laika; šis termins neietver īsus pārtraukumus.

2. Katra dalībvalsts, ņemot vērā šā standarta 5.–8. punktā paredzētos ierobežojumus, nosaka maksimālo darba laiku, ko nedrīkst pārsniegt noteiktā laika posmā, vai minimālo atpūtas laiku, kuru nodrošina noteiktā laika posmā.

3. Katra dalībvalsts apstiprina, ka parastais darba laiks jūrniekiem, tāpat kā citiem darba ņēmējiem ir astoņas stundas dienā ar vienu atpūtas dienu nedēļā un atpūtu svētku dienās. Taču tas neliedz dalībvalstij veikt procedūras, lai atzītu vai reģistrētu koplīgumu, kurā jūrniekiem noteikts tāds parastais darba laiks, kas nav mazāk labvēlīgs par šajā standartā paredzēto.

4. Nosakot nacionālos standartus, katra dalībvalsts ņem vērā apdraudējumu, ko rada jūrnieku nogurums, jo īpaši to jūrnieku nogurums, kuru pienākumi ietver kuģošanas drošību un kuģa drošu darbību.

5. Darba laikam un atpūtas laikam ir šādi ierobežojumi:

- a) maksimālais darba laiks nedrīkst pārsniegt:
  - i) 14 stundas 24 stundu laika posmā, un
  - ii) 72 stundas septiņu dienu laika posmā,
 un
- b) minimālais atpūtas laiks nedrīkst būt mazāks par:
  - i) 10 stundām 24 stundu laika posmā, un
  - ii) 77 stundām septiņu dienu laika posmā.

6. Atpūtas laiku drīkst sadalīt ne vairāk kā divos laika posmos, no kuriem vienam jābūt vismaz sešas stundas ilgam, un intervāls starp secīgiem atpūtas laika posmiem nedrīkst būt ilgāks par 14 stundām.

7. Apskates un pārbaudes, ugunsdzēsības un glābšanas līdzekļu izmantošanas mācības, un mācības, kas paredzētas dalībvalsts normatīvajos aktos un starptautiskajos dokumentos, veic tādā veidā, lai pēc iespējas netraucētu jūrniekus atpūtas laikā un neizraisītu viņu nogurumu.

8. Ja jūrnieku izsauc pildīt savus pienākumus, piemēram, kad mašīntelpa nav uzraudzīta, jūrniekam piešķir atbilstošu kompensācijas atpūtas laiku, ja ar šādiem izsaukumiem tiek traucēts viņa parastais atpūtas laiks.

9. Ja nav koplīguma vai šķīrējtiesas nolēmuma, vai ja kompetentā iestāde konstatē, ka noteikumi šajā līgumā vai nolēmumā saistībā ar šā standarta 7. vai 8. punktu ir neatbilstoši, tad kompetentā iestāde nosaka šādus noteikumus, lai nodrošinātu, ka jūrniekiem ir pietiekams laiks atpūtai.

10. Katra dalībvalsts pieprasa, lai viegli pieejamā vietā būtu novietota tāda tabula par darba kārtību uz kuģa, kurā pie katra amata norādīts vismaz:

a) darba grafiks jūrā un ostā, un

b) maksimālais darba laiks vai minimālais atpūtas laiks, kas paredzēts dalībvalsts normatīvajos aktos vai piemērojamā koplīgumā.

11. Šā standarta 10. punktā minēto tabulu izveido standartizētā formā tajā darba valodā vai valodās, kuras izmanto uz kuģa, un angļu valodā.

12. Katra dalībvalsts pieprasa, lai katru dienu tiktu uzskaitīts jūrnieku darba laiks vai atpūtas laiks, lai varētu pārraudzīt atbilstību šā standarta 5.-11. punktam. Uzskaiti veido standarta formā, ko izveidojusi kompetentā iestāde, ņemot vērā Starptautiskās darba organizācijas jebkurus pieejamos norādījumus vai izmantojot šīs organizācijas sagatavoto standartu. Šai uzskaitē jābūt šā standarta 11. punktā pieprasītajās valodās. Jūrnieki saņem tās uzskaites kopiju, kas attiecas uz viņiem un ko ir apstiprinājis kuģa kapteinis, vai kapteiņa pilnvarota persona, un jūrnieki.

13. Šā standarta 5. un 6. punkts neliedz dalībvalstij izstrādāt normatīvos aktus vai procedūras, lai kompetentā iestāde varētu atzīt vai reģistrēt koplīgumus, kuros paredzēti izņēmumi iepriekš norādītajiem ierobežojumiem. Šādi izņēmumi, cik iespējams, atbilst šā standarta noteikumiem, bet tajos var paredzēt biežākus vai garākus atvaļinājumus vai kompensācijas atvaļinājumu sardzes jūrniekiem vai jūrniekiem, kas strādā uz kuģiem, kuri dodas īsos reisos.

14. Nekas šajā standartā nepasliktina kuģa kapteiņa tiesības likt jūrniekiem strādāt jebkādu darba laiku, ja tas vajadzīgs kuģa, uz tā esošo personu vai kravas drošībai, vai lai sniegtu palīdzību citiem kuģiem vai personām, kas jūrā nokļuvuši briesmās. Atbilstīgi kuģa kapteinis var pārtraukt darba laiku vai atpūtas laika grafiku un likt, lai jūrnieki strādā jebkādu vajadzīgo darba laiku līdz brīdim, kad atjaunota normālā situācija. Tiklīdz pēc normālās situācijas

atjaunošanas iespējams, kapteinis nodrošina, ka ikvienam jūrniekam, kas ir strādājis grafikā paredzētajā atpūtas laikā, tiek piešķirts atbilstošs atpūtas laiks.

B2.3. norādījums – Darba laiks un atpūtas laiks

B2.3.1. norādījums – Jaunie jūrnieki

1. Uz jūrniekiem, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu, jūrā un ostā attiecas šādi noteikumi:

a) darba laika ilgums nedrīkst pārsniegt astoņas stundas dienā un 40 stundas nedēļā, un virsstundas darba laikā jāstrādā tikai tad, ja tas vajadzīgs drošības apsvērumu dēļ,

b) jānodrošina pietiekams laiks visām ēdienreizēm, un pārtraukumam dienas galvenās ēdienreizes laikā jābūt vismaz vienu stundu ilgam, un

c) jānodrošina 15 minūšu atpūtas periods iespējami drīz pēc katrām divām darba stundām.

2. Izņēmuma kārtā šā norādījuma 1. punkta noteikumus nepiemēro, ja:

a) tos nevar praktiski piemērot uz klāja, mašīntelpā un ēdināšanas komandā strādājošiem jaunajiem jūrniekiem, kam jāveic sardzes pienākumi vai kas strādā darbu maiņās, vai

a) šāda ierobežojuma dēļ pasliktinātos jauno jūrnieku efektīva apmācība, kas tiek veikta saskaņā ar izstrādātām programmām un grafikiem.

3. Šādus izņēmuma gadījumus jāuzskaita, norādot to iemeslus, un šo dokumentu jāparaksta kuģa kapteinim.

4. Šā norādījuma 1. punkts neatbrīvo jaunus jūrniekus no visu jūrnieku vispārējā pienākuma strādāt ikvienā avārijas situācijā, kā paredzēts A2.3. standarta 14. punktā.

2.4. noteikums – Tiesības uz atvaļinājumu

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem piešķir atbilstošu atvaļinājumu.

1. Katra dalībvalsts pieprasa, lai jūrniekiem, kas strādā uz tās valsts karoga kuģiem, piešķirtu apmaksātu gadskārtējo atvaļinājumu piemērotos apstākļos saskaņā ar šā kodeksa noteikumiem.

2. Jūrniekiem piešķir atvaļinājumu krastā, lai uzlabotos viņu veselība un labklājība, kā arī lai uzlabotos amata pienākumu izpilde.

A2.4. standarts – Tiesības uz atvaļinājumu

1. Katra dalībvalsts izstrādā un pieņem normatīvos aktus, kuros paredz minimālos standartus par to jūrnieku gadskārtējo atvaļinājumu, kas strādā uz tās valsts karoga kuģiem, pienācīgi ņemot vērā jūrnieku īpašās vajadzības attiecībā uz šādu atvaļinājumu.

2. Ņemot vērā jebkādu koplīgumu vai dalībvalsts normatīvos aktus, kas paredz atbilstošu aprēķināšanas metodi, kurā ņemtas vērā jūrnieku īpašās vajadzības šajā sakarā, gadskārtējo atvaļinājumu ar tiesībām uz darba samaksu aprēķina, pamatojoties uz vismaz 2,5 kalendārajām dienām nodarbināšanas mēnesī. Veidu, kā aprēķina darba ilgumu, nosaka kompetentā iestāde vai izmantojot katrā dalībvalstī esošo atbilstošo mehānismu. Attaisnotu prombūtni darba laikā neuzskata par gadskārtēju atvaļinājumu.

3. Ir aizliegts noslēgt jebkādus līgumus par atteikšanos no minimālā gadskārtējā apmaksātā atvaļinājuma, kas paredzēts šajā standartā, izņemot gadījumos, kurus noteikusi kompetentā iestāde.

B2.4. norādījums – Tiesības uz atvaļinājumu

B2.4.1. norādījums – Atvaļinājuma aprēķināšana

1. Apstākļos, ko norādījusi kompetentā iestāde vai kas norādīti attiecīgajā mehānismā katrā dalībvalstī, nereglamentētos pakalpojumus jāuzskata par daļu no dienesta.

2. Apstākļos, ko norādījusi kompetentā iestāde vai kas norādīti piemērojamajā koplīgumā, prombūtni darba laikā, lai apmeklētu apstiprinātu jūrnieku profesionālās izglītības programmu, vai tādu iemeslu dēļ kā slimība vai savainojums, vai maternitāte, jāuzskata par daļu no dienesta.

3. Darba samaksai gadskārtējā atvaļinājuma laikā jābūt tikpat lielai kā jūrnieka parastajam atalgojumam, kas paredzēts dalībvalsts normatīvajos aktos vai attiecīgajā jūrnieka darba līgumā. Jūrniekiem, kas nodarbināti uz laiku, kurš īsāks par vienu gadu, vai, ja darba attiecības tiek izbeigtas, tiesības uz atvaļinājumu aprēķina proporcionāli.

4. Gadskārtējā apmaksātajā atvaļinājumā neieskaita:

a) valsts noteiktās svētku dienas, kuras kā tādas atzītas kuģa karoga valstī, neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav gadskārtējā apmaksātā atvaļinājuma laikā,

b) laiku, kurā jūrnieks nav spējīgs strādāt slimības vai savainojuma, vai maternitātes dēļ, tādos apstākļos, ko norādījusi kompetentā iestāde vai kas norādīti attiecīgajā mehānismā katrā dalībvalstī,

c) īslaicīgu atvaļinājumu, kas jūrniekam piešķirts saskaņā ar darba līgumu, un

d) jebkāda veida kompensācijas atvaļinājumu, kas piešķirts apstākļos, kurus norādījusi kompetentā iestāde vai kuri ir norādīti attiecīgajā mehānismā katrā dalībvalstī.

B2.4.2. norādījums – Gadskārtējā atvaļinājuma ņemšana

1. Laiku, kurā var ņemt gadskārtējo atvaļinājumu, ja tas nav paredzēts noteikumā, koplīgumā, ar šķīrējtiesas nolēmumu vai citādā dalībvalsts praksei atbilstošā veidā, pēc apspriešanās un, cik iespējams, pēc vienošanās ar iesaistītajiem jūrniekiem vai viņu pārstāvjiem nosaka kuģa īpašnieks.

2. Jūrniekiem ir tiesības ņemt gadskārtējo atvaļinājumu tajā vietā, ar ko viņiem ir būtiska saikne un kas parasti ir tā pati vieta, uz kuru viņiem ir tiesības tikt repatriētiem. Jūrniekiem nedrīkst pieprasīt ņemt viņiem pienākošos gadskārtējo atvaļinājumu citā vietā, izņemot tajos gadījumos, kas paredzēti jūrnieku darba līgumu vai dalībvalsts normatīvajos aktos.

3. Ja jūrniekiem savs gadskārtējais atvaļinājums jāņem vietā, kas nav atļauta šā norādījuma 2. punktā, viņiem ir tiesības uz bezmaksas transportēšanu uz vietu, kurā viņus pieņēma darbā vai rekrutēja, atkarībā no tā, kura vieta atrodas tuvāk viņu mājām; uzturēšanas izdevumus un citus tiešos izdevumus sedz kuģa īpašnieks; pārbrauciena laiku neatskaita no jūrnieka gadskārtējā apmaksātā atvaļinājuma laika.

4. Jūrnieku, kas devies gadskārtējā atvaļinājumā, var atsaukt tikai galējas nepieciešamības gadījumā un tikai ar šā jūrnieka piekrišanu.

B2.4.3. norādījums – Sadalīšana un apvienošana

1. Gadskārtējā apmaksātā atvaļinājuma sadalīšanu daļās vai šāda gadskārtējā atvaļinājuma apvienošanu attiecībā uz vienu gadu ar nākamo atvaļinājuma laiku var atļaut kompetentā iestāde vai to var panākt, izmantojot attiecīgo mehānismu katrā valstī.

2. Ņemot vērā šā norādījuma 1. punktu un ja līgumā, kas attiecas uz attiecīgo kuģa īpašnieku un attiecīgo jūrnieku, nav paredzēts citādi, gadskārtējam apmaksātajam atvaļinājumam, kurš ieteikts šajā norādījumā, jābūt nepārtrauktam laika posmam.

B2.4.4. norādījums – Jaunie jūrnieki

1. Jāapsver īpaši pasākumi attiecībā uz jaunajiem jūrniekiem, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu un kas sešus mēnešus vai jebkādu īsāku laika posmu saskaņā ar koplīgumu vai jūrnieka darba līgumu ir bez atvaļinājuma strādājuši uz kuģa, kurš dodas reisos uz ārzemēm un šajā laikā nav atgriezies jauno

jūrnieku pastāvīgās dzīvesvietas valstī, un turpmāko trīs mēnešu laikā tajā neatgriezīsies. Šie pasākumi var būt bezmaksas repatriācija uz vietu, kur viņi pastāvīgās dzīvesvietas valstī tika pieņemti darbā, lai viņi varētu ņemt atvaļinājumu, kuru viņi ir nopelnījuši reisa laikā.

2.5. noteikums – Repatriācija

Mērķis: nodrošināt, ka jūrnieki var atgriezties mājās.

1. Jūrniekiem ir tiesības uz bezmaksas repatriāciju tādos apstākļos un ar tādiem nosacījumiem, kas paredzēti kodeksā.

2. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz tās karoga kuģiem būtu finansiāls nodrošinājums, ar kuru var jūrniekus pienācīgi repatriēt saskaņā ar kodeksu.

A2.5. standarts - Repatriācija

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka jūrniekiem uz tās karoga kuģiem ir tiesības uz repatriāciju šādos apstākļos:

a) ja jūrnieku darba līguma termiņš beidzas laikā, kad viņi atrodas ārvalstī;

b) ja jūrnieku darba līgumu izbeidz:

i) kuģa īpašnieks vai

ii) jūrnieks pamatotu iemeslu dēļ, kā arī

c) ja jūrnieki vairs nav spējīgi turpmāk pildīt savus pienākumus saskaņā ar darba līgumu vai nevar to pildīt noteiktos apstākļos.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka tās normatīvajos aktos vai citos pasākumos, vai darba koplīgumos ir atbilstoši noteikumi, kas paredz:

a) apstākļus, kuros jūrniekiem ir tiesības uz repatriāciju saskaņā ar šā standarta 1. punkta b) un c) apakšpunktu,

b) maksimālo laika posmu, kas jāpavada uz kuģa, lai jūrniekam būtu tiesības uz repatriāciju; šis laika posms nedrīkst būt ilgāks par 12 mēnešiem, un

c) konkrētas tiesības, kas jānodrošina kuģu īpašniekiem repatriācijas gadījumā, tostarp tiesības saistībā ar repatriācijas galamērķi, transporta veidu, izdevumiem, kuri jāsedz, un citiem pasākumiem, kas jāveic kuģu īpašniekiem.

3. Katra dalībvalsts aizliedz kuģu īpašniekiem, uzsākot darba attiecības ar jūrniekiem, pieprasīt viņiem veikt iepriekšēju maksājumu, lai segtu repatriācijas izmaksas, un atskaitīt repatriācijas izmaksas no jūrnieku darba algām vai citām samaksām, izņemot, ja jūrnieks saskaņā ar dalībvalsts normatīvajiem aktiem vai citiem pasākumiem, vai piemērojamiem darba koplīgumiem, būtiski nav pildījis jūrnieka darba līgumā noteiktās saistības.

4. Dalībvalsts normatīvie akti nedrīkst ierobežot kuģa īpašnieka tiesības atgūt repatriācijas izmaksas atbilstoši līguma ar trešo personu noteikumiem.

5. Ja kuģa īpašnieks neveic pasākumus, lai segtu to jūrnieku repatriācijas izmaksas, kam ir tiesības uz repatriāciju, tad:

a) dalībvalsts karoga kuģa kompetentā iestāde veic attiecīgo jūrnieku repatriāciju; ja šī iestāde to neveic, tad šo jūrnieku repatriāciju veic valsts, no kuras viņi jārepatriē, vai valsts, kuras valsts piederīgie ir attiecīgie jūrnieki, un izdevumus par repatriāciju piedzen no dalībnieka, kam ir tā valsts karoga kuģis,

b) jūrnieku izdevumus, kas radušies repatriācijas laikā, no kuģa īpašnieka piedzen dalībvalsts, kuras karoga kuģis tas ir,

c) repatriācijas izmaksas jūrnieks nesedz, izņemot gadījumos, kas paredzēti šā standarta 3. punktā.

6. Ņemot vērā attiecīgos starptautiskos dokumentus, tostarp 1999. gada Starptautisko konvenciju par kuģu arestu, dalībnieks, kas sedzis repatriācijas izdevumus saskaņā ar šo kodeksu, var aizturēt attiecīgā kuģa īpašnieka kuģi vai pieprasīt, lai tas tiek aizturēts, līdz brīdim, kad izdevumi ir atmaksāti saskaņā ar šā standarta 5. punktu.

7. Katra dalībvalsts veicina to jūrnieku repatriāciju, kas strādā uz kuģiem, kuri pietāj tās ostās vai šķērso tā teritoriālos vai iekšējos ūdeņus, kā arī veicina šo jūrnieku aizvietošanu.

8. Pirmām kārtām dalībvalsts nedrīkst atteikt jebkura jūrnieka tiesības uz repatriāciju kuģa īpašnieka finansiālo apstākļu dēļ vai tādēļ, ka kuģa īpašnieks nevar vai nevēlas jūrnieku aizvietot.

9. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz tās karoga kuģiem jūrniekiem būtu pieejama piemērojamo dalībvalsts normatīvo aktu, kas attiecas uz repatriāciju, kopija attiecīgā valodā.

B2.5. norādījums – Repatriācija

B2.5.1 norādījums – Tiesības

1. Jūrniekiem ir tiesības uz repatriāciju:

a) gadījumos, kas paredzēti A2.5. standarta 1. punkta a) apakšpunktā, pēc tāda paziņojuma termiņa beigām, kas izteikts saskaņā ar jūrnieku darba līguma noteikumiem,

b) gadījumos, kas paredzēti A2.5. standarta 1. punkta b) un c) apakšpunktā:

i) slimības vai savainojuma, vai citu medicīnisku stāvokļu, kuros vajadzīga repatriācija, gadījumā, ja jūrnieka veselības stāvoklis ir piemērots ceļošanai;

ii) kuģa bojāejas gadījumā;

iii) ja kuģa īpašnieks nav spējīgs turpināt pildīt savus juridiskos pienākumus vai līgumsaistības kā jūrnieku darba devējs maksātspējas,

kuģa pārdošanas, kuģa reģistrācijas maiņas gadījumā vai citu līdzīgu iemeslu dēļ;

iv) ja kuģim jādodas uz karadarbības zonu, kas definēta dalībvalsts normatīvajos aktos vai jūrnieku darba līgumos, un jūrnieks nepiekrīt turp doties, un

v) ja darba attiecības tiek izbeigtas vai pārtrauktas atbilstoši nolēmumam attiecīgās nozares līmenī vai koplīgumam, vai ja darba attiecības tiek izbeigtas cita līdzīga iemesla dēļ.

2. Nosakot maksimālo laika posmu, kas jāpavada uz kuģa, lai jūrniekam būtu tiesības uz repatriāciju saskaņā ar šo kodeksu, jāņem vērā apstākļi, kas ietekmē jūrnieka darba vidi. Katrai dalībvalstij, ja iespējams, jācenšas saīsināt šo laika posmu, ņemot vērā tehnoloģijas jauninājumus un attīstību, un dalībvalstis var vadīties pēc ieteikumiem, kurus šajā sakarā izteikusi Apvienotā jūrniecības komisija.

3. Izdevumos, ko saskaņā ar A2.5. standartu sedz kuģa īpašnieks, jāiekļauj vismaz:

a) izdevumi par ceļošanu uz repatriācijas galamērķi, kas izvēlēts saskaņā ar šā norādījuma 6. punktu,

b) tādi izdevumi par dzīvošanu un pārtiku, kas radušies, kopš jūrnieki atstājuši kuģi, līdz brīdim, kad ir sasniegts repatriācijas galamērķis,

c) darba samaksa un pabalsti, kas jūrniekiem pienākas kopš kuģa atstāšanas līdz brīdim, kad ir sasniegts repatriācijas galamērķis, ja tie ir paredzēti dalībvalsts normatīvajos aktos vai koplīgumos,

d) izmaksas par 30 kg smagas jūrnieku personīgās bagāžas transportēšanu uz repatriācijas galamērķi, un

e) izdevumi par medicīnisko aprūpi, ja tā vajadzīga, līdz brīdim, kad jūrnieku veselības stāvoklis ir piemērots ceļošanai uz repatriācijas galamērķi.

4. Laiku, kas pavadīts, gaidot repatriāciju, un repatriācijas ceļojuma laiku nedrīkst atskaitīt no apmaksātā atvaļinājuma, kas pienākas jūrniekiem.

5. Kuģu īpašniekiem jāturpina segt repatriācijas izmaksas līdz brīdim, kad attiecīgie jūrnieki ir nokļuvuši kodeksā paredzētajā galamērķī vai ir nodrošināti ar darbu uz kuģa, kas dodas uz vienu no šiem galamērķiem.

6. Katra dalībvalsts pieprasa, lai kuģu īpašnieki uzņemtos atbildību par repatriācijas pasākumiem, izmantojot piemērotus un ātrus līdzekļus. Parasti transportēšanai jāizmanto gaisa transportu. Dalībvalsts nosaka galamērķus, uz kuriem jūrniekus var repatriēt. Par galamērķiem var būt valstis, ar kurām jūrniekiem ir pietiekama saikne, tostarp:

a) vieta, kurā jūrnieks piekritis stāties darba attiecībās,

b) vieta, kas norādīta koplīgumā,

c) jūrnieka pastāvīgās dzīvesvietas valsts vai

d) šāda līdzīga vieta, par ko ir panākta savstarpēja vienošanas darba attiecību uzsākšanas laikā.

7. Jūrniekiem ir tiesības izvēlēties vienu no vairākiem piedāvātajiem galamērķiem, uz kuru viņu repatriēs.

8. Jūrnieki var zaudēt tiesības uz repatriāciju, ja viņi tās neizmanto saprātīgā termiņā, kas jānosaka dalībvalsts normatīvajos aktos vai koplīgumos.

B2.5.2. norādījums – Dalībvalstu sadarbība

1. Jūrniekam, kas pamests ārvalstu ostā un gaida repatriāciju, kā arī ja jūrnieka repatriācija ir aizkavējusies, ir jāsniedz visa iespējamā praktiskā palīdzība, ārvalstu ostas valsts kompetentajai iestādei jānodrošina, ka par radušos situāciju uzreiz tiek informēts kuģa karoga valsts konsulāts vai vietējais pārstāvis, kā arī jūrnieka valsts piederības valsts vai dzīvesvietas valsts.

2. Katra dalībvalsts pārliecinās, vai jūrniekiem tiek sniegti līdzekļi:

a) lai jūrnieki, kas nodarbināti uz tās karoga kuģa un nokļuvuši ārvalstu ostā tādu iemeslu dēļ, par ko viņi nav atbildīgi:

i) varētu atgriezties ostā, kurā attiecīgais jūrnieks tika pieņemts darbā, vai
ii) varētu atgriezties attiecīgā gadījumā valstī, kuras pilsonis viņš ir, vai valstī, kurā ir viņa pastāvīgā dzīvesvieta,
vai

iii) varētu atgriezties ostā, par ko vienojies jūrnieks un kuģa kapteinis, vai kuģa īpašnieks un ko apstiprinājusi kompetentā iestāde, vai ja saistībā ar šo ostu ir veikti citi atbilstoši drošības pasākumi,

b) lai jūrnieki, kas nodarbināti uz ārvalsts karoga kuģa un nokļuvuši ārvalsts ostā slimības vai savainojuma dēļ, kas iegūts strādājot uz kuģa, nevis viņu pašu nodarījuma ar iepriekšēju nodomu dēļ, varētu saņemt medicīnisko palīdzību un aprūpi.

3. Ja jaunie jūrnieki, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu, ir strādājuši uz kuģa vismaz četrus mēnešus un šajā laikā ir noskaidrojies, ka viņi nav piemēroti dzīvei jūrā, viņiem ir jānodrošina bezmaksas iespēja tikt repatriētiem no pirmās piemērotās piestāšanas ostas, kurā atrodas kuģa karoga valsts vai jaunā jūrnieka valsts piederības vai dzīvesvietas valsts konsulārais dienests. Paziņojums par šādu repatriāciju, kurā norādīti iemesli, jānosūta iestādei, kas izsniegusi dokumentus, saskaņā ar kuriem jauno jūrnieku pieņēma darbā uz kuģa.

2.6. noteikums – Atlīdzība jūrniekam kuģa pazušanas vai nogrimšanas gadījumā

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem tiek piešķirta atlīdzība kuģa pazušanas vai nogrimšanas gadījumā.

1. Jūrniekiem ir tiesības saņemt atbilstošu atlīdzinājumu, ja jūrnieks tiek savainots, cieš zaudējumus vai paliek bez darba kuģa pazušanas vai nogrimšanas gadījumā.

A2.6. standarts – Atlīdzība jūrniekam kuģa pazušanas vai nogrimšanas gadījumā

1. Katra dalībvalsts izstrādā noteikumus, kuros paredz, ka jebkura kuģa pazušanas vai nogrimšanas gadījumā kuģa īpašnieks izmaksā katram uz kuģa strādājošam jūrniekam atlīdzību par palikšanu bez darba kuģa pazušanas vai nogrimšanas dēļ.

2. Šā standarta 1. punktā minētie noteikumi neskar nekādas citas jūrnieka tiesības, kas var but noteiktas attiecīgās dalībvalsts normatīvajos aktos attiecībā uz zaudējumiem vai savainojumiem kuģa pazušanas vai nogrimšanas dēļ.

B2.6. norādījums – Atlīdzība jūrniekam kuģa pazušanas vai nogrimšanas gadījumā

B2.6.1. norādījums – Atlīdzības par bezdarbu aprēķināšana

1. Atlīdzību par bezdarbu kuģa pazušanas vai nogrimšanas dēļ jāmaksā par tām dienām, kuras jūrnieks faktiski paliek bez darba, ņemot vērā darba algas likmi, kas paredzēta darba līgumā, bet kopējo atlīdzības apjomu katram jūrniekam var ierobežot līdz divu mēnešu darba algai.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka jūrnieki, lai saņemtu šādu atlīdzību, var izmantot tādus pašus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas paredzēti, lai atgūtu neizmaksātās dienesta laikā nopelnītās darba algas.

2.7. noteikums – Kuģu apkalpes komplektēšanas normas

Mērķis: nodrošināt, ka jūrnieki strādā uz kuģiem, uz kuriem ir pietiekami liela apkalpe, lai kuģa darbība būtu droša un efektīva, un tas būtu aizsargāts.

1. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz visiem tās karoga kuģiem būtu pietiekams skaits jūrnieku, lai nodrošinātu, ka kuģis darbojas droši, efektīvi un ir aizsargāts visos apstākļos, ņemot vērā bažas par jūrnieku nogurumu un katra reisa būtību un apstākļus.

A2.7. – Kuģu apkalpes komplektēšanas normas

1. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz visiem tās karoga kuģiem būtu pietiekams skaits jūrnieku, lai nodrošinātu, ka kuģis darbojas droši, efektīvi un ir aizsargāts. Uz katra kuģa jābūt tik lielai apkalpei, kas pēc skaita un

kvalifikācijas ir atbilstoša, lai jebkādos darbības apstākļos nodrošinātu kuģa un tā apkalpes drošību un aizsardzību saskaņā ar apliecību par kuģu apkalpes minimālo sastāvu vai tā ekvivalentu, kuru izsniegusi kompetentā iestāde, kā arī lai ievērotu šīs konvencijas normas.

2. Nosakot, apstiprinot un pārskatot kuģu apkalpes komplektēšanas normas, kompetentā iestāde ņem vērā to, ka ir jāizvairās vai pēc iespējas jāsamazina darba laiks, lai nodrošinātu pietiekamu atpūtas laiku un mazinātu nogurumu, kā arī ņem vērā attiecīgo starptautisko dokumentu par komandas komplektēšanas normām principus, jo īpaši to dokumentu, ko izstrādājusi Starptautiskā jūrniecības organizācija.

3. Nosakot kuģu apkalpes komplektēšanas normas, kompetentā iestāde ņem vērā visas prasības par pārtiku un ēdināšanu, kas paredzētas 3.2. noteikumā un A3.2. standartā.

B2.7. norādījums – Kuģu apkalpes komplektēšanas normas

B2.7.1 norādījums – Strīdu izšķiršana

1. Katra dalībvalsts uztur vai nodrošina, ka tiek uzturēts efektīvs mehānisms sūdzību vai strīdu par kuģu apkalpes komplektēšanas normām izskatīšanai un izšķiršanai.

2. Šāda mehānisma darbībā jāiesaista pārstāvji no kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām, piedaloties vai nepiedaloties citām personām vai iestādēm.

2.8. noteikums – Jūrnieku karjeras izaugsme, kvalifikācijas paaugstināšana un darba iespējas

Mērķis: Veicināt jūrnieku karjeras izaugsmi, kvalifikācijas paaugstināšanu un darba iespējas.

1. Katra dalībvalsts pieņem valsts politiku, lai veicinātu nodarbinātību jūrniecības nozarē un sekmētu jūrnieku karjeras izaugsmi, kvalifikācijas paaugstināšanu un plašākas darba iespējas jūrniekiem, kas pastāvīgi dzīvo tās valsts teritorijā.

A2.8. standarts – Jūrnieku karjeras izaugsme, kvalifikācijas paaugstināšana un darba iespējas

1. Katra dalībvalsts izstrādā vadlīnijas, lai veicinātu jūrnieku karjeras izaugsmi, kvalifikācijas paaugstināšanu un darba iespējas, lai jūrniecības nozari nodrošinātu ar stabilu un kompetentu darbaspēku.

2. Šā standarta 1. punktā minēto vadlīniju mērķis ir jūrnieku kompetences, kvalifikācijas un darba iespēju uzlabošana.

3. Katra dalībvalsts pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām nosaka skaidrus profesionālās orientācijas, izglītības un apmācības mērķus, ieskaitot pastāvīgu apmācību jūrniekiem, kuru pienākumi uz kuģa galvenokārt ir saistīti ar kuģu drošu darbību un navigāciju.

B2.8. norādījums – Jūrnieku karjeras izaugsme, kvalifikācijas paaugstināšana un darba iespējas

B2.8.1. norādījums – Jūrnieku karjeras izaugsmes, kvalifikācijas paaugstināšanas un darba iespēju veicināšanas pasākumi

1. Pasākumi A2.8. standartā minēto mērķu sasniegšanai var ietvert:

a) tādu līgumu noslēgšanu ar kuģa īpašnieku vai kuģu īpašnieku organizāciju līgumus, kuros paredzēta karjeras izaugsme un kvalifikācijas paaugstināšana, vai
b) tādu pasākumu veikšanu, lai veicinātu nodarbinātību, izveidojot un uzturot tādus reģistrus vai sarakstus ar kategorijām, kuros iekļauj kvalificētus jūrniekus, vai

c) jūrnieku turpmākas apmācības vai izglītošanas iespēju gan uz kuģa, gan krastā veicināšanu, lai nodrošinātu kvalifikācijas paaugstināšanu un zināšanu nodošanu, lai nodrošinātu un saglabātu pienācīgu darbu, uzlabotu individuālās nodarbinātības izredzes un pielāgotos tehnoloģiju un darba tirgus mainīgajiem apstākļiem jūrniecības nozarē.

B2.8.2. norādījums – Jūrnieku reģistrs

1. Ja jūrnieku nodarbinātību nosaka pēc reģistriem vai sarakstiem, šajos reģistros vai sarakstos jāiekļauj visas jūrnieku amatu kategorijas tādā veidā, kā noteikts dalībvalsts normatīvajos aktos vai dalībvalsts praksē, vai koplīgumā.

2. Jūrniekiem, kas iekļauti šādā reģistrā vai sarakstā, jānodrošina priekšroka darbam jūrā.

3. Jūrniekiem, kas iekļauti šādā reģistrā vai sarakstā, jāvar uzsākt darbu tādā veidā, kā norādīts dalībvalsts normatīvajos aktos, praksē vai koplīgumā.

4. Tiktāl, cik to atļauj dalībvalsts normatīvie akti, jūrnieku skaitu šādos reģistros vai sarakstos periodiski jāpārskata, lai sasniegtu tādu skaitu, kas piemērots jūrniecības nozares vajadzībām.

5. Ja jūrnieku skaits šādā reģistrā vai sarakstā ir jāsamazina, tad jāveic attiecīgie pasākumi, lai novērstu vai pēc iespējas samazinātu kaitīgu ietekmi uz jūrniekiem, ņemot vērā ekonomisko un sociālo stāvokli attiecīgajā valstī.

3. SADAĻA. DZĪVOJAMĀS TELPAS, ATPŪTAI PAREDZĒTAIS APRĪKOJUMS, PĀRTIKA UN ĒDINĀŠANA

3.1. noteikums – Dzīvojamās telpas un atpūtai paredzētais aprīkojums

Mērķis: nodrošināt, lai jūrniekiem uz kuģa būtu pienācīgas dzīvojamās telpas un atpūtai paredzētais aprīkojums.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, lai uz tās karoga kuģiem jūrniekiem darbam vai/un dzīvošanai uz kuģa būtu nodrošinātas un tiktu uzturētas pienācīgas dzīvojamās telpas un atpūtai paredzētais aprīkojums, kurš atbilst jūrnieka veselības stāvokļa un labklājības veicināšanai.

2. Kodeksa prasības, ar ko īsteno šo noteikumu, kurš ir saistīts ar kuģu būvniecību un aprīkošanu, attiecas tikai uz kuģiem, kas uzbūvēti datumā, kurā šī konvencija stājas spēkā attiecīgajai dalībvalstij, vai pēc tā. Attiecībā uz kuģiem, kas būvēti pirms minētā datuma, paliek spēkā tās prasības par kuģu būvniecību un aprīkošanu, kuras izklāstītas 1949. gada pārskatītajā Konvencijā par apkalpes telpām (nr. 92) un 1970. gada Konvencijā par apkalpes telpām (papildus noteikumi) (nr. 133), tiktāl, cik tās bija spēkā pirms minētā datuma saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts normatīvajiem aktiem vai praksi. Kuģi uzskata par uzbūvētu tajā dienā, kad tiek ielikts ķīlis vai kad tas ir līdzīgā būvniecības posmā.

3. Ja skaidri nav norādīts citādi, jebkura prasība saskaņā ar kodeksa grozījumu, kas attiecas uz noteikumiem par jūrnieku dzīvojamām telpām un atpūtai paredzēto aprīkojumu, attiecas tikai uz kuģiem, kuru būve pabeigta dienā, kurā grozījums stājas spēkā attiecīgajai dalībvalstij, vai pēc tā.

A3.1. standarts – Dzīvojamās telpas un atpūtai paredzētais aprīkojums

1. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus, kuros nosaka, ka tās karoga kuģi:

a) atbilst minimālajiem standartiem, lai nodrošinātu, ka jūrnieku dzīvojamās telpas, darbs un/vai dzīvošana uz kuģa ir droša, pienācīga un atbilstoša attiecīgajiem šā standarta noteikumiem, un

b) tiek pārbaudīti, lai nodrošinātu standartu sākotnēju un turpmāku izpildi.

2. Izstrādājot un piemērojot normatīvos aktus, lai īstenotu šo standartu, kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām:

- a) ņem vērā 4.3. noteikumu un ar to saistītos kodeksa noteikumus par veselības aizsardzību, drošību, kā arī par nelaiemes gadījumu novēršanu, ņemot vērā to jūrnieku īpašās vajadzības, kas dzīvo un strādā uz kuģa, un
- b) pienācīgi apsver šā kodeksa B daļā esošos norādījumus.

3. Pārbaudes, ka paredzētas saskaņā ar 5.1.4. noteikumu, veic, ja:

- a) kuģi reģistrē vai pārreģistrē, vai
- b) jūrnieku dzīvojamās telpas uz kuģa ir būtiski izmainītas.

4. Kompetentā iestāde īpašu uzmanību pievērš tam, lai nodrošinātu šīs konvencijas prasību īstenošanu saistībā ar:

- a) kajīšu un citu dzīvojamo telpu lielumu;
- b) apkuri un ventilāciju;
- c) troksni, vibrāciju un citiem apkārtējiem faktoriem;
- d) sanitārajām labierīcībām;
- e) apgaismojumu, un
- f) medicīniskās palīdzības telpām.

5. Katras dalībvalsts kompetentā iestāde pieprasa, lai uz tās valsts karoga kuģiem tiktu ievēroti šā standarta 6.-17. punktā izklāstītie minimālie standarti par dzīvojamām telpām un atpūtai paredzēto aprīkojumu uz kuģa.

6. Attiecībā uz dzīvojamām telpām jāievēro šādas vispārējas prasības:

a) jūrnieku dzīvojamās telpās jāievēro piemērots gabarītaugstums; minimālais atļautais gabarītaugstums visās jūrnieku dzīvojamās telpās, pa kurām paredzēta pilnīgi brīva pārvietošanās, drīkst būt 203 centimetri; kompetentā iestāde var atļaut samazināt gabarītaugstumu jebkurā dzīvojamā telpā vai telpas daļā, ja šis samazinājums:

- i) ir saprātīgs, un
- ii) neradīs jūrniekiem neērtības;
- b) dzīvojamai telpai jābūt atbilstoši izolētai;

c) uz kuģiem, kas nav pasažieru kuģi, kā definēts 2. noteikuma e) un f) apakšpunktā 1974. gada grozītajā Starptautiskajā konvencijā par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (*SOLAS* Konvencija), guļamtelpām jāatrodas virs kravas ūdenslīnijas kuģa vidusdaļā vai pakaļgalā, izņemot, ja kuģa lielums, veids vai paredzētais dienesta veids nosaka citu atrašanās vietu, guļamtelpas var atrasties kuģa priekšējā daļā, bet nekādā gadījumā pirms triecienstarpšanas;

d) pasažieru kuģos un īpašos kuģos, kas būvēti atbilstoši 1983. gada Starptautiskās jūrniecības organizācijas Kodeksam par speciālo kuģu drošību un tā turpmākajām versijām (turpmāk tekstā "speciālie kuģi"), kompetentā iestāde, ar nosacījumu, ka ir veikti pasākumi, lai uzlabotu apgaismojumu un ventilāciju,

var atļaut, ka guļamtelpas atrodas zem kravas ūdenslīnijas, bet nekādā gadījumā tieši zem darba gaiteniem;

e) guļamtelpās nedrīkst būt tiešas atveres uz kravas telpu un mašīntelpu vai uz kambīzi, pieliekamo, žāvētavu vai kopējām sanitārajām telpām; šai starpsienas daļai, kas atdala šīs telpas no guļamtelpām un ārējām starpsienām, jābūt no tērauda vai citas apstiprinātas vielas, kas ir ūdensnecaurlaidīga un hermētiska;

f) materiāliem, kas izmantoti iekšējo starpsienu konstrukcijās, kā arī panelējumam un aizsargpārklājumam, grīdām un metinājumiem jābūt piemērotiem vajadzīgajam nolūkam un jāsekmē veselīga vide;

g) jānodrošina pietiekams apgaismojums un ūdens novadīšana, un

h) dzīvojamām telpām, atpūtai un ēdināšanai paredzētajam aprīkojumam jāatbilst 4.3. noteikuma prasībām un ar tām saistītajām kodeksa normām par veselības aizsardzību un drošību, kā arī par nelaimes gadījumu novēršanu attiecībā uz tāda riska novēršanu, kas saistīts ar pakļaušanu trokšņa un vibrācijas vai citu apkārtējo faktoru un uz kuģa esošo ķīmikāliju kaitīgam līmenim, un jānodrošina jūrniekiem pieņemama darba un dzīvošanas vide uz kuģa.

7. Attiecībā uz ventilāciju un apkuri jāievēro šādas prasības:

a) guļamtelpās un ēdnīcās jābūt atbilstošai ventilācijai;

b) kuģiem jābūt aprīkoti ar gaisa kondicionieriem jūrnieku dzīvojamās telpās, ikvienā atsevišķā radio telpā un ikvienā centralizētajā iekārtu kontroles telpā, izņemot tos kuģus, kas regulāri iesaistīti pārvadājumos mērenos klimatiskos apstākļos;

c) visu sanitāro telpu ventilācijai jābūt atvērtai uz ārējo vidi un atsevišķai no citu dzīvojamo telpu ventilācijas, un

d) izmantojot piemērotu apkures sistēmu, jānodrošina atbilstoša apsildīšana, izņemot uz kuģiem, kas kursē tikai tropiskos klimatiskos apstākļos.

8. Attiecībā uz prasībām par apgaismojumu, ņemot vērā īpašus pasākumus, kas var būt atļauti uz pasažieru kuģiem, guļamtelpās un kopkajītēs jābūt dabīgam apgaismojumam, kurš papildināts ar pietiekamu mākslīgo apgaismojumu.

9. Ja uz kuģa ir vajadzīgas guļamtelpas, tām jāatbilst šādām prasībām par guļamtelpām:

a) kuģos, kas nav pasažieru kuģi, katram jūrniekam jānodrošina sava guļamtelpa, bet attiecībā uz kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000, vai speciāliem kuģiem kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgo kuģu īpašnieku un jūrnieku organizāciju var noteikt izņēmumus no šīm prasībām;

b) vīriešiem un sievietēm jānodrošina atsevišķas guļamtelpas;

c) guļamtelpām jābūt pietiekami lielām un pienācīgi aprīkotām, lai nodrošinātu pietiekamas ērtības un veicinātu tīrību;

d) jebkādos apstākļos katram jūrniekam nodrošina atsevišķu guļvietu;

e) minimālie guļvietas izmēri drīkst būt 198 centimetri garumā un 80 centimetri platumā;

f) guļamtelpā, kurā atrodas viena guļvieta, grīdas laukums nedrīkst būt mazāks par:

- i) 4,5 kvadrātmetriem kuģos, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000;
- ii) 5,5 kvadrātmetriem kuģos, kuru bruto tilpība ir lielāka par 3000, bet mazāka par 10000;
- iii) 7 kvadrātmetriem kuģos, kuru bruto tilpība ir lielāka par 10000.

g) taču lai kuģos, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000, pasažieru kuģos un speciālos kuģos varētu izbūvēt guļamtelpas ar vienu guļvietu, kompetentā iestāde var noteikt mazāku grīdas laukumu;

h) kuģos, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000 un kuri nav pasažieru kuģi un speciālie kuģi, guļamtelpās drīkst gulēt ne vairāk kā divi jūrnieki; šādu guļamtelpu grīdas laukums nedrīkst būt mazāks par 7 kvadrātmetriem;

i) pasažieru kuģos un speciālos kuģos grīdas laukums guļamtelpās, kas paredzētas jūrniekiem, kuri neveic kuģa virsnieka pienākumus, nedrīkst būt mazāks par:

- i) 7,5 kvadrātmetriem kajītēs, kurās dzīvo divas personas;
- ii) 11,5 kvadrātmetriem kajītēs, kurās dzīvo trīs personas;
- iii) 14,5 kvadrātmetriem kajītēs, kurās dzīvo četras personas.

j) speciālos kuģos guļamtelpās drīkst apmesties vairāk nekā četras personas, bet šo guļamtelpu grīdas laukums nedrīkst būt mazāks par 3,6 kvadrātmetriem uz vienu personu;

k) kuģos, kas nav pasažieru kuģi un speciālie kuģi, guļamtelpās jūrniekiem, kas veic kuģa virsnieku pienākumus, ja nav pieejama privāta dzīvojamā vai atpūtas telpa, grīdas laukums uz vienu personu nedrīkst būt mazāks par:

- i) 7,5 kvadrātmetriem kuģos, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000;
- ii) 8,5 kvadrātmetriem kuģos, kuru bruto tilpība ir lielāka par 3000, bet mazāka par 10000;
- iii) 10 kvadrātmetriem kuģos, kuru bruto tilpība ir lielāka par 10000.

l) pasažieru kuģos un speciālos kuģos grīdas laukums kajītēs, kas paredzēts jūrniekiem, kuri veic kuģa virsnieku pienākumus, ja nav pieejama privāta dzīvojamā vai atpūtas telpa, nedrīkst būt mazāks par 7,5 kvadrātmetriem uz vienu personu jaunāko virsnieku kajītēs un mazāks par 8,5 kvadrātmetriem uz vienu personu vecāko virsnieku kajītēs; jaunākie virsnieki ir tie, kas pilda izpildes līmeņa funkcijas, bet vecākie virsnieki – vadības līmeņa funkcijas;

m) kuģa kapteinim, vecākajam mehāniķim un vecākajam navigācijas virsniekam papildus guļamtelpām pienākas blakus esoša dzīvojamā telpa, atpūtas telpa vai līdzvērtīga papildu telpa; attiecībā uz kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000, kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgo kuģu īpašnieku un jūrnieku organizāciju var noteikt izņēmumus saistībā ar šo prasību;

n) katram iemītniekam pienākas mēbeles, tostarp drēbju skapis, kura tilpums nav mazāks par 475 litriem, un atvilktnē vai līdzvērtīgā telpā, kuras tilpums nav mazāks par 56 litriem; ja atvilktnē atrodas drēbju skapī, tad kopējais drēbju skapja tilpums nedrīkst būt mazāks par 500 litriem; skapī jābūt plauktam, un skapim jābūt aizslēdzamam, lai nodrošinātu privātumu;

o) katrā guļamtelpā jābūt galdam vai rakstāmgaldam, kas var būt piestiprināts, nolaižams vai izvelkams; telpā jābūt arī vajadzīgajam ērtu sēdvietu skaitam.

10. Attiecībā uz ēdnīcām jāievēro šādas prasības:

a) ēdnīcām jāatrodas atsevišķi no guļamtelpām un pēc iespējas tuvāk kambīzei; attiecībā uz kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000, kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām var noteikt izņēmumus attiecībā uz šo prasību, un

b) ēdnīcām jābūt piemērota lieluma, ērtām, un atbilstoši iekārtotām un aprīkotām (tostarp papildu ēdamtelpa), ņemot vērā jūrnieku skaitu, kas tās var izmantot vienlaicīgi jebkurā laikā; jāizstrādā attiecīgi noteikumi atsevišķām vai kopējām ēdnīcu telpām.

11. Attiecībā uz sanitārajām telpām jāievēro šādas prasības:

a) visiem jūrniekiem jābūt ērtai pieejai kuģa sanitārajām telpām, kas atbilst minimālajiem veselības un higiēnas standartiem, kā arī saprātīgiem ērtības standartiem; vīriešiem un sievietēm jānodrošina atsevišķas sanitārās telpas;

b) sanitārajām telpām jābūt ērti pieejamām no komandtiltiņa un mašīntelpas vai mašīntelpas kontroles centra tuvumā; attiecībā uz kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000, kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām var noteikt izņēmumus saistībā ar šo prasību;

c) uz visiem kuģiem ērtā vietā jābūt vismaz vienai tualetei, vienai izlietnei un vienai vannai un/vai dušai uz katrām sešām vai mazāk personām, kurām nav personīgo telpu;

d) katrā guļamtelpā, izņemot uz pasažieru kuģiem, jābūt vienai izlietnei, kurā pieejams tekošs karstais un aukstais saldūdens, izņemot, ja šāda izlietne atrodas privātā vannas istabā;

e) pasažieru kuģos, kas parasti dodas reisos, kuri nav ilgāki par četrām stundām, kompetentā iestāde var paredzēt īpašus pasākumus vai samazināt vajadzīgo telpu skaitu, un

f) tekošam karstajam un aukstajam saldūdenim jābūt pieejamam visās mazgāšanās vietās.

12. Attiecībā uz medicīniskās palīdzības telpām jāievēro prasības, ka uz kuģiem, uz kuriem atrodas 15 vai vairāk jūrnieku un kuri dodas reisos, kas ilgāki par trim dienām, jāatrodas atsevišķai telpai, kuru izmanto tikai medicīniskām vajadzībām; kompetentā iestāde var noteikt mazākas prasības kuģiem, kas iesaistīti pārvadājumos piekrastē; apstiprinot uz kuģa esošu medicīnisko telpu, kompetentā iestāde pārliecinās, ka šī telpa jebkādos laika apstākļos būs viegli pieejama, būs ērta iemītniekiem un sekmēs ātras un atbilstošas palīdzības saņemšanu.

13. Jābūt pieejamai pienācīgi aprīkotai veļas mazgātava.

14. Uz visu kuģu atklātajiem klājiem jābūt vietai, kas pieejama jūrniekiem, kad viņi neveic savus pienākumus, un tai jābūt pietiekami lielai, ņemot vērā kuģa lielumu un uz kuģa esošo jūrnieku skaitu.

15. Uz visiem kuģiem jābūt atsevišķiem birojiem vai kuģa kopējam birojam, ko var izmantot jūrnieki, kuri strādā klāja vai mašīntelpas komandā; attiecībā uz kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 3000, kompetentā iestādē pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām var noteikt izņēmumu saistībā ar šo prasību.

16. Kuģus, kas regulāri dodas uz ostām, kurās mitinās moskīti, aprīko ar ierīcēm, kā to pieprasījusi kompetentā iestāde.

17. Uz kuģa visiem jūrniekiem piedāvā atpūtai piemērotu aprīkojumu, ērtības un pakalpojumus, kas atbilst uz kuģiem dzīvojošo un strādājošo jūrnieku īpašajām vajadzībām, ņemot vērā 4.3. noteikumu un saistītos kodeksa noteikumus par veselības aizsardzību, drošību un nelaiemes gadījumu novēršanu.

18. Kompetentā iestāde pieprasa, lai uz kuģiem ar kapteiņa atļauju vai viņa pavadībā tiktu veiktas regulāras pārbaudes, lai nodrošinātu, ka jūrnieku dzīvojamās telpas ir tīras, pieņemami apdzīvojamas un labā stāvoklī. Katras šādas pārbaudes rezultātus pieraksta un tiem jābūt pieejamiem pārskatīšanai.

19. Attiecībā uz kuģiem, uz kuriem ir vajadzība bez diskriminācijas ņemt vērā dažādas raksturīgas reliģiskās un sociālās ieražas, kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām var atļaut veikt nelielas izmaiņas saistībā ar šo standartu ar nosacījumu, ka šādu izmaiņu dēļ jūrniekiem pieejamais aprīkojums netiek padarīts mazāk labvēlīgs nekā tas, kas būtu pieejams, piemērojot šo standartu.

20. Katra dalībvalsts pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām attiecībā uz kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 200, var noteikt izņēmumus, ja tas ir lietderīgi, ņemot vērā kuģa lielumu un uz kuģa esošo personu skaitu, saistībā ar prasībām, kas noteiktas šajās šā standarta normās:

- a) 7.punkta b) apakšpunktā, 11.punkta d) apakšpunktā un 13.punktā, un
- b) 9.punkta f) apakšpunktā un h) 1) apakšpunktā (ieskaitot) tikai attiecībā uz grīdas laukumu.

21. Jebkādus izņēmumus saistībā ar šā standarta prasībām var noteikt tikai tad, ja tie ir atļauti šajā standartā, un tikai tādos apstākļos, kuros šādiem izņēmumiem ir spēcīgs pamatojums, kā arī ja tie aizsargā jūrnieku veselību un drošību.

B3.1. norādījums – Dzīvojamās telpas un atpūtai paredzētais aprīkojums

B3.1.1. norādījums – Plānojums un būvniecība

1. Ārējām guļamtelpu un ēdnīcu starpsienām jābūt atbilstoši izolētām. Visām iekārtu šahtām un kambīžu ārējām starpsienām, kā arī citu telpu, kurās rodas siltums, ārējām starpsienām jābūt atbilstoši izolētām, ja pastāv iespēja, ka uz blakus esošajām dzīvojamām telpām vai gaitenīem var notikt siltumiedarbība. Jāveic pasākumi, lai nodrošinātu aizsardzību pret siltumiedarbību, ko rada ūdens tvaiks un/vai karstā ūdens caurules.

2. Guļamtelpas, ēdnīcas, atpūtas telpas un dzīvojamo telpu nodalījumā esošos gaitenus atbilstoši jāizolē, lai novērstu kondensāciju vai pārkaršanu.

3. Starpsienų virsmai un klāja segumam jābūt no materiāla, kura virsmu var viegli notīrīt. Nedrīkst izmantot konstrukcijas, kurās varētu mitināties kaitēkļi.

4. Guļamtelpu un ēdnīcu starpsienų virsmai un klāju segumam jābūt viegli tīrāmam un gaišā krāsā ar izturīgu, netoksisku apdari.

5. Klājus visās jūrnieku dzīvojamās telpās jābūvē no apstiprināta materiāla un konstrukcijām, kā arī to virsmām, jābūt neslīdošām, mitrumnecaurlaidīgām un viegli tīrāmām.

6. Ja grīdas segumi ir veidoti no kompozītmateriāliem, salaidumu malas jāprofilē, lai izvairītos no spraugām.

B3.1.2. norādījums – Ventilācija

1. Guļamtelpu un ēdnīcu ventilācijas sistēmu jākontrolē, lai nodrošinātu, ka gaiss ir pieņemamā stāvoklī, kā arī lai nodrošinātu pietiekamu gaisa plūsmu visos laika un klimata apstākļos.

2. Gaisa kondicionēšanas sistēmām, neatkarīgi no tā, vai tās ir ar centralizētu vai individuālu kontroli, jābūt izstrādātām tā, lai:

a) tās nodrošinātu pieņemamu gaisa temperatūru un relatīvo mitrumu salīdzinājumā ar šiem rādītājiem ārpusē, nodrošinātu pietiekamu gaisa cirkulāciju visās telpās, kurās darbojas gaisa kondicionieri, kā arī ņemot vērā īpašības attiecībā uz to darbību jūrā, un tās nedrīkst radīt pārāk lielu troksni un vibrāciju, un

b) sekmētu vieglu tīrīšanu un dezinfekciju, lai novērstu vai kontrolētu slimību izplatīšanos.

3. Elektroenerģija gaisa kondicionieru darbībai un citām ventilācijas sistēmas daļām, kas paredzētas šā norādījuma iepriekšējos punktos, jānodrošina visos paredzētajos apstākļos un visu laiku, kad jūrnieki dzīvo vai strādā uz kuģa. Taču šo elektroenerģiju nav jānodrošina no avārijas elektroenerģijas avota.

B3.1.3. norādījums – Apkure

1. Apkures sistēmai jūrnieku dzīvojamās telpās jādarbojas visu laiku, kad jūrnieki dzīvo vai strādā uz kuģa, un apstākļos, kuros tas ir vajadzīgs.

2. Visos kuģos, kuros ir vajadzīga apkures sistēma, apkuri nodrošina ar karstā ūdens, silta gaisa, elektrības, ūdens tvaika vai to ekvivalentu palīdzību. Tomēr siltuma nodrošināšanai dzīvojamās telpās un to tuvumā nedrīkst izmantot ūdens tvaiku. Apkures sistēmai jūrnieku dzīvojamās telpās jāspēj uzturēt pieņemamu temperatūru parastajos laika un klimatiskajos apstākļos rajonā, kurā attiecīgais kuģis veic pārvadājumus. Kompetentā iestāde paredz standartus, kas jānodrošina.

3. Radiatorus un citas apkures ierīces jānovieto un, ja vajadzīgs, jānorobežo, lai izvairītos no uzliesmošanas vai briesmām, vai neērtībām, kas var rasties iemītniekiem.

B3.1.4. norādījums – Apgaismojums

1. Visos kuģos jūrnieku dzīvojamās telpās jābūt elektriskajam apgaismojumam. Ja elektroenerģija apgaismojumam netiek nodrošināta no diviem neatkarīgiem avotiem, tad jānodrošina papildu apgaismojums, uzstādot atbilstošas lampas vai gaismas ierīces, kuras var izmantot ārkārtas apstākļos.

2. Guļamtelpās galvgalī pie katras guļvietas jāuzstāda lampa, ko var izmantot lasīšanai.

3. Kompetentā iestāde nosaka atbilstošus standartus dabīgajam un mākslīgajam apgaismojumam.

B3.1.5. norādījums – Guļamtelpas

1. Uz kuģa jānodrošina pietiekams tādu guļvietu skaits, kas ir pēc iespējas ērtākas jūrniekam, kā arī dzīvesbiedram, kurš ir kopā ar jūrnieku.

2. Ja kuģis ir pietiekami liels, darbība, kam tas ir paredzēts un kuģa plānojums to pieļauj, tad, ciktāl tas ir saprātīgi un iespējams, guļamtelpas jāplāno un jāaprīko ar privātajām vannas istabām, ieskaitot tualeti, lai sniegtu iemītniekiem saprātīgas ērtības un veicinātu tīrību.

3. Tiktāl, cik iespējams, jūrnieku guļamtelpas jāizvieto tā, lai sardzes jūrnieki dzīvotu atsevišķi un lai jūrnieki, kas strādā dienas laikā, nedzīvotu vienā kajītē ar sardzes jūrniekiem.

4. Ja jūrnieki veic apakšvirsnieku pienākumus, guļamtelpā nedrīkst mitināties vairāk par divām personām.

5. Jāapsver, vai A3.1.standarta 9.punkta m)apakšpunktā minētās telpas piešķirt arī otrajam mehāniķim, ja tas ir praktiski iespējams.

6. Laukumu, ko aizņem guļvietas un skapīši, kumodes un sēdvietas ieskaita grīdas laukuma aprēķinos. Mazas un neregulāri konstruētas telpas, kuras efektīvi nepalielina telpu, pa ko var pārvietoties, un kurās nevar novietot mēbeles, šajos aprēķinos neņem vērā.

7. Guļvietas drīkst novietot ne augstāk kā divos līmeņos; ja guļvietas novieto pie kuģa ārējās starpsienas, tad tās novieto tikai vienā līmenī, un sānu apgaismojumam jāatrodas virs guļvietas.

8. Apakšējā guļvieta jānovieto ne zemāk kā 30 centimetrus virs grīdas; augšējai guļvietai jāatrodas aptuveni vidū starp apakšējo guļvietu un klāja seguma šķērssiiju apakšdaļu.

9. Guļvietas rāmiem un švertam, ja tāds uzstādīts, jābūt izgatavotam no apstiprināta materiāla, tam jābūt izturīgam, gludam, nerūsējošam un tajā nedrīkst mitināties kaitēkļi.

10. Ja guļvietas rāmis ir izgatavots no cauruļveida konstrukcijas, tai jābūt pilnībā noslēgtai un tajā nedrīkst būt caurumi, pa kuriem tajā var iekļūt kaitēkļi.

11. Katrā guļvietā jābūt ērtam matracim, kuram apakša ir pārvilkta ar amortizācijas materiālu, vai matracim, kurš pilnībā pārvilkts ar amortizācijas materiālu, tostarp jānodrošina atsperots pamats vai atsperu matracis. Matracim un amortizācijas materiālam, jābūt izgatavotam no apstiprināta materiāla. Nedrīkst izmantot pildījumu, kurā var mitināties kaitēkļi.

12. Ja viena guļvieta atrodas virs otras, tad zem augšējās guļvietas apakšējā matrača vai atsperotā pamata jānovieto putekļus necaurīdīga pamatne.

13. Mēbelēm jābūt izgatavotām no gluda, izturīga materiāla, kas nedeformējas un nerūsē.

14. Guļamtelpās jābūt aizkariem vai to ekvivalentam pret sānu apgaismojumu.

15. Guļamtelpās jābūt spogulim, nelielam skapītim tualetes piederumiem, grāmatu plauktam un pietiekamam daudzumam drēbju pakaramo.

B3.1.6. norādījums – Ēdnīcas

1. Ēdnīcas telpa var būt kopēja vai atsevišķa. Lēmums šajā sakarā jāpieņem pēc apspriešanās ar kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvjiem, un to apstiprina kompetentā iestāde. Jāņem vērā tādi faktori kā kuģa lielums un jūrnieku kultūras, reliģiskās un sociālās vajadzības.

2. Ja ir nolemts jūrniekiem nodrošināt atsevišķas ēdnīcas telpas, tad atsevišķas ēdnīcas jānodrošina:

- a) kapteinim un virsniekiem, un
- b) apakšvirsniekiem un citiem jūrniekiem.

3. Uz kuģiem, kas nav pasažieru kuģi, ēdnīcu grīdas laukumam jābūt 1,5 kvadrātmetriem uz cilvēku atbilstoši plānotajam jūrnieku skaitam, kas izmantos ēdnīcu.

4. Visos kuģos ēdnīcas jāaprīko ar galdiem un piemērotām sēdvietām, kas ir piestiprinātas vai pārvietojamas, un to skaitam jābūt pietiekamam, lai ēdnīcā vienlaicīgi varētu atrasties iespējami lielākais jūrnieku skaits jebkurā laikā.

5. Laikā, kad jūrnieki atrodas uz kuģa, jābūt pieejamam:

- a) ledusskapim, kas atrodas ērti pieejamā vietā un ir pietiekami ietilpīgs to personu daudzumam, kuras izmanto ēdnīcu vai ēdnīcas;
- b) karsto dzērienu iekārtām, un
- c) vēsa ūdens iekārtām.

6. Ja iespējams, trauku glabātuvei jāatrodas ārpus ēdnīcas; jānodrošina piemēroti skapīši, kuros glabājas ēdnīcas piederumi un iekārtas šo piederumu mazgāšanai.

7. Galdu un krēslu virsmai jābūt no mitrumizturīga materiāla.

B3.1.7. norādījums – Sanitārās telpas

1. Izlietnēm un vannām jābūt pietiekami lielām un izgatavotām no apstiprinātiem materiāliem, to virsmām jābūt gludām, neplaisājošām, un tās nedrīkst lobīties un rūstēt.

2. Visas tualetes jāveido pēc apstiprināta parauga, un tajās jānodrošina pietiekama ūdens plūsma vai cits piemērots noskalošanas veids, piemēram, gaiss, kas ir pieejams jebkurā laikā un neatkarīgi kontrolējams.

3. Sanitārajām telpām, kas paredzētas vairāk nekā vienas personas izmantošanai, jāatbilst šādām prasībām:

a) grīdām jābūt no apstiprināta izturīga materiāla, kas ir mitrumnecaurlaidīgs, un tajā jāierīko piemērota kanalizācija;

b) starpsienām jābūt no tērauda vai cita apstiprināta materiāla, un tām jābūt ūdensnecaurlaidīgām vismaz 23 centimetru augstumā no klāja virsmas;

c) šīm telpām jābūt pietiekami apgaismotām, apsildītām un ventilētām;

d) tualetēm jāatrodas ērtā attālumā, bet atsevišķi no guļamtelpām un mazgāšanās telpām, bez atklātas pieejas no guļamtelpām vai gaitēņa starp guļamtelpām un tualeti, ja tualetei nevar piekļūt citādā veidā; šī prasība neattiecas uz tualetēm, kas atrodas nodalījumā starp divām guļamtelpām, kurās kopā mitinās ne vairāk kā četri jūrnieki, un

e) ja telpā ir vairāk kā viena tualete, tām jābūt attiecīgi nodalītām, lai nodrošinātu privātumu.

4. Veļas mazgātavā, ko izmanto jūrnieki, jābūt:

a) veļas mazgāšanas mašīnām;

b) žāvēšanas mašīnām vai atbilstoši apsildītām un ventilētām žāvētavām, un

c) gludekļiem un gludināšanas dēļiem vai to ekvivalentiem.

B3.1.8. norādījums – Medicīniskās palīdzības telpas

1. Medicīniskās palīdzības telpām jābūt veidotām tā, lai tās sekmētu konsultāciju un pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanu, kā arī lai tās palīdzētu novērst infekcijas slimību izplatīšanos.

2. Ieeja, guļvietas, apgaismojums, ventilācija, apkure un ūdens padeve jāizvieto tā, lai šo telpu iemītniekiem nodrošinātu ērtību un sekmētu viņu ārstēšanu.

3. Vajadzīgo guļvietu skaitu norāda kompetentā iestāde.

4. Medicīniskās palīdzības telpas iemītniekiem nodrošina atsevišķas sanitārās telpas, kas var atrasties kādā no šīs telpas daļām vai tās tuvumā. Šajā sanitārajā telpā jābūt vismaz vienai tualetei, vienai izlietnei un vienai vannai vai dušai.

B3.1.9. – Citas telpas

1. Ja mašīntelpas komandas apkalpei ir nodrošinātas atsevišķas telpas, kurās var nomainīt apģērbu, tām:

a) jāatrodas ārpus mašīntelpas, bet ērtā attālumā no tās, un

b) jābūt aprīkotām ar personīgajiem drēbju skapīšiem, kā arī ar vannām un/vai dušām, un ar izlietnēm, kurās ir tekošs karstais un aukstais saldūdens.

B3.1.10. norādījums – Gultas piederumi, ēdnīcas piederumi un dažādi priekšmeti

1. Katram dalībniekam jāapsver iespēja piemērot šādus principus:

a) kuģa īpašnieks visiem jūrniekiem izsniedz tīrus gultas un ēdnīcas piederumus, kurus jūrnieki var izmantot laikā, kad atrodas uz kuģa, un viņiem jāuzņemas atbildība par to atdošanu kuģa kapteiņa norādītajos laikos, kā arī beidzot dienestu uz kuģa,

b) jāizsniedz labas kvalitātes gultas piederumi, un šķīvjiem, krūzēm un citiem ēdnīcas piederumiem jābūt izgatavotiem no apstiprināta materiāla, ko var viegli notīrīt, un

c) kuģa īpašnieks visiem jūrniekiem nodrošina dvieļus, ziepes un tualetes papīru.

B3.1.11. norādījums – Atpūtai paredzētais aprīkojums, pasts un kuģa apmeklēšana

1. Atpūtai paredzētais aprīkojums un pakalpojumi ir regulāri jāpārskata, lai nodrošinātu, ka tie ir atbilstoši, ņemot vērā izmaiņas jūrnieku vajadzībās, kas rodas kuģniecības nozarē tehnoloģisko un funkcionālo jauninājumu dēļ.

2. Attiecībā uz mēbelēm, atpūtai paredzētais aprīkojums ietver vismaz grāmatu plauktu un telpas rakstīšanai, lasīšanai, kā arī, ja iespējams, spēlēm.

3. Plānojot atpūtai paredzēto aprīkojumu, kompetentajai iestādei jāapsver iespēja paredzēt uz kuģa veikalu.

4. Jāapsver šādu iespēju piešķiršana jūrniekiem bez maksas, ja tās ir praktiski īstenojamas:

a) smēķēšanas telpu;

b) televīzijas pārraižu skatīšanos un radiostaciju klausīšanos;

c) tādu kinofilmu izrādīšanu, kuru krājums atbilst reisa ilgumam un kuru krājumu, ja vajadzīgs, atjauno saprātīgos laika posmos;

d) sporta piederumus, tostarp fizisku nodarbību inventāru, galda spēles un kāršu spēles;

e) ja iespējams, aprīkojumu peldēšanai;

f) bibliotēku ar specializētajām un citām grāmatām, kuru krājumam jābūt piemērotam reisa ilgumam un kuras nomaina saprātīgos laika posmos;

g) aprīkojumu atpūtas nodarbēm;

h) elektroniskas ierīces, piemēram, radio, televizoru, video magnetofonu, DVD/CD atskaņotāju, personālo datoru un programmatūru, kā arī audiokasešu magnetofonu/atkaņotāju;

i) attiecīgā gadījumā būru nodrošināšanu uz kuģa jūrnieku lietošanai, izņemot, ja tas ir pretrunā valsts, reliģiskām vai sociālām paražām, un

j) pieņemamu pieeju telesakariem no kuģa uz krastu, kā arī, ja iespējams, e-pastam un tīklam *Internet*, par pakalpojuma izmantošanu nosakot saprātīgu samaksu.

5. Jāpieliek visas pūles, lai nodrošinātu, ka jūrnieku pasta nosūtīšana notiek uzticamā un pēc iespējas ātrākā veidā. Jāpanāk, lai jūrniekiem nebūtu jāmaksā par papildu pasta izdevumiem, ja pasta sūtījums tiek pārsūtīts tādu apstākļu dēļ, par kuriem jūrnieki nav atbildīgi.

6. Jāapsver iespēja veikt pasākumus, lai, ņemot vērā attiecīgos dalībvalsts vai starptautiskos normatīvos aktus, nodrošinātu, ka jūrnieku dzīvesbiedriem, radiem un draugiem, ja vien tas ir iespējams un ir saprātīgi, paātrinātā veidā tiktu dota atļauja apmeklēt kuģi, kad tas ir pietājis ostā. Šādiem pasākumiem jāatbilst prasībām par drošības pārbaudēm.

7. Jāapsver iespēja atļaut jūrnieku dzīvesbiedriem atrasties uz kuģa atsevišķu reisu laikā, ja tas ir iespējams un ir saprātīgi. Šiem dzīvesbiedriem jābūt atbilstoši apdrošinātiem pret nelaimes gadījumiem un slimībām; kuģu īpašnieki sniedz jūrniekiem visu iespējamo palīdzību, lai jūrnieks varētu veikt šādu apdrošināšanu.

B3.1.12. norādījums – Trokšņa un vibrācijas novēršana

1. Dzīvojamām, atpūtas un ēdināšanas telpām jāatrodas pēc iespējas tālāk no mašīntelpas, stūres mehānismu telpām, kā arī no klāja vinču, ventilācijas, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtām un citām skaļām mašīnām un ierīcēm.

2. Starpsienu, klāja seguma un klāja, kas atrodas trokšņa avota telpās, būvniecībā un apdarē jāizmanto skaņu izolējoši un citi piemēroti skaņu absorbējoši materiāli, kā arī mašīntelpās jāizmanto pašslēdzošas skaņu izolējošas durvis.

3. Mašīntelpās, ja vien iespējams, jānodrošina centralizēta skaņu necaurlaidīga kontroles telpa, kurā var uzturēties mašīntelpas apkalpe. Darba telpām, piemēram, mehāniskām darbnīcām, cik vien iespējams, jābūt izolētām no trokšņa, kas rodas galvenajā mašīntelpā, un jāveic pasākumi, lai mazinātu troksni, kurš rodas mašīnu darbības laikā.

4. Trokšņu līmeņa ierobežojumiem darba un dzīvojamās telpās jāatbilst Starptautiskās darba organizācijas starptautiskajiem norādījumiem par iedarbības līmeni, tostarp norādījumiem, kas iekļauti Starptautiskās darba organizācijas prakses kodeksā, kura nosaukums ir 2001.gada Darba vides faktori darba vietā, un attiecīgajā gadījumā konkrētiem aizsardzības norādījumiem, kurus ieteikusi Starptautiskā jūrniecības organizācija, ņemot vērā jebkādas SAMS1_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

secīgos grozītus un papildinātus dokumentus par trokšņu pieņemamu līmeni uz kuģa. Piemērojamo dokumentu kopijām angļu valodā vai kuģa darba valodā jāatrodas uz kuģa un jābūt pieejamām jūrniekiem.

5. Dzīvojamās, atpūtas vai ēdināšanas telpas nedrīkst pakļaut pārāk lielai vibrācijai.

3.2. noteikums – Pārtika un ēdināšana

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem ir pieeja labas kvalitātes pārtikai un dzeramajam ūdenim, ko piedāvā kontrolētos higiēnas apstākļos.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka uz tās karoga kuģiem ir un tiek piedāvāta atbilstošas kvalitātes, uzturvērtības un daudzuma pārtika un dzeramais ūdens, kuri atbilst kuģa prasībām, un tiek ņemtas vērā kultūras un reliģiskās atšķirības.

2. Jūrniekiem, kas atrodas uz kuģa, nodrošina bezmaksas pārtiku laikā, uz kuru ir noslēgtas darba attiecības.

3. Jūrniekiem, kas nodarbināti kā kuģa pavāri un ir atbildīgi par ēdienu sagatavošanu, jābūt apmācītiem un kvalificētiem darbam uz kuģa.

A3.2 standarts – Pārtika un ēdināšana

1. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus un veic citus pasākumus, lai izstrādātu minimālos standartus par pārtikas un dzeramā ūdens daudzumu un kvalitāti, kā arī ēdināšanas standartus, kas attiecas uz jūrniekiem piedāvāto ēdienu uz dalībvalsts karoga kuģa, un veic izglītošanas darbības, lai veicinātu izpratni par šajā punktā minētajiem standartiem un to īstenošanu.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka tās karoga kuģi atbilst šādiem minimālajiem standartiem:

a) pārtikas un dzeramā ūdens krājumi, ņemot vērā jūrnieku skaitu uz kuģa, viņu reliģiskās prasības un kultūras paražas attiecībā uz pārtiku, kā arī reisa ilgumu un veidu, ir atbilstoši daudzuma, uzturvērtības, kvalitātes un daudzveidības ziņā;

b) ēdināšanas komandu organizē un aprīko tādā veidā, lai jūrniekiem tiktu piedāvāti atbilstoši, daudzveidīgi un uzturvielām bagāti ēdieni, kas pagatavoti un pasniegti higiēniskos apstākļos, un

c) ēdināšanas komandas apkalpei jābūt atbilstoši apmācītai vai instruētai par saviem amata pienākumiem.

3. Kuģu īpašnieki nodrošina, ka jūrnieki, ko nodarbina kā kuģu pavārus, ir apmācīti, kvalificēti un kompetenti savā amatā atbilstoši prasībām, kuras paredzētas attiecīgās dalībvalsts normatīvajos aktos.

4. Prasības saskaņā ar šā standarta 3. punktu ietver kompetentās iestādes apstiprinātas un atzītas apmācības programmas pabeigšanu, kurā iekļauta apmācība saistībā ar ēdiena pagatavošanu, pārtikas un personīgo higiēnu, pārtikas uzglabāšanu, krājumu kontroli, kā arī vides aizsardzību un veselīgu un drošu ēdināšanu.

5. Kompetentā iestāde var nepieprasīt, lai uz kuģiem, kuros darbs paredzēts mazāk kā desmit apkalpes locekļiem, pamatojoties uz apkalpes lielumu vai tirdzniecības veidu, atrastos kvalificēts pavārs, taču jebkuram, kurš kambīzē gatavo ēdienu, jābūt apmācītam vai instruētam par pārtikas un personīgo higiēnu, kā arī par pārtikas apstrādi un uzglabāšanu uz kuģa.

6. Ārkārtējas vajadzības apstākļos kompetentā iestāde var izsniegt atļauju attiecīgi nekvalificētam pavāram gatavot ēdienu uz konkrēta kuģa noteiktu laika posmu, līdz brīdim, kad kuģis piestāj nākamā piemērotā ostā, vai uz laika posmu, kas nav ilgāks par vienu mēnesi, ar nosacījumu, ka persona, kurai piešķir atļauju, ir apmācīta vai instruēta par pārtikas un personīgo higiēnu, kā arī par pārtikas apstrādi un uzglabāšanu uz kuģa.

7. Saskaņā ar pastāvīgas atbilstības procedūrām, kas noteiktas 5. sadaļā, kompetentā iestāde pieprasa, lai ar kuģa kapteiņa atļauju vai viņa pavadībā uz kuģa tiktu veiktas biežas dokumentētas pārbaudes saistībā ar:

- a) pārtikas un dzeramā ūdens krājumiem;
- b) visām telpām un aprīkojumu, ko izmanto pārtikas un dzeramā ūdens uzglabāšanai un apstrādei, un
- c) kambīzi un citām iekārtām, ko izmanto ēdienu pagatavošanai un pasniegšanai.

8. Par kuģa pavāru nedrīkst tikt nodarbināts vai strādāt jūrnieks, kas nav sasniedzis 18 gadu vecumu.

B3.2. norādījums – Pārtika un ēdināšana

B3.2.1. norādījums – Pārbaudes, izglītošana, izpēte un publikācijas

1. Kompetentajai iestādei sadarbībā ar citām attiecīgajām iestādēm un organizācijām ir jāiegūst jaunākā informācija par uzturu un pārtikas iegādes, uzglabāšanas, konservēšanas, pagatavošanas un pasniegšanas metodēm, ņemot vērā prasības par ēdināšanu uz kuģa. Šai informācijai bez maksas vai par saprātīgu samaksu jābūt pieejamai ražotājiem un tirgotājiem, kas piegādā pārtiku un aprīkojumu kuģiem, kā arī kuģu kapteiņiem, stjuartiem un pavāriem, un

SAMSI_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām. Šajā sakarā jāizmanto piemērots publicēšanas veids, piemēram, rokasgrāmatas, brošūras, plakāti, pārskati vai reklāmas tirdzniecības žurnāli.

2. Kompetentajai iestādei jāizstrādā ieteikumi par izvairīšanos no pārtikas atkritumiem, jāveicina piemērota higiēnas standarta uzturēšana un jānodrošina pēc iespējas lielākas ērtības darba apstākļos.

3. Kompetentajai iestādei jāsadarbojas ar attiecīgajām iestādēm un organizācijām, lai sagatavotu izglītojošus materiālus un uz kuģa pieejamu informāciju par metodēm, ar kurām nodrošināt atbilstošus pārtikas sagādes un ēdināšanas pakalpojumus.

4. Kompetentajai iestādei jāstrādā ciešā sadarbībā ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām, kā arī ar valsts un vietējām iestādēm, kas risina pārtikas un veselības jautājumus, un vajadzības gadījumā tā var izmantot šo iestāžu pakalpojumus.

B3.2.2. norādījums – Kuģa pavāri

1. Jūrnieki tikai tad var kļūt par kuģa pavāriem, ja viņi ir:

- a) strādājuši jūrā minimālo laika posmu, ko noteikusi kompetentā iestāde un kas var mainīties, ņemot vērā iegūtās attiecīgās kvalifikācijas vai pieredzi;
- b) nokārtojuši kompetentās iestādes norādīto pārbaudījumu vai nokārtojuši līdzvērtīgu pārbaudījumu apstiprinātā pavāru apmācības programmā.

2. Noteikto pārbaudījumu vadīt un sertifikātus piešķirt var vai nu kompetentā iestāde tieši, vai apstiprināta pavāru apmācības mācību iestāde, kas atrodas tās kontrolē.

3. Kompetentajai iestādei attiecīgajā gadījumā jāparedz, ka attiecīgā gadījumā tiek atzīti tādi sertifikāti par kuģa pavāra kvalifikācijas iegūšanu, ko izsniegušas dalībvalstis, kuras ratificējušas šo konvenciju vai 1946.gada Konvenciju par kuģu pavāru sertifikāciju (nr.69), vai cita apstiprināta organizācija.

4. SADAĻA. VESELĪBAS AIZSARDZĪBA, MEDICĪNISKĀ APRŪPE, LABKLĀJĪBAS UN SOCIĀLĀS DROŠĪBAS AIZSARDZĪBA

4.1. noteikums – Medicīniskā aprūpe uz kuģa un krastā

Mērķis: aizsargāt jūrnieku veselību un nodrošināt ātru medicīnisko aprūpi uz kuģa un krastā.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka attiecībā uz visiem jūrniekiem uz tās karoga kuģiem tiek veikti atbilstoši pasākumi, lai aizsargātu viņu veselību, un ka jūrniekiem ir pieeja ātrai un atbilstošai medicīniskai aprūpei laikā, kad viņi strādā uz kuģa.

2. Šā noteikuma 1. punktā minēto aizsardzību un aprūpi jūrniekiem sniedz bez maksas.

3. Katra dalībvalsts nodrošina, ka jūrniekiem, kam vajadzīga neatliekamā medicīniskā aprūpe un kas ir uz kuģiem, kuri atrodas dalībvalsts teritorijā, ir pieeja dalībvalsts ārstniecības iestādēm krastā.

4. Kodeksā minētās prasības par veselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi uz kuģa ietver standartus par pasākumiem, kuru mērķis ir sniegt jūrniekiem veselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi, kas iespēju robežās ir pielīdzināma tai, ko saņem darba ņēmēji krastā.

A4.1. standarts– Medicīniskā aprūpe uz kuģa un krastā

1. Katra dalībvalsts nodrošina pasākumus, kas sniedz veselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi, tostarp zobārstniecību, jūrniekiem, kuri strādā uz tās karoga kuģiem, lai:

a) nodrošinātu, ka jūrniekiem piemēro jebkādus vispārējus noteikumus par arodveselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi saistībā ar viņu pienākumiem, kā arī piemēro īpašus noteikumus par darbu uz kuģa;

b) nodrošinātu, ka jūrniekiem sniedz veselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi, kas iespēju robežās ir pielīdzināma tai, ko saņem darba ņēmēji krastā, tostarp ātru pieeju vajadzīgajiem medikamentiem, medicīniskās diagnostikas un ārstēšanas aprīkojumam un telpām, kā arī medicīniskai informācijai un speciālistiem;

c) dotu jūrniekiem tiesības, ja iespējams, bez aizkavēšanās pietāšanas ostā apmeklēt kvalificētu ārstu vai zobārstu;

d) nodrošinātu, ka, ciktāl tas atbilst dalībvalsts normatīvajiem aktiem, medicīniskās aprūpes vai veselības aizsardzības pakalpojumi laikā, kad jūrnieks atrodas uz kuģa vai ārvalstu ostā, viņam tiek sniegti bez maksas, un

e) šie pasākumi nenozīmētu tikai slimu vai savainotu jūrnieku ārstēšanu, bet tiktu veikti profilaktiski pasākumi, piemēram, īstenotas veselības veicināšanas un veselības izglītības programmas.

2. Kompetentā iestāde pieņem standarta medicīniskā ziņojuma veidlapu, ko var izmantot kuģu kapteiņi un attiecīgais medicīniskais personāls krastā vai uz kuģa. Šai veidlapai, kad tā ir aizpildīta, un tajā esošajai informācijai jābūt konfidencialai, un to var izmantot tikai jūrnieka ārstēšanas sekmēšanai.

3. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus, kuros paredz prasības par uz kuģa esošām ārstniecības un medicīniskās aprūpes telpām un aprīkojumu, kā arī apmācību uz tās karoga kuģiem.

4. Dalībvalsts normatīvajos aktos paredz vismaz šādas prasības:

a) uz visiem kuģiem jābūt pirmās palīdzības aptieciņai, medicīniskajam aprīkojumam un medicīnas rokasgrāmatai, kuru saturu nosaka un regulāri pārbauda kompetentā iestāde; dalībvalsts prasībās ņem vērā kuģa veidu, uz kuģa esošo personu skaitu, reisa būtību, galamērķi un ilgumu, kā arī dalībvalsts un starptautiski ieteiktos attiecīgos medicīniskos standartus;

b) uz kuģiem, uz kuriem atrodas 100 vai vairāk personu un kuri dodas starptautiskos reisos, kas ilgāki par trim dienām, jābūt kvalificētam ārstam, kurš ir atbildīgs par medicīniskās aprūpes sniegšanu; dalībvalsts normatīvajos aktos norāda citus kuģus, uz kuriem arī jābūt ārstam, *inter alia* ņemot vērā tādus faktorus kā reisa ilgums, būtība un apstākļi, kā arī uz kuģa esošo jūrnieku skaitu;

c) uz kuģiem, uz kuriem nav ārsta, jābūt vai nu vismaz vienam jūrniekam, kas papildus saviem parastajiem pienākumiem ir atbildīgs par medicīnisko aprūpi un medikamentu izsniegšanu, vai vismaz vienam jūrniekam, kurš ir kompetents sniegt pirmo medicīnisko palīdzību; personām, kuras ir atbildīgas par medicīnisko palīdzību uz kuģa, bet nav ieguvušas ārsta kvalifikāciju, apmierinoši jāpabeidz apmācība pirmajā medicīniskajā palīdzībā, kas atbilst *STCW* prasībām jūrniekiem, kas izraudzīti, lai sniegtu pirmo medicīnisko palīdzību, apmierinoši jāpabeidz apmācība pirmajā medicīniskajā palīdzībā, kas atbilst *STCW* prasībām; dalībvalsts normatīvajos aktos norāda vajadzīgo sertificētās apmācības līmeni, *inter alia* ņemot vērā tādus faktorus kā reisa ilgums, būtība un apstākļi, kā arī uz kuģa esošo jūrnieku skaitu, un

d) kompetentā iestāde, izmantojot iepriekš izstrādātu sistēmu, nodrošina, ka kuģiem, kas atrodas jūrā, jebkurā diennakts laikā, izmantojot radiosakarus vai satelītu sakarus, ir pieejamas medicīniskas konsultācijas, tostarp speciālista konsultācijas; medicīniskās konsultācijas, tostarp pastāvīga medicīniskā ziņojuma raidīšana pa radio vai izmantojot satelītu sakarus, ir pieejama bez maksas visiem kuģiem neatkarīgi no to karoga.

B4.1. norādījums – Medicīniskā aprūpe uz kuģa un krastā

B4.1.1. norādījums – Medicīniskās aprūpes sniegšana

1. Nosakot tās medicīniskās apmācības līmeni, kas jānodrošina uz kuģiem, uz kuriem ārsta klātbūtne nav obligāta, kompetentā iestāde pieprasa, lai:

a) uz kuģiem, kas parasti var piekļūt kvalificētai medicīniskai aprūpei un ārstniecības iestādēm astoņu stundu laikā, jābūt vismaz vienam izraudzītam jūrniekam, kurš ir pabeidzis sertificētu apmācību pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanā, kas paredzēta *STCW* un kas dod šīm personām iespēju uzreiz veikt efektīvas darbības, ja uz kuģa notiek nelaimes gadījums vai saslimšana, un lūgt medicīnisku konsultāciju, izmantojot radiosakarus vai satelītu sakarus, un

b) uz visiem citiem kuģiem jābūt vismaz vienam norīkotam jūrniekam, kas pabeidzis sertificētu apmācību medicīniskajā aprūpē, kura paredzēta *STCW*, tostarp praktisko apmācību un apmācību par dzīvības glābšanas paņēmieniem, piemēram, intravenozo terapiju, kas šai personai dod iespēju efektīvi piedalīties koordinētās medicīniskās palīdzības operācijās citiem jūrā esošiem kuģiem un sniegt apmierinoša standarta medicīnisko aprūpi saslīmušajām vai savainotajām personām laikā, kuru tās pavada uz kuģa.

2. Šā norādījuma 1. punktā minētajai apmācībai jābūt balstītai uz jaunāko *Starptautisko medicīnisko rokasgrāmatu kuģiem, Pirmās medicīniskās palīdzības norādēm, ko pielieto ar bīstamām kravām saistītos nelaiemes gadījumos, Norādījumu dokumentu – Rokasgrāmata par apmācību starptautiskajā jūrniecībā*, un nodaļu par medicīnu *Starptautiskajā signālu kodeksā*, kā arī līdzīgiem dalībvalsts norādījumiem.

3. Kompetentā iestāde var pieprasīt, lai šā norādījuma 1. punktā minētās personas un citi šādi jūrnieki aptuveni ik pēc pieciem gadiem nokārto kvalifikācijas uzturēšanas kursus, lai atjaunotu un papildinātu savas zināšanas un prasmes, kā arī iegūtu jaunāko informāciju par jauninājumiem attiecīgajā jomā.

4. Pirmās palīdzības aptieciņa un tās saturs, kā arī medicīniskais aprīkojums un medicīnas rokasgrāmata, kas atrodas uz kuģa, ir atbilstoši jāpapildina, kā arī jāveic regulāras pārbaudes noteiktos laika posmos, kas nav garāki par 12 mēnešiem; pārbaudes veic kompetentās iestādes izraudzītas atbildīgās personas, kas pārbauda, vai visu medikamentu marķējumi, derīguma termiņi un uzglabāšanas apstākļi, kā arī medikamentu lietošanas instrukcijas ir atbilstošas, un viss aprīkojums pienācīgi funkcionē. Pieņemot un pārskatot kuģu medicīnisko rokasgrāmatu, ko izmanto visā dalībvalstī, un nosakot pirmās palīdzības aptieciņas saturu un vajadzīgo medicīnisko aprīkojumu, kompetentajai iestādei jāņem vērā starptautiskie ieteikumi šajā jomā, tostarp jaunākā *Starptautiskā medicīniskā rokasgrāmata kuģiem* un citi avoti, kas minēti šā norādījuma 2. punktā.

5. Ja krava, kas klasificēta kā bīstama krava, nav iekļauta jaunākajās *Pirmās medicīniskās palīdzības norādēs*, ko pielieto ar bīstamām kravām saistītos nelaiemes gadījumos, tad jūrniekiem jābūt pieejamai vajadzīgajai informācijai par vielu veidu, iespējamo risku, vajadzīgajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, attiecīgajām medicīniskajām procedūrām un konkrētiem pretlīdzekļiem. Šādiem konkrētiem pretlīdzekļiem un individuāliem aizsardzības līdzekļiem jāatrodas uz kuģa vienmēr, kad tiek transportētas bīstamas kravas. Šo informāciju jāiestrādā kuģa programmās par darba drošību un arodveselību, kas aprakstītas 4.3. noteikumā un attiecīgajos kodeksa noteikumos.

6. Uz kuģiem jābūt pilnīgam un atjaunotam sarakstam, kurā norādītas radiostacijas, ar kuru palīdzību var iegūt medicīniskās konsultācijas; un, ja kuģis ir aprīkots ar satelītsakaru sistēmu, uz tā jābūt atjaunotam un pilnīgam sarakstam, kurā iekļautas sauszemes stacijas, ar kuru starpniecību var saņemt medicīniskas konsultācijas. Jūrniekiem, kas uz kuģa ir atbildīgi par medicīnisko aprūpi vai pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanu, jābūt instruētiem par kuģa medicīniskās rokasgrāmatas un medicīnas nodaļas jaunākajā *Starptautisko signālu kodeksā* izmantošanu, lai viņi varētu saprast informāciju, kas vajadzīga ārstam, kurš sniedz konsultāciju, kā arī informāciju, ko ir sniedzis ārsts.

B4.1.2. norādījums – Medicīniskā ziņojuma veidlapa

1. Šā kodeksa A daļā noteikto standarta medicīniskā ziņojuma veidlapu izstrādā, lai saslimšanas vai savainojuma gadījumā veicinātu apmaiņu ar medicīnisko un saistīto informāciju par jūrniekiem starp kuģi un krastu.

B4.1.3. norādījums – Medicīniskā aprūpe krastā

1. Jūrnieku ārstēšanā jāizmanto piemērotas krasta medicīniskās iekārtas. Ārstiem, zobārstiem un citam medicīniskajam personālam jābūt kvalificētam.

2. Jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka jūrniekiem ostā ir pieejama:

- a) slimības un savainojuma ambulatorā ārstēšana;
- b) ja vajadzīgs, hospitalizēšana, un
- c) iespējas apmeklēt zobārstu, jo īpaši neatliekamajos gadījumos.

3. Jāveic piemēroti pasākumi, lai veicinātu to jūrnieku ārstēšanu, kas cieš no kādas slimības. Jūrnieki ir nekavējoties jāuzņem klīnikās un slimnīcās krastā, nenosakot ierobežojumus viņu valsts piederības vai reliģiskās pārliecības dēļ, un, ja vien iespējams, jāveic pasākumi, lai attiecīgā gadījumā nodrošinātu ārstēšanas turpināšanu un viņiem vajadzīgās medicīniskās iekārtas.

B4.1.4. norādījums – Medicīniskā palīdzība citiem kuģiem un starptautiskā sadarbība

1. Katrai dalībvalstij jāapsver iespēja starptautiski sadarboties, lai sniegtu palīdzību, un piedalītos veselības aizsardzības un medicīniskās aprūpes programmās un izpētē. Šāda sadarbība var ietvert:

a) meklēšanas un glābšanas pasākumu izstrādāšanu un koordinēšanu un steidzamas medicīniskās palīdzības sniegšanu smagi slimām vai savainotām personām, kā arī viņu evakuāciju no jūras, izmantojot, piemēram, kuģa atrašanās vietas periodiskas ziņošanas sistēmas, glābšanas koordinēšanas centrus un neatliekamās palīdzības dienesta helikoptera pakalpojumus, atbilstoši 1979.gada grozītajai Starptautiskajai konvencijai par meklēšanu un glābšanu jūrā un Starptautiskās aviācijas un jūras meklēšanas un glābšanas rokasgrāmatai;

b) visu to kuģu izmantošanu, uz kuriem atrodas ārsts, kā arī to jūrā esošo kuģu izmantošanu, kas var nodrošināt ārstniecības un glābšanas iekārtas;

c) tāda starptautiska saraksta veidošanu un uzturēšanu, kurā iekļauj ārstus un medicīniskās aprūpes iespējas, kas pieejamas pasaules mērogā, lai jūrniekiem sniegtu neatliekamo medicīnisko aprūpi;

d) jūrnieku nogādāšanu krastā, lai viņi varētu saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību;

e) pēc iespējas ātrāku ārvalstīs hospitalizēto jūrnieku repatriēšanu, ņemot vērā par ārstēšanu atbildīgā ārsta norādījumus un attiecīgā jūrnieka vēlmes un vajadzības;

f) personīgas palīdzības sniegšanu jūrniekam repatriēšanas laikā, ņemot vērā par ārstēšanu atbildīgā ārsta norādījumus un attiecīgā jūrnieka vēlmes un vajadzības;

g) cenšanos izveidot jūrnieku veselības centrus, lai:

i) veiktu izpēti par jūrnieku veselības stāvokli, ārstniecību un profilaktisko veselības aprūpi, un

ii) apmācītu medicīnisko un veselības aizsardzības personālu par medicīnu jūrniecībā;

h) statistikas iegūšanu un analīzi saistībā ar nelaimes gadījumiem, slimībām un nāves gadījumiem jūrnieku darbā, kā arī statistikas iestrādāšanu un saskaņošanu ar esošo valsts statistikas sistēmu par nelaimes gadījumiem un slimībām citu darba ņēmēju darbā;

i) apmaiņas ar tehnisko informāciju, apmācības materiāliem un personālu starptautiskā līmenī organizēšanu, kā arī starptautisku apmācības kursu, semināru un darba grupu organizēšanu;

j) visiem jūrniekiem ostā sniegt īpašus aprūpes un profilaktiskus veselības un medicīniskos pakalpojumus vai piedāvāt viņiem iespēju izmantot vispārējus veselības, medicīniskos un rehabilitācijas pakalpojumus, un

k) pēc iespējas drīzāk veikt mirušo jūrnieku ķermeņu vai pelnu repatriāciju saskaņā ar tuvākā radnieka vēlmēm.

2. Starptautiskajai sadarbībai jūrnieku veselības aizsardzības un medicīniskās aprūpes jomā jābalstās uz divpusējiem vai daudzpusējiem nolīgumiem vai dalībnieku savstarpējām apspriedēm.

B4.1.5. norādījums – Jūrnieku apgādājamie

1. Katra dalībvalsts veic pasākumus, lai nodrošinātu piemērotu un pietiekamu to jūrnieku apgādājamo medicīnisko aprūpi, kas dzīvo tās teritorijā, līdz tāda medicīniskās aprūpes dienesta izveidošanai, kurš palīdzētu arī darba ņēmējiem kopumā un viņu apgādājamiem, ja šāds dienests vēl nav izveidots, un informē Starptautisko nodarbinātības biroju par šajā sakarā veiktajiem pasākumiem.

4.2. noteikums – Kuģu īpašnieku atbildība

Mērķis: nodrošināt, ka jūrnieki ir aizsargāti pret finansiālajām sekām, kas var rasties ar darbu saistītas slimības, savainojuma vai nāves gadījumā.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka uz tās karoga kuģiem atbilstoši šai konvencijai, tiek veikti pasākumi, lai uz šiem kuģiem nodarbinātajiem jūrniekiem nodrošinātu tiesības uz materiālo palīdzību un atbalstu no kuģa īpašnieka saistībā ar finansiālajām sekām, kuras var rasties slimības, savainojuma vai nāves gadījumā tajā laikā, kad jūrnieks strādā saskaņā jūrnieka darba līgumu, vai sekām, kas rodas no viņu nodarbinātības saskaņā ar minēto līgumu.

2. Šis noteikums neskar citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ko jūrnieki var izmantot.

A4.2. standarts – Kuģu īpašnieku atbildība

1. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus, kuros nosaka, ka tās karoga kuģu īpašnieki ir atbildīgi par visu to jūrnieku veselības aizsardzību un medicīnisko aprūpi, kuri strādā uz viņu kuģiem, saskaņā ar šādiem minimālajiem standartiem:

a) kuģu īpašnieki sedz uz viņu kuģiem strādājošo jūrnieku izdevumus, kas saistīti ar jūrnieku saslimšanu vai savainojumu laikā no pienākumu izpildes uzsākšanas dienas līdz dienai, kurā viņus var uzskatīt par pilnībā repatriētiem, vai izdevumus, kas radušies no viņu nodarbinātības minētajā laikā posmā;

b) kuģu īpašnieki sniedz finansiālo nodrošinājumu, lai jūrnieku nāves vai ilgstošas invaliditātes gadījumā, kas radusies savainojuma, slimības vai apdraudējuma dēļ darbā, tiktu izmaksāta kompensācija, kura paredzēta dalībvalsts normatīvajos aktos, jūrnieku darba līgumā vai koplīgumā;

c) kuģu īpašnieki sedz izdevumus par medicīnisko aprūpi, tostarp par ārstēšanu un vajadzīgo medikamentu un terapeitisko ierīču piegādi, un uzturu un izmitināšanu ārpus mājām, līdz saslimušais vai savainotais jūrnieks ir atveseļojies vai līdz brīdim, kad slimību vai darba nespēju atzīst par neārstējamu, un

d) kuģu īpašnieki sedz apbedīšanas izdevumus, ja jūrnieka nāve iestājas uz kuģa vai krastā darba attiecību laikā.

2. Dalībvalsts savos normatīvajos aktos var ierobežot kuģu īpašnieku atbildību segt izdevumus par medicīnisko aprūpi, kā arī uzturu un izmitināšanu līdz laika posmam, kas nedrīkst būt mazāks par 16 nedēļām kopš dienas, kad jūrnieks ieguvis savainojumu vai saslimis.

3. Ja saslimšanas vai savainojuma dēļ jūrnieki nav spējīgi strādāt, kuģa īpašnieks:

a) pilnībā izmaksā darba algas, kamēr saslimušie vai savainotie jūrnieki atrodas uz kuģa, vai līdz brīdim, kad jūrnieki ir pilnībā repatriēti saskaņā ar šo konvenciju, un

b) pilnībā izmaksā darba algas vai veic maksājumus pa daļām, kā paredzēts dalībvalsts normatīvajos aktos vai koplīgumā, no brīža, kad jūrnieki ir repatriēti vai nogādāti krastā, līdz brīdim, kad viņi ir atveseļojušies, vai līdz brīdim, kad viņiem pienākas pabalsti saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts normatīvajiem aktiem.

4. Dalībvalsts ar saviem normatīvajiem aktiem var ierobežot kuģu īpašnieku atbildību izmaksāt pilnu darba algu vai veikt maksājumus pa daļām uz kuģa neesošam jūrniekam līdz laika posmam, kas nedrīkst būt mazāks par 16 nedēļām kopš dienas, kad jūrnieks ieguvis savainojumu vai saslimis.

5. Dalībvalsts normatīvajos aktos var paredzēt, ka kuģa īpašniekam nav jāuzņemas atbildība par:

- a) savainojumu, kas nav iegūts, strādājot uz kuģa;
- b) savainojumu vai slimību, kas radusies saslimušā, savainotā vai mirušā jūrnieka nodarījuma ar iepriekšēju nodomu dēļ, un
- c) apzināti neatklātu slimību vai vārgumu pirms darba attiecību uzsākšanas.

6. Dalībvalsts normatīvajos aktos var paredzēt, ka kuģa īpašniekam nav jāsedz izdevumi par medicīnisko aprūpi, uzturu un izmitināšanu, kā arī apbedīšanas izdevumi, ciktāl šos izdevumus sedz valsts iestādes.

7. Kuģu īpašnieki vai viņu pārstāvji veic pasākumus, lai aizsargātu saslimušo, savainoto vai mirušo jūrnieku īpašumu, kas palicis uz kuģa, un atdotu to šiem jūrniekiem vai viņu tuvākajam radniekam.

B4.2. – Kuģu īpašnieku atbildība

1. Darba algu maksājumus, kas paredzēti A4.2. standarta 3. punkta a) apakšpunktā, var neiekļaut prēmijas.

2. Dalībvalsts normatīvajos aktos var paredzēt, ka kuģa īpašniekam nav jāsedz saslimušā vai savainotā jūrnieka izdevumi kopš brīža, kad jūrnieks var pieprasīt medicīnas pabalstus saskaņā ar obligātās veselības apdrošināšanas sistēmu, obligāto nelaiemes gadījumu apdrošināšanu gadījumiem vai darba ņēmēja kompensāciju par nelaiemes gadījumiem.

3. Dalībvalsts normatīvajos aktos var paredzēt, ka kuģa īpašnieka segtos apbedīšanas izdevumus atmaksā apdrošināšanas iestāde tajos gadījumos, kad par attiecīgo mirušo jūrnieku ir jāmaksā apbedīšanas pabalsts saskaņā ar

normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz sociālo apdrošināšanu vai kompensācijām darba ņēmējiem.

4.3. noteikums – Veselības un drošības aizsardzība un nelaimes gadījumu novēršana

Mērķis: nodrošināt, ka jūrnieku darba vide uz kuģiem sekmē darba drošību un veselību.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka jūrniekiem uz tās karoga kuģiem tiek nodrošināta arodveselības aizsardzība un ka viņi dzīvo, strādā un mācās uz kuģa drošā un higiēniskā vidē.

2. Katra dalībvalsts pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizācijām izstrādā un izplata valsts norādījumus par darba drošības un arodveselības vadību uz tās karoga kuģiem, ņemot vērā attiecīgos kodeksus, norādījumus un standartus, kurus ieteikušas starptautiskas organizācijas, valsts pārvaldes iestādes un jūrniecības nozares organizācijas.

3. Katra dalībvalsts pieņem normatīvos aktus un veic citus pasākumus attiecībā uz šajā kodeksā norādītajiem jautājumiem, ņemot vērā attiecīgos starptautiskos dokumentus, kā arī standartus par darba drošību un veselības aizsardzību, kā arī nelaimes gadījumu novēršanu uz tās karoga kuģiem.

A4.3. standarts – Veselības un drošības aizsardzība un nelaimes gadījumu novēršana

1. Normatīvajos aktos un citos aktos, kas jāpieņem saskaņā ar 4.3.noteikuma 3.punktu, ietver šādus jautājumus:

a) darba drošības un arodveselības politikas un programmu uz dalībvalsts karoga kuģiem pieņemšana, efektīva īstenošana un sekmēšana, tostarp riska novērtēšana un jūrnieku apmācība un instruēšana;

b) saprātīgu piesardzības pasākumu nelaimes gadījumu darbā, savainojumu darbā un arodslimību uz kuģa novēršanas paredzēšana, tostarp pasākumu veikšana, lai samazinātu un novērstu risku, kas saistīts ar pakļaušanu apkārtējo faktoru un uz kuģa esošo ķīmikāliju kaitīgam līmenim, kā arī risku saslimt vai iegūt savainojumu uz kuģa esoša aprīkojuma vai mašīnu izmantošanas dēļ;

c) programmu nelaimes gadījumu darbā, savainojumu darbā un arodslimību novēršanai un darba drošības un arodveselības aizsardzības uzlabošanai izveidošana, iesaistot tajās jūrnieku pārstāvjus un visas citas personas, kas saistītas ar to īstenošanu, ņemot vērā aizsargpasākumus, tostarp tehniskos un izstrādes aizsargpasākumus, kolektīvo un individuālo uzdevumu izpildes procesu un kārtības aizstāšanu, kā arī izmantojot individuālo aizsardzības aprīkojumu, un

d) prasības par pārbaudēm, ziņošanu un nedrošu apstākļu uzlabošanu, kā arī prasības par uz kuģa notikušu darba nelaimes gadījumu izmeklēšanu un ziņošanu.

2. Izstrādājot šā standarta 1.punktā minētos noteikumus:

a) ņem vērā attiecīgos starptautiskos dokumentus par darba drošību un arodveselības aizsardzību kopumā un konkrētus riskus, kā arī izskata visus jautājumus par nelaimes gadījumu darbā, savainojumu darbā un arodslimību novēršanu, ja tos var attiecināt uz jūrnieku darbu un jo īpaši uz tiem nelaimes gadījumiem darbā, savainojumiem darbā un arodslimībām, kas raksturīgas darbam jūrā;

b) skaidri norāda kuģu īpašnieku, jūrnieku un citu iesaistīto personu pienākumus, lai tiktu ievēroti attiecīgie standarti un kuģa darba drošības un arodveselības politika un programma, īpašu uzmanību pievēršot to jūrnieku drošībai un veselībai, kuri nav sasnieguši 18 gadu vecumu;

c) precizē kuģa kapteiņa un/vai ieceltās personas pienākumus uzņemt atbildību par kuģa darba drošības un arodveselības politikas un programmas īstenošanu un ievērošanu, un

d) norāda kuģa jūrnieku izraudzīto pilnvaroto, kas iecelts vai ievēlēts par drošības pārstāvi un piedalās kuģa drošības komitejas sēdēs. Šādas komitejas izveido uz tiem kuģiem, uz kuriem ir pieci vai vairāk jūrnieki.

3. Normatīvos aktus, kas minēti 4.3.noteikuma 3.punktā, regulāri pārskata, apspriežoties ar kuģu īpašnieku un jūrnieku organizāciju pārstāvjiem, un, ja vajadzīgs, groza, lai tiktu ņemtas vērā tehnoloģiju un izpētes izmaiņas, kā arī lai veicinātu darba drošības un arodveselības politikas un programmu nepārtrauktu uzlabošanu un nodrošinātu drošu darba vidi jūrniekiem uz dalībvalsts karoga kuģiem.

4. Ja ir izpildītas piemērojamo starptautisko dokumentu prasības par pakļaušanu pieņemama līmeņa apdraudējumam darba vietā uz kuģa un prasības par darba drošības un arodveselības politikas un programmu izstrādi un īstenošanu, tad tiek uzskatīts, ka šīs konvencijas prasības ir izpildītas.

5. Kompetentā iestāde nodrošina, ka:

a) tiek ziņots par nelaimes gadījumiem darbā, savainojumiem darbā un arodslimībām, ņemot vērā Starptautiskās darba organizācijas norādījumus attiecībā uz ziņošanu par nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām un to uzskaitīšanu;

b) tiek uzkrāta, analizēta un publicēta visaptveroša statistika par šādiem nelaimes gadījumiem un saslimšanām, kā arī attiecīgā gadījumā veikts pētījums par vispārīgajām tendencēm un noteikto apdraudējumu, un

c) nelaimes gadījumi darbā tiek izmeklēti.

6. Ziņošanu par darba drošības un arodveselības jautājumiem, kā arī to izmeklēšanu izstrādā tādā veidā, lai nodrošinātu jūrnieku personas datu aizsardzību un ņemot vērā Starptautiskās darba organizācijas norādījumus šajā sakarā.

7. Kompetentā iestāde sadarbībā ar kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām veic pasākumus, lai pievērstu visu jūrnieku uzmanību informācijai par konkrētiem apdraudējumiem uz kuģa, piemēram, izvietojot oficiālus paziņojumus ar attiecīgiem norādījumiem.

8. Kompetentā iestāde pieprasa, lai kuģu īpašnieki veiktu riska novērtējumu saistībā ar darba drošības un arodveselības vadību, ņemot vērā attiecīgo statistisko informāciju par viņu kuģiem, kā arī kompetentās iestādes sniegto vispārējo statistiku.

B4.3. norādījums – Veselības un drošības aizsardzība un nelaimes gadījumu novēršana

B4.3.1. norādījums – Noteikumi par nelaimes gadījumiem darbā, savainojumiem darbā un arodslimībām

1. Noteikumos, kas pieprasīti saskaņā ar A4.3.standartu, jāņem vērā 1996.gada Starptautiskās darba organizācijas prakses kodekss ar nosaukumu *Nelaimes gadījumu novēršana uz kuģa jūrā un ostā* un tā secīgās versijas, kā arī citi saistītie Starptautiskās darba organizācijas un citi starptautiskie standarti, norādījumi un prakses kodeksi par darba drošību un veselības aizsardzību, tostarp pakļaušanu apdraudējuma līmeņiem, kas tajos var būt norādīti.

2. Kompetentajai iestādei jānodrošina, ka dalībvalsts norādījumi par darba drošības un arodveselības vadību attiecas uz šādiem jautājumiem:

- a) vispārējie un pamatnoteikumi;
- b) kuģa konstruktīvās iezīmes, tostarp piekļuves līdzekļi un risks, kas saistīts ar azbestu;
- c) iekārtas;
- d) ietekme, ko atstāj jebkādas ļoti zemas vai augstas temperatūras virsmas, ar kurām jūrnieki var saskarties;
- e) ietekme, ko atstāj troksnis darba vietā un kuģa telpās;
- f) ietekme, ko atstāj vibrācija darba vietā un kuģa telpās;
- g) ietekme, ko atstāj e) un f)apakšpunktā neminētie apkārtējie faktori darba vietā un kuģa telpās, tostarp tabakas dūmi;
- h) īpaši pasākumi uz klāja un zem tā;
- i) iekraušanas un izkraušanas aprīkojums;
- j) ugunsgrēka novēršana un dzēšana;
- k) enkuri, ķēdes un troses;
- l) bīstamas kravas un balasts;

- m) jūrnieku individuālie aizsardzības līdzekļi;
- n) darbs norobežotā vietā;
- o) noguruma fiziskā un garīgā ietekme;
- p) ietekme, ko atstāj atkarība no narkotikām un alkohola;
- q) aizsardzība pret *HIV/AIDS* un saslimšanas novēršana, un
- r) rīcība ārkārtas situācijā vai, ja noticis nelaimes gadījums.

3. Veicot riska novērtējumu un mazinot pakļaušanu gadījumiem, kas minēti šā norādījuma 2. punktā, jāņem vērā ietekme uz fizisko arodveselību, tostarp ietekme, kuru atstāj kravas pārkraušana ar rokām, troksnis un vibrācija, ķīmiskā un bioloģiskā ietekme uz arodveselību, garīgā ietekme uz arodveselību, noguruma fiziskā un garīgā ietekme, kā arī ietekme, ko atstāj nelaimes gadījumi darbā. Veicot vajadzīgos pasākumus, jāņem vērā profilakses princips, saskaņā ar kuru citu starpā riska novēršana tā avotā, darba pielāgošana indivīdam, jo īpaši attiecībā uz darba vietas plānojumu, kā arī bīstamu lietu aizvietošana ar drošām vai mazāk bīstamām lietām ir prioritāra pār jūrnieku individuāliem aizsardzības līdzekļiem.

4. Turklāt kompetentajai iestādei jānodrošina, ka tiek ņemta vērā saistība ar veselību un drošību, jo īpaši šādās jomās:

- a) rīcība ārkārtas situācijā vai, ja noticis nelaimes gadījums;
- b) ietekme, ko atstāj atkarība no narkotikām un alkohola, un
- c) aizsardzība pret *HIV/AIDS* un saslimšanas novēršana.

B4.3.2. norādījums – Trokšņa iedarbība

1. Kompetentajai iestādei kopā ar kompetentajām starptautiskajām organizācijām un attiecīgo kuģu īpašnieku un jūrnieku organizāciju pārstāvjiem ir nepārtraukti jāpārskata trokšņa problēma uz kuģa ar mērķi, cik vien iespējams, uzlabot jūrnieku aizsardzību pret kaitīgo ietekmi, ko atstāj trokšņa iedarbība.

2. Šā norādījuma 1. punktā minētajā pārskatīšanā jāņem vērā kaitīgā ietekme, ko uz jūrnieka dzirdi, veselību un labsajūtu atstāj pārāk liels troksnis, kā arī jāveic pasākumi, kurus paredz vai iesaka, lai mazinātu troksni uz kuģa un aizsargātu jūrniekus. Veicamajos pasākumos ietver:

- a) jūrnieku instruēšanu par dzirdes traucējumiem un veselības pasliktināšanos, kas rodas ilgstoša liela trokšņa ietekmes dēļ, kā arī instruēšanu par dzirdes aizsargierīču un aprīkojuma pareizu izmantošanu;
- b) ja vajadzīgs, noteikumus par jūrniekiem piešķiramo apstiprināto dzirdes aizsardzības aprīkojumu, un
- c) riska novērtējumu un trokšņa iedarbības mazināšanu visās dzīvojamās, atpūtas un ēdināšanas telpās, kā arī mašīntelpās.

B4.3.3. norādījums – Vibrācijas iedarbība

1. Kompetentajai iestādei kopā ar kompetentajām starptautiskajām organizācijām un attiecīgo kuģu īpašnieku un jūrnieku organizāciju pārstāvjiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā atbilstošos starptautiskos standartus, ir pastāvīgi jāpārskata vibrācijas problēma uz kuģa ar mērķi, cik vien iespējams, uzlabot jūrnieku aizsardzību pret vibrācijas kaitīgo ietekmi.

2. Šā norādījuma 1. punktā minētā pārskatīšana attiecas uz ietekmi, ko uz jūrnieka veselību un labsajūtu atstāj pārāk liela vibrācija, kā arī pasākumiem, kurus paredz vai iesaka, lai mazinātu vibrāciju uz kuģa un aizsargātu jūrniekus. Veicamie pasākumi ietver:

a) jūrnieku instruēšanu par veselības apdraudējumu, kas var rasties ilgstošas vibrācijas dēļ;

b) ja vajadzīgs, noteikumus par jūrniekiem piešķiramiem apstiprinātiem individuāliem aizsardzības līdzekļiem, un

c) riska novērtējumu un vibrācijas ietekmes mazināšanu visās dzīvojamās, atpūtas un ēdināšanas telpās, veicot pasākumus atbilstoši 2001.gada Starptautiskās darba organizācijas prakses kodeksā sniegtajiem norādījumiem ar nosaukumu *Apkārtējie faktori darba vietā* un to grozījumiem, ņemot vērā atšķirību starp iedarbību šajās telpās un darba vietā.

B4.3.4. norādījums – Kuģu īpašnieku pienākumi

1. Saistībā ar jebkuru kuģu īpašniekam noteikto pienākumu nodrošināt aizsarglīdzekļus vai citus nelaimes gadījumu novēršanas līdzekļus jāparedz noteikumi, kuri pieprasa, lai jūrnieki izmantotu šos līdzekļi, kā arī jāizpilda attiecīgie nelaimes gadījumu novēršanas un veselības aizsardzības pasākumi.

2. Jāņem vērā arī 7. un 11.pants 1963.gada Konvencijā par iekārtu aizsardzību (nr.119) un attiecīgie noteikumi 1963.gada Ieteikumā par iekārtu aizsardzību (nr.118), saskaņā ar kuru kuģa īpašniekam ir pienākums nodrošināt prasību attiecībā uz izmantoto iekārtu atbilstošu aizsardzību un to neizmantošanu bez atbilstošās aizsardzības izpildi, bet darba ņēmējam ir pienākums neizmantot iekārtas, ja aizsardzība nav nodrošināta, kā arī nepadarīt neefektīvus nodrošinātos aizsardzības līdzekļus.

B4.3.5. norādījums – Ziņošana un statistikas apkopošana

1. Jāziņo par visiem nelaimes gadījumiem darbā, savainojumiem darbā un arodslimībām, lai tos varētu izmeklēt, kā arī uzkrāt, analizēt un publicēt visaptverošu statistiku, ņemot vērā attiecīgo jūrnieku personas datu aizsardzību. Jāziņo ne tikai par nāves gadījumiem vai nelaimes gadījumiem, kuros iesaistīts kuģis.

2. Šā norādījuma 1.punktā minētajā statistikā jāietver informācija par nelaiemes gadījumu darbā, savainojumu darbā un arodslimību skaitu, veidu, iemesliem un sekām, attiecīgā gadījumā atkarībā no kuģa komandas skaidri norādot nelaiemes gadījuma veidu un to, vai tas noticis jūrā vai ostā.

3. Katrai dalībvalstij pilnībā jāņem vērā jebkura starptautiska jūrniekiem notikušu nelaiemes gadījumu uzskaites sistēma vai paraugs, ko izstrādājusi Starptautiskā darba organizācija.

B4.3.6. norādījums – Izmeklēšana

1. Kompetentajai iestādei jāveic izmeklēšana saistībā ar nelaiemes gadījumu darbā, savainojumu darbā un arodslimību gadījumu iemesliem un apstākļiem, kuru dēļ iestājusies nāve vai persona guvusi būtisku personisku savainojumu, kā arī citos gadījumos, kas var būt norādīti dalībvalsts normatīvajos aktos.

2. Jāapsver, vai izmeklēšanā ietvert šādus jautājumus:

a) darba vide, piemēram, darba virsma, iekārtu izvietojums, piekļuves līdzekļi un darba metodes;

b) tas, cik bieži nelaiemes gadījumos darbā, savainojumos darbā un arodslimību gadījumos iesaistīti dažādu vecuma grupu pārstāvji;

c) īpašas psiholoģiskās vai fizioloģiskās problēmas, kas radušās uz kuģa pastāvošās vides dēļ;

d) problēmas, kas radušās fiziskās pārslodzes uz kuģa dēļ, proti, palielināta noslogojuma dēļ;

e) problēmas, kas radušās tehnoloģijas attīstības un tās ietekmes uz apkalpes sastāvu dēļ, un

f) problēmas, kas radušās cilvēka kļūdu dēļ.

B4.3.7. norādījums – Valsts aizsardzības un novēršanas programmas

1. Lai nodrošinātu pienācīgu pamatu pasākumiem, ar ko veicina darba drošību un arodveselības aizsardzību, kā arī tādu nelaiemes gadījumu darbā, savainojumu darbā un arodslimību novēršanu, kuri saistībā ar darbu jūrā ir iespējami konkrētu apdraudējumu dēļ, jāveic izpēte par vispārīgajām tendencēm un apdraudējumu, kas norādīts statistikā.

2. Aizsardzības un novēršanas programmu īstenošana, lai veicinātu darba drošību un arodveselību, jāorganizē tādā veidā, lai kompetentā iestāde, kuģu īpašnieki un jūrnieki vai viņu pārstāvji, kā arī attiecīgās organizācijas varētu tajās aktīvi piedalīties, tostarp izmantojot informēšanas sēdes, uz kuģa esošus norādījumus par maksimālo līmeni, kas, iespējams, var kaitīgi ietekmēt darba vietas apkārtējos faktoros, un citu apdraudējumu vai rezultātus, kuri iegūti sistemātiskā riska novērtēšanas procesā. Jāizveido apvienotas valsts vai vietējas

darba drošības un arodveselības aizsardzības, kā arī nelaimes gadījumu novēršanas komitejas vai īpašas darba grupas un uz kuģa esošas komitejas, kurās pārstāvētas kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijas.

3. Ja šāda darbība notiek vienas sabiedrības līmenī, tad jāapsver iespēja, ka ikvienā drošības komitejā uz šā kuģa īpašnieka kuģiem ir pārstāvēti jūrnieki.

B4.3.8. norādījums – Aizsardzības un novēršanas programmu saturs

1. Jāapsver iespēja B4.3.7.norādījuma 2.punktā minēto komiteju un citu organizāciju funkcijās iekļaut šādas funkcijas:

a) sagatavot dalībvalsts norādījumus un vadlīnijas par darba drošības un arodveselības vadības sistēmām un par nelaimes gadījumu novēršanas noteikumiem un rokasgrāmatām;

b) organizēt darba drošības un arodveselības aizsardzības, kā arī nelaimes gadījumu novēršanas apmācību un programmas;

c) publicēt informāciju par darba drošību un arodveselības aizsardzību, kā arī nelaimes gadījumu novēršanu, tostarp filmās, plakātos, paziņojumos un brošūrās, un

d) izplatīt literatūru un informāciju par darba drošību un arodveselības aizsardzību, kā arī nelaimes gadījumu novēršanu tā, lai tā nokļūtu pie jūrniekiem, kas atrodas uz kuģiem.

2. Tiem, kas sagatavo tekstus par darba drošību un arodveselības aizsardzību, kā arī nelaimes gadījumu novēršanas pasākumiem vai ieteicamo rīcību, jāņem vērā attiecīgie noteikumi vai ieteikumi, ko pieņēmušas attiecīgās dalībvalsts iestādes vai organizācijas, vai starptautiskās organizācijas.

3. Veidojot darba drošības un arodveselības aizsardzības, kā arī nelaimes gadījumu novēršanas programmas, katrai dalībvalstij pienācīgi jāņem vērā prakses kodekss par jūrnieku drošību un veselību, ko publicējusi Starptautiskā darba organizācija.

B4.3.9. norādījums – Instruēšana par darba drošību un arodveselības aizsardzību, kā arī par nelaimes gadījumu novēršanu darba vietā

1. Apmācības programma, kas minēta A4.3.standarta 1.punkta a)apakšpunktā, ir periodiski jāpārskata un jāatjauno, ņemot vērā izmaiņas kuģu veidos un izmēros, to aprīkojumā, kā arī izmaiņas kuģa komandas komplektēšanas praksē un valsts piederības, valodas un darba organizēšanas uz kuģa izmaiņas.

2. Pastāvīgi jāturpina publicēt informāciju par darba drošību, arodveselības aizsardzību un nelaimes gadījumu novēršanu. Šo informāciju var publicēt šādos veidos:

a) izmantojot izglītojošus audiovizuālus materiālus, piemēram, filmas, ko izmanto jūrnieku profesionālās izglītības centros, un, ja iespējams, izrādīt tās uz kuģiem;

b) uz kuģiem izvietojot plakātus;

c) iekļaujot periodiskajos izdevumos, ko lasa jūrnieki, rakstus par apdraudējumu, kurš rodas, strādājot jūrā, un par darba drošību, arodveselības aizsardzību un nelaimes gadījumu novēršanas pasākumiem, un

d) īstenojot īpašas kampaņas, izmantojot dažādus plašsaziņas līdzekļus, lai informētu jūrniekus, tostarp kampaņas par drošām darba praksēm.

3. Publicējot informāciju, kas minēta šā norādījuma 2.punktā, jāņem vērā uz kuģa esošo jūrnieku dažādās valsts piederības, valodas un kultūras.

B4.3.10.norādījums – Jauno jūrnieku izglītošana par drošību un veselību

1. Drošības un veselības noteikumiem jābūt saistītiem ar jebkuriem tādiem vispārīgiem noteikumiem par medicīnisko apskati pirms pieņemšanas darbā un pēc tās, kā arī par nelaimes gadījumu novēršanu un veselības aizsardzību nodarbinātības laikā, kas var attiekties uz jūrnieku darbu. Šādos noteikumos jānorāda pasākumi, kas pēc iespējas mazinās apdraudējumu jauniem jūrniekiem darba vietā viņu pienākumu pildīšanas laikā.

2. Izņemot, ja kompetentā iestāde ir atzinusi jauno jūrnieku par pilnībā kvalificētu atbilstoša pienākuma veikšanai, noteikumos ir jāparedz ierobežojumi jaunajiem jūrniekiem, kas bez atbilstošas uzraudzības un instruēšanas veic zināma veida darbu, kurš ietver risku, ka var notikt nelaimes gadījums, vai kurš var atstāt kaitīgu ietekmi uz viņu veselību vai fizisko attīstību, vai prasa no jūrnieka zināmu briedumu, pieredzi vai prasmi. Paredzot darba veidus, kurus jāierobežo ar noteikumiem, kompetentā iestāde var jo īpaši apsvērt darbu, kura laikā:

a) jāceļ, jāpārvieta vai jānes smagas kravas vai priekšmeti;

b) jāieiet apkures katlā, tilpnēs vai koferdamā;

c) ir kaitīgs trokšņa vai vibrācijas iedarbības līmenis;

d) jāvada pacelšanas vai citas jaudīgas iekārtas vai darbarīki, vai jāsignalizē šā aprīkojuma vadītājiem;

e) jārīkojas ar pietauvošanas, vilkšanas trošu vai noenkurošanās aprīkojumu;

f) jāveic takelāžas darbi;

g) jāstrādā lielā augstumā vai uz klāja vētrainā laikā;

h) jāveic sardzes jūrnieka pienākumi naktī;

i) jāveic elektroierīču apkope;

j) notiek saskare ar potenciāli kaitīgiem materiāliem vai kaitīgiem fiziskiem faktoriem, piemēram, bīstamām vai toksiskām vielām vai jonizējošu starojumu;

k) jāveic ēdināšanas mehānismu tīrīšana, un

l) jārikojas vai jāuzņemas atbildība par kuģa laivām.

3. Kompetentajai iestādei jāveic praktiski pasākumi vai jāizmanto piemēroti mehānismi, lai pievērstu jauno jūrnieku uzmanību informācijai par nelaimes gadījumu novēršanu un viņu veselības aizsardzību uz kuģa. Šie pasākumi ietver atbilstošu sagatavošanu kursu un oficiālas informācijas par nelaimes gadījumu novēršanu publicēšanu jaunajiem jūrniekiem un jauno jūrnieku profesionālo instruēšanu un uzraudzību.

4. Jauno jūrnieku izglītošanā un apmācībā gan krastā, gan uz kuģa jāietver norādījumi par kaitīgo ietekmi uz viņu veselību, kas rodas alkohola un narkotiku, kā arī citu potenciāli kaitīgu vielu lietošanas rezultātā, kā arī risku un apdraudējumu, kurš saistīts ar *HIV/AIDS* un citām darbībām, kas apdraud veselību.

B4.3.11. norādījums – Starptautiskā sadarbība

1. Dalībvalstij, attiecīgā gadījumā izmantojot starpvaldību un citu starptautisko organizāciju palīdzību, jācenšas savstarpēji sadarbojoties panākt pēc iespējas lielāku darbības vienveidību, lai sekmētu darba drošību un arodveselības aizsardzību, kā arī nelaimes gadījumu novēršanu.

2. Izstrādājot darba drošības un veselības aizsardzības, kā arī nelaimes gadījumu novēršanas veicināšanas programmas saskaņā ar A4.3. standartu, katrai dalībvalstij pienācīgi jāņem vērā attiecīgie Starptautiskās darba organizācijas publicētie prakses kodeksi un attiecīgie starptautisko organizāciju standarti.

3. Dalībvalstij jāņem vērā vajadzība pēc starptautiskās sadarbības, lai pastāvīgi veicinātu darbības, kas saistītas ar darba drošību, arodveselības aizsardzību un nelaimes gadījumu darbā novēršanu. Šī sadarbība var notikt:

a) izmantojot divpusējas vai daudzpusējas vienošanās par vienveidību darba drošības un arodveselības aizsardzības, kā arī nelaimes gadījumu novēršanas standartos un aizsardzības pasākumos;

b) apmainoties ar informāciju par konkrētiem apdraudējumiem, kas ietekmē jūrniekus, un līdzekļiem, ar kuriem veicināt darba drošību, arodveselības aizsardzību un nelaimes gadījumu novēršanu;

c) sniedzot palīdzību aprīkojuma testēšanā un pārbaudēs saskaņā ar kuģa karoga valsts tiesību aktiem;

d) sadarbojoties, lai sagatavotu un izplatītu informāciju par darba drošības, arodveselības aizsardzības un nelaimes gadījumu novēršanas noteikumiem vai rokasgrāmatām,

e) sadarbojoties mācību līdzekļu ražošanā un izmantošanā, un

f) izmantojot kopīgas iekārtas vai sniedzot abpusēju palīdzību jūrnieku apmācībā par darba drošību, arodveselības aizsardzību, nelaimes gadījumu novēršanu un drošām darba praksēm.

4.4. noteikums – Veselības aprūpes un labklājības iespēju nodrošināšana krastā

Mērķis: nodrošināt, ka jūrniekiem, kas strādā uz kuģiem, ir pieeja tām iespējām un pakalpojumiem krastā, ar kuriem var nodrošināt viņu veselību un labklājību.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka veselības aprūpes un labklājības iespējas krastā, ja tādas pastāv, ir viegli pieejamas. Dalībvalsts arī veicina šajā kodeksā uzskaitīto labklājības iespēju attīstību norādītajās ostās, lai jūrniekiem uz kuģiem, kas piestājuši tā ostā, nodrošinātu pieeju atbilstošām labklājības iespējām un pakalpojumiem.

2. Katras dalībvalsts pienākumi attiecībā uz veselības aprūpes un labklājības iespējām krastā, piemēram, labklājības, kultūras, atpūtas un informācijas iespējām un pakalpojumiem, ir paredzēti šās konvencijas kodeksā.

A4.4. standarts – Labklājības iespēju nodrošināšana krastā

1. Katra dalībvalsts, kura savā teritorijā nodrošina sociālās labklājības iespējas, pieprasa, lai tās būtu pieejamas izmantošanai visiem jūrniekiem neatkarīgi no viņu valsts piederības, rases, ādas krāsas, dzimuma, reliģiskās pārliecības, politiskajiem uzskatiem vai sociālās izcelsmes, kā arī neatkarīgi no tā kuģa karoga valsts, uz kura viņi ir nodarbināti vai iesaistīti darbā.

2. Katra dalībvalsts veicina labklājības iespēju attīstību piemērotās valsts ostās un pēc apspriešanās ar attiecīgajām kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām nosaka ostas, kuras tiek uzskatītas par piemērotām.

3. Katra dalībvalsts sekmē tādu sociālo labklājības padomju izveidošanu, kas regulāri pārskata labklājības iespējas un pakalpojumus, lai nodrošinātu, ka tie ir piemēroti, ņemot vērā izmaiņas jūrnieku vajadzībās, kuras rodas kuģniecības nozarē tehnoloģisko un funkcionālo jauninājumu dēļ.

B4.4 norādījums. – Labklājības iespēju nodrošināšana krastā

B4.4.1. norādījums – Dalībvalstu pienākumi

1. Katrai dalībvalstij:
  - a) jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka jūrniekiem norādītajās piestāšanas ostās piedāvā atbilstošas labklājības iespējas un pakalpojumus un sniedz viņu profesijai atbilstošu aizsardzību, un
  - b) īstenojot šos pasākumus, jāņem vērā jūrnieku īpašās vajadzības saistībā ar viņu drošību, veselību un brīvā laika nodarbēm, jo īpaši, ja viņi atrodas ārvalstīs un ja viņi ierodas karadarbības zonās.

2. Labklājības iespēju un pakalpojumu uzraudzības pasākumos jāpiedalās attiecīgo kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju organizāciju pārstāvjiem.

3. Katrai dalībvalstij jāveic pasākumi, kas paredzēti, lai paātrinātu labklājības materiālu, piemēram, filmu, grāmatu, laikrakstu un sporta aprīkojuma, brīvu apgrozību starp kuģiem, centrālajām sagādes aģentūrām un labklājības iestādēm, lai jūrnieki varētu tos izmantot uz kuģiem un labklājības centros krastā.

4. Dalībvalstīm savstarpēji jāsadarbojas, lai sekmētu jūrnieku labklājību jūrā un ostā. Šāda sadarbība ietver:
  - a) to kompetento iestāžu savstarpējas apspriedes, kuru mērķis ir nodrošināt un uzlabot jūrnieku labklājības iespējas un pakalpojumus gan ostā, gan uz kuģiem;
  - b) pasākumus resursu apvienošanai un kopēju labklājības pasākumu sniegšanai lielākajās ostās, lai izvairītos no nevajadzīgas dublēšanās;
  - c) starptautisku sporta sacensību organizēšanu un jūrnieku dalības sporta nodarbībās veicināšanu, un
  - d) starptautisku semināru organizēšanu par jūrnieku labklājības jūrā un ostā tēmu.

B4.4.2. norādījums – Labklājības iespējas un pakalpojumi ostās

1. Katrai dalībvalstij jāsniedz vai jānodrošina, lai valsts piemērotajās ostās tiktu piedāvātas labklājības iespējas un pakalpojumi.

2. Labklājības iespējas un pakalpojumus saskaņā ar apstākļiem dalībvalstī un tās praksi piedāvā viens vai vairāki no turpmāk minētajiem:
  - a) valsts iestādes;
  - b) attiecīgā kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācija saskaņā ar koplīgumiem vai citiem saskaņotiem pasākumiem, un
  - c) brīvprātīgas organizācijas.

3. Vajadzīgās labklājības un atpūtas iespējas jāpiedāvā un jāattīsta ostās. Šīs iespējas ietver:

- a) sanāksmju un atpūtas telpas;
- b) telpas sportam un ārpustelpu iespējas, tostarp sacensības;
- c) izglītības iespējas, un
- d) attiecīgā gadījumā iespējas reliģiskiem rituāliem un privātas konsultēšanas iespējas.

4. Šīs iespējas var nodrošināt, ļaujot jūrniekiem atbilstoši viņu vajadzībām izmantot iespējas, kas paredzētas vispārējai izmantošanai.

5. Ja konkrētā ostā lielumam skaitam jūrnieku ar dažādu valsts piederību ir vajadzīgas tādas iespējas kā viesnīcas, klubi un sporta iespējas, jūrnieku izcelsmes valsts un kuģa karoga valsts kompetentajām iestādēm vai organizācijām, kā arī attiecīgajām starptautiskajām asociācijām jāapspriežas un jāsadarbojas ar attiecīgās ostas valsts kompetentajām iestādēm un organizācijām, kā arī savstarpēji, lai apvienotu resursus un izvairītos no nevajadzīgas dublēšanās.

6. Jābūt pieejamām viesnīcām un jauniešu viesnīcām, kas ir piemērotas jūrniekiem, ja tās ir vajadzīgas. Tajās jābūt tādām iespējām, kas pieejamas labas kategorijas viesnīcām, un tām, ja vien iespējams, jāatrodas labā apkaimē, kuras neatrodas ostas tiešā tuvumā. Šādām viesnīcām un jauniešu viesnīcām jābūt atbilstoši uzraudzītām, pieprasītajām cenām jābūt saprātīgām un, ja vajadzīgs un iespējams, izmitināšana jāpiedāvā arī jūrnieku ģimenēm.

7. Šīm izmitināšanas iespējām jābūt pieejamām visiem jūrniekiem neatkarīgi no viņu valsts piederības, rases, ādas krāsas, reliģiskās pārliecības, politiskajiem uzskatiem vai sociālās izcelsmes, kā arī neatkarīgi no tās kuģa karoga valsts, uz kuras viņi ir nodarbināti vai iesaistīti darbā. Nekādā veidā neaizskarot šo principu, konkrētās ostās varētu būt vajadzība piedāvāt vairāku veidu iespējas, kas pēc standartiem ir salīdzināmas, bet ir pielāgotas dažādu jūrnieku grupu paražām un vajadzībām.

8. Jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka vajadzības gadījumā papildus jebkādiem brīvprātīgajiem strādniekiem uz pilnu slodzi ir nodarbināta tehniskajos jautājumos kompetenta persona, kas pārzina jūrnieku labklājības iespējas un pakalpojumus.

B4.4.3. norādījums – Labklājības padomes

1. Labklājības padomes attiecīgajā gadījumā jāizveido ostas, reģionālā un valsts līmenī. To funkcijas ietver:

a) pārskatīt esošo labklājības iespēju piemērotību un uzraudzīt, vai ir vajadzīgs sniegt papildu iespējas vai nepiedāvāt nepietiekami izmantotas iespējas, un

b) sniegt palīdzību un padomu tiem, kas ir atbildīgi par labklājības iespēju sniegšanu, un to savstarpējas sadarbības nodrošināšanu.

2. Labklājības padomēs jābūt pārstāvjiem no kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām, kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā brīvprātīgajām organizācijām un sociālajām iestādēm.

3. Attiecīgā gadījumā jūras valstu konsuliem un ārvalstu labklājības organizāciju vietējiem pārstāvjiem saskaņā ar dalībvalsts normatīvajiem aktiem jābūt saistītiem ar ostas, reģionālo un valsts labklājības padomju darbu.

B4.4.4. norādījums – Labklājības iespēju finansēšana

1. Atbilstoši valsts apstākļiem un praksei finansiālajam atbalstam ostas labklājības iespējām jābūt pieejamam, izmantojot vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem:

- a) dotācijas no valsts līdzekļiem;
- b) maksājumus vai citas īpašas nodevas no kuģniecības avotiem;
- c) kuģu īpašnieku, jūrnieku vai viņu organizāciju brīvprātīgas iemaksas un
- d) brīvprātīgas iemaksas no citiem avotiem.

2. Ja ir ieviests labklājības nodoklis, maksājumi vai īpašas nodevas, tos var izmantot tikai tam nolūkam, kura dēļ tie tiek iekasēti.

B4.4.5. norādījums – Informācijas izplatīšana un veicināšanas pasākumi

1. Jūrnieku vidū jāizplata informācija par iespējām, kas pietāšanas ostā pieejamas plašai sabiedrībai, jo īpaši par transporta, labklājības, izklaides un izglītošanās iespējām, kā arī par lūgšanas vietām un iespējām, kas tiek piedāvātas īpaši jūrniekiem.

2. Lai jūrnieki jebkurā saprātīgā laikā no ērtām vietām ostā varētu nokļūt pilsētā, viņiem par mērenu samaksu jāpiedāvā piemēroti transporta līdzekļi.

3. Kompetentajai iestādei jāveic visi piemērotie pasākumi, lai ostā ienākošie kuģu īpašnieki un jūrnieki saņemtu informāciju par jebkādiem īpašiem dalībvalsts normatīvajiem aktiem un paražām, kuru neievērošana var apdraudēt viņu brīvību.

4. Kompetentajai iestādei ostas teritorijā un uz piekļūšanas ceļiem jānodrošina pietiekams apgaismojums, signālrādītāji un signālzīmes un regulāras patruļas jūrnieku aizsardzībai.

B4.4.6. norādījums – Jūrnieki ārvalstu ostās

1. Lai aizsargātu jūrniekus ārvalstu ostās, jāveic pasākumi, lai veicinātu:

- a) pieeju viņu piederības valsts vai dzīvesvietas valsts konsuliem, un
- b) efektīvu sadarbību starp konsuliem un vietējām vai valsts iestādēm.

2. Attiecībā uz ārvalsts ostā aizturētajiem jūrniekiem rīkojas ātri, ņemot vērā normatīvajos aktos paredzēto kārtību un ar atbilstošu konsulāro aizsardzību.

3. Ja dalībvalsts teritorijā jebkādu iemeslu dēļ ir aizturēts jūrnieks, kompetentajai iestādei, ja jūrnieks to lūdz, ir uzreiz jāinformē par to kuģa karoga valsts un jūrnieka piederības valsts. Kompetentajai iestādei jūrnieks uzreiz jāinformē par viņa tiesībām izteikt šādu lūgumu. Jūrnieka piederības valstij uzreiz jāinformē jūrnieka tuvākais radnieks. Kompetentajai iestādei jānodrošina atļauja minēto valstu konsulārajām amatpersonām uzreiz apmeklēt jūrnieku un pēc tam viņu regulāri apmeklēt līdz šā jūrnieka atbrīvošanai.

4. Katrai dalībvalstij, kad vien vajadzīgs, jāveic pasākumi, lai nodrošinātu jūrniekiem drošību pret agresijas un citām nelikumīgām darbībām laikā, kad viņu kuģi atrodas to teritoriālajos ūdeņos, un jo īpaši tuvojoties ostām.

5. Atbildīgajām personām ostā un uz kuģa jāpieliek visas pūles, lai veicinātu, ka jūrnieki izkāpj krastā, cik vien iespējams drīz pēc kuģa piestāšanas ostā.

4.5. noteikums – Sociālā drošība

Mērķis: nodrošināt, ka tiek veikti pasākumi, lai nodrošinātu jūrniekiem pieeju sociālās drošības aizsardzībai.

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka visiem jūrniekiem un tiktāl, cik tas paredzēts valsts normatīvajos aktos, viņu apgādājamiem, ir pieeja sociālās drošības aizsardzībai saskaņā ar šo konvenciju, taču neskarot jebkādas labvēlīgākus nosacījumus, kas minēti Konstitūcijas 19. panta 8. punktā.

2. Katra dalībvalsts apņemas veikt pasākumus individuāli, kā arī izmantojot starptautisko sadarbību, atbilstoši apstākļiem valstī, lai panāktu aizvien plašāku jūrnieku sociālo aizsardzību.

3. Katra dalībvalsts nodrošina, ka jūrniekiem, uz kuriem attiecas sociālās drošības tiesību akti, un tiktāl, cik tas paredzēts dalībvalsts normatīvajos aktos,

viņu apgādājamiem ir tiesības uz sociālās drošības aizsardzības pabalstiem, kas nedrīkst būt nelabvēlīgāki par tiem pabalstiem, kurus saņem darba ņēmēji krastā.

A4.5. standarts – Sociālā drošība

1. Lai pakāpeniski panāktu aizvien plašāku sociālās drošības aizsardzību saskaņā ar 4.5. noteikumu, jāapsver šādas jomas: medicīniskā aprūpe, slimības pabalsti, bezdarbnieku pabalsti, vecuma pabalsti, pabalsti par savainojumu darbā, ģimenes pabalsti, maternitātes pabalsti, invaliditātes pabalsti un apgādnieka zaudējuma pabalsti, kas visi kopā nodrošina aizsardzību saskaņā ar 4.1. noteikumu par medicīnisko aprūpi un 4.2. noteikumu par kuģu īpašnieku atbildību, kā arī saskaņā ar citām šīs konvencijas sadaļām.

2. Ratifikācijas laikā katra dalībvalsts nodrošina aizsardzību saskaņā ar 4.5. noteikuma 1. punktu, un tajā ietver vismaz trīs no deviņām jomām, kas uzskaitītas šā standarta 1. punktā.

3. Katra dalībvalsts veic pasākumus atbilstoši dalībvalsts apstākļiem, lai visiem jūrniekiem, kas ir dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, nodrošinātu papildu sociālās drošības aizsardzību, kas minēta šā standarta 1. punktā. Šo pienākumu var izpildīt, piemēram, izmantojot atbilstošus divpusējus vai daudzpusējus nolīgumus vai uz iemaksām balstītas sistēmas. Sniegtā aizsardzība nedrīkst būt nelabvēlīgāka par aizsardzību, ko saņem tie krasta darba ņēmēji, kuri ir dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji.

4. Neskarot pienākumus, kas paredzēti šā standarta 3. punktā, dalībvalstis, izmantojot divpusējus vai daudzpusējus nolīgumus un noteikumus, kas pieņemti reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijās, var noteikt citus noteikumus attiecībā uz sociālās drošības normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz jūrniekiem.

5. Katra dalībvalsts attiecībā uz jūrniekiem uz tās karoga kuģiem veic pienākumus, kuri paredzēti 4.1. un 4.2. noteikumā un saistītajos konvencijas noteikumos, kā arī tos pienākumus, kas noteikti kā tās vispārējās saistības saskaņā ar starptautiskajiem tiesību aktiem.

6. Katra dalībvalsts apsver dažādus veidus, kā jūrniekiem piešķirt pielīdzināmus pabalstus atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem un praksei, ja šā standarta 1. punktā minētajās jomās trūkst līdzekļu.

7. Aizsardzību saskaņā ar 4.5. noteikuma 1. punktu attiecīgā gadījumā var iekļaut normatīvajos aktos, individuālajās shēmās vai darba koplīgumos, vai iepriekš minēto kombinācijā.

8. Tiktāl, cik tas ir saderīgi ar valsts normatīvajiem aktiem un praksi, dalībvalstis sadarbojas, izmantojot divpusējus vai daudzpusējus nolīgumus vai

SAMS1_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

citus pasākumus, lai visiem jūrniekiem neatkarīgi no pastāvīgās dzīvesvietas nodrošinātu, ka tiek ievērotas viņu tiesības uz sociālo drošību, kas ir iegūtas vai tiks iegūtas un ir paredzētas maksājumu vai citās sistēmās.

9. Katra dalībvalsts izveido taisnīgas un efektīvas strīdu izšķiršanas procedūras.

10. Katra dalībvalsts ratifikācijas brīdī norāda jomas, kurās tiek sniegta aizsardzība saskaņā ar šā standarta 2. punktu. Pēc tam dalībvalsts informē Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerālsekretāru par to, ka tas sniedz sociālās drošības aizsardzību saistībā ar vienu vai vairākām citām jomām, kas minētas šā standarta 1. punktā. Ģenerālsekretārs uztur šīs informācijas sarakstu un padara to pieejamu visām ieinteresētajām personām.

11. Ziņojumos, kas jāiesniedz Starptautiskajā nodarbinātības birojā saskaņā ar Konstitūcijas 22. pantu, ietver informāciju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 4.5. noteikuma 2. punktu, lai nodrošinātu aizsardzību citās jomās.

B4.5. norādījums – Sociālā drošība

1. Aizsardzība, kurai jābūt nodrošinātai ratifikācijas laikā atbilstoši A4.5. standarta 2. punktam, ietver medicīnisko aprūpi, slimības pabalstu un pabalstu par savainojumu darbā.

2. A4.5. standarta 6. punktā minētajos nosacījumos pielīdzināmus pabalstus nodrošina, izmantojot apdrošināšanu, divpusējus vai daudzpusējus nolīgumus vai citus efektīvus līdzekļus, ņemot vērā attiecīgo darba koplīgumu noteikumus. Ja ir pieņemti šādi pasākumi, tad jūrnieki, uz ko tie attiecas, jāinformē par līdzekļiem, ar kuru palīdzību viņiem tiks sniegta sociālā aizsardzība dažādās jomās.

3. Ja uz jūrniekiem attiecas vairāk nekā vienas valsts sociālās drošības normatīvie akti, attiecīgajai dalībvalstij jāsadarbojas, lai, savstarpēji vienojoties, varētu noteikt, kuri normatīvie akti tiks piemēroti, ņemot vērā tādus faktorus kā aizsardzības veids un pakāpe, kas paredzēta attiecīgajos normatīvajos aktos, kuri ir labvēlīgāki attiecīgajam jūrniekam, kā arī jūrnieka izvēli.

4. Procedūras, kas jāizveido saskaņā ar A4.5. standarta 9. punktu, jāizstrādā tādā veidā, lai tās ietvertu visus strīdus saistībā ar attiecīgo jūrnieku prasībām, neatkarīgi no tā, kādā veidā tiek nodrošināts segums.

5. Katrai dalībvalstij, kurai uz tās karoga kuģiem strādā jūrnieki, kuri ir tās valsts piederīgie vai ārvalstnieki, vai abējādi, ir jānodrošina šajā konvencijā paredzētā sociālā aizsardzība, kā arī periodiski jāpārskata sociālās drošības

SAMSI_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

aizsardzības jomas, kas minētas A4.5. standarta 1. punktā, ar mērķi noteikt papildu jomas attiecīgajiem jūrniekiem.

6. Jūrnieku darba līgumā jānorāda līdzekļi, ar kuriem kuģa īpašnieks jūrniekiem sniegs dažādu jomu sociālās drošības aizsardzību, kā arī jānorāda cita attiecīgā informācija, kas ir kuģa īpašnieka rīcībā, piemēram, informācija par likumā noteiktiem ieturējumiem no jūrnieku darba algām un kuģu īpašnieku maksājumiem, kas var tikt veikti saskaņā ar norādītās pilnvarotās iestādes prasībām atbilstoši attiecīgajām valsts sociālās drošības aizsardzības sistēmām.

7. Dalībvalstij, kurai ir tās karoga kuģis, efektīvi izmantojot tās jurisdikciju sociālajos jautājumos, jāpārliedzinās, ka kuģu īpašnieki pilda savus pienākumus attiecībā uz sociālo aizsardzību, tostarp, veic noteiktos maksājumus sociālās drošības sistēmās.

5. SADAĻA. ATBILSTĪBA UN PIEMĒROŠANA

1. Šīs sadaļas noteikumos ir norādīts katras dalībvalsts pienākums pilnībā īstenot un piemērot principus un tiesības, kas paredzētas šīs konvencijas pantos, kā arī konkrētas saistības, kuras paredzētas 1., 2., 3. un 4. sadaļā.

2. VI panta 3. un 4. punkts, kurā atļauta konvencijas kodeksa A daļas īstenošana, izmantojot būtiski līdzvērtīgus noteikumus, neattiecas uz konvencijas kodeksa šīs sadaļas A daļu.

3. Saskaņā ar VI panta 2. punktu, katra dalībvalsts īsteno savus pienākumus saskaņā ar noteikumiem tādā veidā, kā tas norādīts kodeksa A daļas atbilstošajos standartos, pienācīgi apsverot kodeksa B daļas atbilstošos norādījumus.

4. Šīs sadaļas normas īsteno, ņemot vērā to, ka jūrnieki un kuģu īpašnieki, tāpat kā visas citas personas, likuma priekšā ir vienlīdzīgi, viņiem ir tiesības uz vienlīdzīgu likuma aizsardzību un viņus nedrīkst diskriminēt saistībā ar piekļušanu tiesām, tribunāliem vai citiem strīda izšķiršanas mehānismiem. Šās sadaļas normas nenosaka jurisdikciju vai piekritību.

5.1. noteikums – Kuģa karoga valsts pienākumi

Mērķis: nodrošināt, ka katra dalībvalsts pilda savus pienākumus saskaņā ar šo konvenciju attiecībā uz tās karoga kuģiem.

5.1.1. noteikums – Vispārējie principi

1. Katra dalībvalsts ir atbildīga par to savu pienākumu izpildi, kas noteikti saskaņā ar šo konvenciju attiecībā uz dalībvalsts karoga kuģiem.

2. Katra dalībvalsts izveido efektīvu sistēmu, lai pārbaudītu un sertificētu darba apstākļus jūrniecībā atbilstoši 5.1.3. un 5.1.4. noteikumam, nodrošinot, ka jūrnieku darba un dzīves apstākļi uz tās karoga kuģiem atbilst un arī turpmāk atbildīs šīs konvencijas standartiem.

3. Veidojot efektīvu sistēmu, lai pārbaudītu un sertificētu darba apstākļus jūrniecībā, dalībvalsts attiecīgā gadījumā var atļaut sabiedriskai iestādei vai citai organizācijai (tostarp organizācijām no citas dalībvalsts, ja šī dalībvalsts piekrīt), ko dalībvalsts uzskata par kompetentu un neatkarīgu, veikt pārbaudes un/vai izsniegt sertifikātus. Visos gadījumos dalībvalsts uzņemas pilnu atbildību par attiecīgo jūrnieku darba un dzīves apstākļu pārbaudi un sertificēšanu uz tās karoga kuģiem.

4. Jūras darbaspēka sertifikātā, kas papildināts ar apliecinājumu par jūras darbaspēka atbilstību, ietver *prima facie* pierādījumus, ka dalībvalsts ir pilnībā pārbaudījusi tās karoga kuģi un ka ir izpildītas šīs konvencijas prasības saistībā ar jūrnieku darba un dzīves apstākļiem tiktāl, cik tas apliecināts.

5. Informāciju par sistēmu, kas minēta šā noteikuma 2. punktā, tostarp informāciju par tās efektivitātes novērtēšanas metodēm, iekļauj dalībvalsts ziņojumā Starptautiskajam nodarbinātības birojam saskaņā ar Konstitūcijas 22.pantu.

A5.1.1. standarts – Vispārējie principi

1. Katra dalībvalsts izstrādā skaidrus mērķus un standartus saistībā ar savu pārbaudi un sertifikācijas sistēmas vadību, kā arī izstrādā atbilstošas vispārējas procedūras, lai novērtētu, cik lielā mērā šie mērķi un standarti ir izpildīti.

2. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz visiem tās karoga kuģiem būtu pieejama šīs konvencijas kopija.

B5.1.1. norādījums – Vispārējie principi

1. Kompetentajai iestādei jāveic piemēroti pasākumi, lai veicinātu efektīvu sadarbību starp sabiedriskajām iestādēm un citām organizācijām, kas minētas 5.1.1. un 5.1.2. noteikumā, saistībā ar jūrnieku darba un dzīves apstākļiem uz kuģa.

2. Lai nodrošinātu inspektoru un kuģu īpašnieku labāku sadarbību, jūrniekiem un viņu attiecīgajām organizācijām, un lai uzturētu un uzlabotu jūrnieku darba un dzīves apstākļus, kompetentajai iestādei regulāri jāapspriežas ar šādu organizāciju pārstāvjiem, lai vienotos par labāko veidu, kā nodrošināt šo sadarbību. Kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām nosaka šādu apspriežu veidu.

5.1.2. noteikums – Atzīto organizāciju pilnvarošana

1. Kompetentā iestāde atzīst, ka sabiedriskās iestādes vai citas organizācijas, kas minētas 5.1.1. noteikuma 3. punktā (turpmāk tekstā “atzītas organizācijas”), ir izpildījušas šās konvencijas kodeksa prasības par kompetenci un neatkarību. Pārbaudes vai sertifikācijas funkcijas, kuras ir atļauts veikt atzītām organizācijām, ietilpst to darbību jomā, kas saskaņā ar šo kodeksu ir jāpilda kompetentajai iestādei vai atzītai organizācijai.

2. Ziņojumos, kas minēti 5.1.1. noteikuma 5. punktā, jāietver informācija par ikvienu atzītu organizāciju, pilnvaru robežām un dalībvalsts veiktajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka atļautās darbības tiek izpildītas pilnībā un efektīvi.

A5.1.2. standarts – Atzīto organizāciju pilnvarošana

1. Lai pieņemtu lēmumu par atzīšanu saskaņā ar 5.1.2. noteikuma 1. punktu, kompetentā iestāde pārskata attiecīgās organizācijas kompetenci un neatkarību un konstatē, vai organizācijai tiktāl, cik tas vajadzīgs, lai pildītu tai atļautās darbības, ir:

a) vajadzīgās speciālās zināšanās šīs konvencijas attiecīgajos aspektos un atbilstošās zināšanas par kuģu darbību, tostarp par minimālajām prasībām jūrniekiem darbam uz kuģa, nodarbinātības nosacījumiem, dzīvošanu, atpūtai paredzēto aprīkojumu, pārtiku un ēdināšanu, nelaimes gadījumu novēršanu, veselības aizsardzību, medicīnisko aprūpi, labklājību un sociālās drošības aizsardzību;

b) spējas uzturēt un papildināt tās personāla speciālās zināšanas;

c) vajadzīgās zināšanas par šīs konvencijas prasībām, kā arī attiecīgajiem valsts normatīvajiem aktiem un starptautiskajiem dokumentiem, un

d) pietiekami liela, ar piemērotu uzbūvi, pieredzi un iespējām, kas atbilst atļaujas veidam un pakāpei.

2. Jebkura atļauja, kas piešķirta attiecībā uz pārbaudēm, pilnvaro atzīto organizāciju pieprasīt vismaz novērst tās konstatētās nepilnības jūrnieku darba un dzīves apstākļos un veikt pārbaudes šajā sakarā pēc ostas valsts pieprasījuma.

3. Katra dalībvalsts izveido:

a) sistēmu, lai nodrošinātu atzītu organizāciju veiktā darba atbilstību, kas ietver informāciju par visiem piemērojamiem valsts normatīvajiem aktiem un attiecīgajiem starptautiskajiem dokumentiem, un

b) procedūras saziņai ar šīm organizācijām un šādu organizāciju pārraudzību.

4. Katra dalībvalsts sniedz Starptautiskajam nodarbinātības birojam aktuālo sarakstu ar jebkādam atzītām organizācijām, kurām ir piešķirta atļauja

darboties dalībnieka uzdevumā, un pastāvīgi atjaunina šo sarakstu. Sarakstā norāda funkcijas, kuras atzītajām organizācijām ir atļauts veikt. Birojs šo sarakstu padara publiski pieejamu.

B5.1.2. – Atzīto organizāciju pilnvarošana

1. Organizācijai, kas vēlas kļūt par atzītu organizāciju, ir jāparāda sava tehniskā, administratīvā un vadības kompetence un spējas, lai nodrošinātu pieņemamas kvalitātes pakalpojumu savlaicīgu sniegšanu.

2. Novērtējot organizācijas spējas, kompetentajai iestādei jākonstatē, vai organizācijai:

- a) ir pietiekami liels tehniskais, vadošais un atbalsta personāls;
- b) ir pietiekami kvalificēts profesionālais personāls, lai sniegtu vajadzīgos pakalpojumus atbilstošā ģeogrāfiskā apgabalā;
- c) ir pierādījusi savas spējas savlaicīgi sniegt pieņemamas kvalitātes pakalpojumus, un
- d) ir neatkarīga un atbildīga par savu darbību.

3. Kompetentajai iestādei jānoslēdz rakstisks nolīgums ar jebkuru organizāciju, kuru tā atzīst pilnvarošanai. Šajā nolīgumā ir šādas sastāvdaļas:

- a) darbības joma;
- b) mērķis;
- c) vispārējie nosacījumi;
- d) funkciju izpilde saskaņā ar atļauju;
- e) funkciju juridiskais pamats saskaņā ar atļauju;
- f) ziņošana kompetentai iestādei;
- g) kompetentās iestādes atļaujas apraksts, kas paredzēts atzītajai organizācijai, un
- h) kompetentās iestādes veiktā uzraudzība pār darbībām, kas deleģētas atzītajai organizācijai.

4. Katrai dalībvalstij no atzītām organizācijām jāpieprasa, lai tās izstrādātu šajās organizācijās nodarbināto inspektoru kvalifikācijas sistēmu, lai nodrošinātu, ka informācija par viņu zināšanām un pieredzi tiek savlaicīgi atjaunināta.

5. Katra dalībvalsts no atzītām organizācijām pieprasa uzturēt uzskaites datus par sniegtajiem pakalpojumiem, lai tās varētu parādīt, ka attiecībā uz šiem pakalpojumiem ir izpildīti vajadzīgie standarti.

6. Izstrādājot uzraudzības procedūras, kas minētas A5.1.2. standarta 3.punkta b) apakšpunktā, katram dalībniekam jāņem vērā *Vadlīnijas par organizāciju pilnvarošanu, kas darbojas administrācijas vārdā*, kas pieņemtas Starptautiskajā jūrniecības organizācijā.

5.1.3. noteikums – Jūras darbaspēka sertifikāts un paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību

1. Šis noteikums attiecas uz kuģiem:
 a) kuru bruto tilpība ir 500 vai lielāka un kuri dodas starptautiskos reisos;
 b) kuru bruto tilpība ir 500 vai lielāka, kuriem ir dalībvalsts karogs un kuri darbojas citas valsts ostā vai starp citas valsts ostām. Šajā noteikumā “starptautisks reiss” nozīmē reisu no kādas valsts uz ostu ārpus šīs valsts.

2. Šis noteikums attiecas arī uz jebkuru dalībvalsts karoga kuģi, uz kuru neattiecas šā noteikuma 1. punkts un kura īpašnieks izteicis dalībvalstij šādu vēlēšanos.

3. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz tās karoga kuģiem atrastos jūras darbaspēka sertifikāts par to, ka jūrnieku darba un dzīves apstākļi uz kuģa, tostarp pasākumi par pastāvīgu atbilstību, kuri jāietver šā noteikuma 4. punktā minētajā paziņojumā par jūras darbaspēka atbilstību, ir pārbaudīti un atbilst valsts normatīvajos aktos noteiktajām prasībām vai citiem pasākumiem, ar ko īsteno šo konvenciju.

4. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz tās karoga kuģiem atrastos paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību, kurā norādītas dalībvalsts prasības, ar ko īsteno šo konvenciju, attiecībā uz jūrnieku darba un dzīves apstākļiem un norādīti kuģa īpašnieka veiktie pasākumi, lai uz attiecīgā kuģa vai kuģiem nodrošinātu šo prasību izpildi.

5. Jūras darbaspēka sertifikātam un paziņojumam par jūras darbaspēka atbilstību jāatbilst kodeksā paredzētajam paraugam.

6. Ja dalībvalsts kompetentā iestāde vai atzīta organizācija, kam dota atļauja rīkoties šajā sakarā, veicot pārbaudi, ir konstatējusi, ka dalībvalsts karoga kuģis atbilst šīs konvencijas standartiem, tā izsniedz vai atjauno jūras darbaspēka sertifikātu un nodrošina šā sertifikāta ierakstu publisku pieejamību.

7. Sīki izstrādātas prasības par jūras darbaspēka sertifikātu un paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību, tostarp sarakstu, kurā iekļauti jautājumi, kas jāpārbauda un jāapstiprina, ir paredzētas šā kodeksa A daļā.

A5.1.3. standarts – Jūras darbaspēka sertifikāts un paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību

1. Kompetentā iestāde vai atzīta organizācija, kam ir dota atļauja šajā sakarā, izsniedz jūras darbaspēka sertifikātu kuģiem uz laiku posmu, kurš nedrīkst būt ilgāks par pieciem gadiem. Sarakstu ar jautājumiem, kas pirms jūras darbaspēka sertifikāta izsniegšanas ir jāpārbauda un kam jāatbilst valsts SAMS1_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

normatīvajiem aktiem vai citiem pasākumiem, ar kuriem īsteno šīs konvencijas prasības attiecībā uz jūrnieku darba vai dzīves apstākļiem uz kuģa, var atrast konvencijas A5-I papildinājumā.

2. Kompetentā iestāde vai atzīta organizācija, kam dota atļauja šajā sakarā, veic jūras darbaspēka sertifikāta derīguma starpposma pārbaudi, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību dalībvalsts prasībām, ar kurām īsteno šo konvenciju. Ja tiek veikta tikai viena starpposma pārbaude un sertifikāta derīguma termiņš ir pieci gadi, tad šai pārbaudei jānotiek laika posmā starp sertifikāta otro un trešo gadadienu. Gadadiena ir katra gada datums un mēnesis, kas atbilst jūras darbaspēka sertifikāta derīguma termiņa izbeigšanās datumam. Starpposma pārbaudes apmēram un pakāpei jābūt tādiem pašiem, kā pārbaudei sertifikāta atjaunošanas nolūkā. Pēc starpposma pārbaudes uz sertifikāta izdara attiecīgu atzīmi.

3. Neatkarīgi no šā standarta 1. punkta, ja atjaunošanas pārbaude ir pabeigta līdz trim mēnešiem pirms spēkā esošā jūras darbaspēka sertifikāta derīguma termiņa beigām, jaunais jūras darbaspēka sertifikāts, sākot ar atjaunošanas pārbaudes pabeigšanas datumu, ir derīgs ne ilgāk kā piecus gadus, skaitot no datuma, kurā beidzas spēkā esošā sertifikāta derīguma termiņš.

4. Ja atjaunošanas pārbaude pabeigta vairāk nekā trīs mēnešus pirms pašreizējā jūras darbaspēka sertifikāta derīguma termiņa beigām, jaunais jūras darbaspēka sertifikāts ir derīgs ne ilgāk kā piecus gadus, skaitot no datuma, kurā tika pabeigta atjaunošanas pārbaude.

5. Jūras darbaspēka pagaidu sertifikātu var izsniegt:

- a) jauniem kuģiem to piegādes laikā;
- b) kuģim, kad tas maina karogu;
- c) ja kuģa īpašnieks uzņemas atbildību par kuģa darbību, saistībā ar kuru viņam nav iepriekšējas pieredzes.

6. Kompetentā iestāde vai atzīta organizācija, kam ir dota atļauja šajā sakarā, var izsniegt jūras darbaspēka pagaidu sertifikātu uz laika posmu, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem.

7. Jūras darbaspēka pagaidu sertifikātu var izsniegt tikai pēc tam, kad ir pārbaudīts, ka:

- a) uz kuģa tiktāl, cik vajadzīgs un iespējams, ir veikta pārbaude attiecībā uz jautājumiem, kas uzskaitīti konvencijas A5-I papildinājumā, ņemot vērā pārbaudes saskaņā ar šā punkta b), c) un d) apakšpunktu;

- b) kuģa īpašnieks kompetentajai iestādei vai atzītai organizācijai ir parādījis, ka uz kuģa ir veiktas attiecīgās procedūras, lai tas atbilstu šai konvencijai;

c) kuģa kapteinis ir iepazinies ar šīs konvencijas prasībām un pienākumiem tās īstenošanai, un

d) kompetentajā iestādē vai atzītajā organizācijā ir iesniegta attiecīgā informācija, lai varētu izsniegt paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību.

8. Pilnu pārbaudi saskaņā ar šā standarta 1. punktu veic pirms pagaidu sertifikāta termiņa beigām, lai varētu izsniegt pilna termiņa jūras darbaspēka sertifikātu. Pēc sākotnējā sešu mēnešu termiņa, kas minēts šā standarta 6.punktā, nedrīkst izsniegt citu pagaidu sertifikātu. Paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību uz pagaidu sertifikāta derīguma termiņu nav jāizsniedz.

9. Jūras darbaspēka sertifikātu, pagaidu jūras darbaspēka sertifikātu un paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību sagatavo pēc atbilstošajiem paraugiem, kas doti konvencijas A5-II papildinājumā.

10. Jūras darbaspēka sertifikātam pievieno paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību. Šim paziņojumam ir divas daļas:

a) I daļu sagatavo kompetentā iestādē, kas:

i) izveido sarakstu ar jautājumiem, kuri jāpārbauda saskaņā ar šā standarta 1. punktu;

ii) norāda dalībvalsts prasības, kurās ietvertas šīs konvencijas attiecīgās normas, sniedzot atsauci uz attiecīgajiem dalībvalsts normatīvajiem aktiem, kā arī, ciktāl vajadzīgs, koncentrētu informāciju par dalībvalsts prasību būtību;

iii) ņem vērā īpašās prasības šim kuģa veidam, kas paredzētas dalībvalsts normatīvajos aktos;

iv) norāda jebkurus būtiski līdzvērtīgus noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar VI panta 3.punktu, un

v) skaidri norāda jebkurus kompetentās iestādes noteiktos izņēmumus, kas paredzēti 3. sadaļā, un

b) II daļu sagatavo kuģa īpašnieks un tajā norāda pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību dalībvalsts prasībām laika posmā starp pārbaudēm, un pasākumus, kuri piedāvāti, lai nodrošinātu pastāvīgu pilnveidošanu. Kompetentā iestāde vai atzīta organizācija, kam dota pienācīga atļauja šajā sakarā, apstiprina II daļu un izsniedz paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību.

11. Jāveic uzskaitē par rezultātiem, kas iegūti visās secīgajās pārbaudēs vai citās pārbaudēs, kuras veiktas saistībā ar attiecīgo kuģi, kā arī jānorāda nepilnības, kas atklātas šādu pārbaudžu laikā, un datums, kurā atklātas nepilnības, kas jānovērš. Šo uzskaiti kopā ar tās tulkojumu angļu valodā, ja tā nav sagatavota angļu valodā, saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem iekļauj paziņojumā par jūras darbaspēka atbilstību vai pievieno tam, vai padara to pieejamu jūrniekiem, kuģa karoga valsts inspektoriem, pilnvarotām amatpersonām ostas valstī, kā arī kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvjiem citādā veidā.

12. Pašreizējam derīgajam jūras darbaspēka sertifikātam un paziņojumam par jūras darbaspēka atbilstību kopā ar to tulkojumiem angļu valodā, ja tie nav sagatavoti angļu valodā, jāatrodas uz kuģa, un šo dokumentu kopijas novieto redzamā vietā uz kuģa, kur tās ir pieejamas jūrniekiem. Kopiju izsniedz atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem pēc jūrnieku, kuģa karoga valsts inspektoru, ostas valsts pilnvaroto amatpersonu, kā arī kuģu īpašnieku un jūrnieku pārstāvju pieprasījuma.

13. Prasības par tulkojumu angļu valodā, kas noteiktas šā standarta 11. un 12. punktā, neattiecas uz kuģiem, kuri neveic starptautiskus reisus.

14. Saskaņā ar šā standarta 1. vai 5. punktu izsniegts sertifikāts zaudē spēku, ja:

- a) attiecīgās pārbaudes netiek pabeigtas laika posmos, kas norādīti šā standarta 2. punktā;
- b) uz sertifikāta nav izdarīta atzīme saskaņā ar šā standarta 2.punktu;
- c) kuģis maina karogu;
- d) kuģa īpašnieks atsakās uzņemt atbildību par kuģa darbību, un
- e) kuģa konstrukcijā vai aprīkojumā ir izdarītas būtiskas izmaiņas, kas paredzētas 3. sadaļā.

15. Gadījumos, kas minēti šā standarta 14. punkta c), d) vai e)apakšpunktā, jaunu sertifikātu var izsniegt tikai tad, kad kompetentā iestāde vai atzītā organizācija, kura izsniedz jauno sertifikātu, ir pilnībā pārliecinājusies, ka kuģis atbilst visām šā standarta prasībām.

16. Kompetentā iestāde vai atzītā organizācija, kurai kuģa karoga valsts ir devusi atļauju šajā sakarā, atsauc jūras darbaspēka sertifikātu, ja ir pierādījumi, ka attiecīgais kuģis neatbilst šīs konvencijas prasībām, un neviens no pieprasītajiem izlabošanas pasākumiem nav ticis veikts.

17. Apsverot to, vai jāatsauc jūras darbaspēka sertifikāts atbilstoši šā standarta 16. punktam, kompetentā iestāde vai atzītā organizācija ņem vērā nepilnību nopietnību un biežumu.

B5.1.3. norādījums – Jūras darbaspēka sertifikāts un paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību

1. I daļā minētajā norādījumā par dalībvalsts prasībām paziņojumam par jūras darbaspēka atbilstību jāiekļauj tiesību norma attiecībā uz jūrnieku darbu un dzīves apstākļiem vai atsauce uz to par katru jautājumu konvencijas A5-I papildinājumā uzskaitīto jautājumu. Ja dalībvalsts normatīvajos aktos precīzi ievērotas šīs konvencijas prasības, ir vajadzīga tikai atsauce. Ja konvencijas norma ir īstenota, izmantojot būtisku līdzvērtību, kas paredzēta VI panta 3.punktā, šī norma jānorāda, un jāsniedz īss paskaidrojums. Ja kompetentā

SAMSI_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

iestāde ir noteikusi izņēmumu, kā paredzēts 3. sadaļā, ir skaidri jānorāda konkrētā norma vai normas.

2. Pasākumos, kas minēti paziņojuma par jūras darbaspēka atbilstību II daļā, kurus sagatavo kuģa īpašnieks, jānorāda gadījumi, kad pārbaudīs pastāvīgo atbilstību konkrētām valsts prasībām, par pārbaudēm atbildīgās personas, veikto uzskaiti, kā arī procedūras, kas jāievēro, ja tiek konstatēta neatbilstība. II daļu var sagatavot vairākos veidos. Tajā var būt atsauces uz citu, daudz vispārīgāku, dokumentāciju, kurā ietverta politika un procedūras saistībā ar citiem kuģniecības nozares aspektiem, piemēram, dokumentiem, kas ir pieprasīti *Starptautiskajā drošas pārvaldes (ISM) kodeksā* vai informāciju, kas pieprasīta 5. noteikumā *SOLAS* konvencijas XI-1 nodaļā, saistībā ar kuģa galveno datu uzskaiti.

3. Pasākumos, ar ko nodrošina pastāvīgu atbilstību, jāietver vispārējas starptautiskas prasības, lai kuģa īpašnieks un kuģa kapteinis varētu iegūt informāciju par jaunākajiem tehnoloģiskajiem un zinātniskajiem atklājumiem saistībā ar darba vietas plānojumu, ņemot vērā jūrnieka darbā pastāvošo bīstamību, un informēt par tiem jūrnieku pārstāvjus, tādējādi garantējot jūrnieku darba un dzīves apstākļu uz kuģa labāku aizsardzību.

4. Paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību pirmām kārtām jāgatavo, izmantojot skaidrus terminus, kas paredzēti, lai palīdzētu visām attiecīgajām personām, tādām kā kuģa karoga valsts inspektori, pilnvarotās amatpersonas un jūrnieki, pārbaudīt, ka prasības tiek pienācīgi īstenotas.

5. Tās informācijas paraugs, kuru var iekļaut paziņojumā par jūras darbaspēka atbilstību, ir dots B5-I papildinājumā.

6. Ja kuģis maina karogu, kā minēts A5.1.3 standarta 14. punkta c)apakšpunktā, un ja abas attiecīgās valstis ir ratificējušas šo konvenciju, dalībvalstij, kuras karogs kuģim bija iepriekš, otras dalībvalsts kompetentajai iestādei pēc iespējas ātrāk jānosūta tā jūras darbaspēka sertifikāta un paziņojuma par jūras darbaspēka atbilstību kopija, kas pirms kuģa valsts karoga maiņas atradās uz kuģa, un, ja iespējams, triju mēnešu laikā pēc karoga maiņas jānosūta arī attiecīgo pārbažu ziņojumu kopijas, ja to pieprasa kompetentā iestāde.

5.1.4. noteikums – Pārbaude un piemērošana

1. Katra dalībvalsts, izmantojot efektīvu un koordinētu regulāru pārbažu, pārraudzības un citu kontroles pasākumu sistēmu, pārbauda, vai tās karoga kuģi atbilst šīs konvencijas prasībām, kuras īstenotas valsts normatīvajos aktos.

2. Sīki izstrādātas prasības attiecībā uz pārbaudes un piemērošanas sistēmu, kas minēta šā noteikuma 1. punktā, ir norādītas konvencijas kodeksa A daļā.

A5.1.4. standarts – Pārbaude un piemērošana

1. Katra dalībvalsts uztur pārbaudes sistēmu, ar ko pārbauda jūrnieku apstākļus uz tās karoga kuģiem, un tajā ietver pārbaudes par to, vai attiecīgā gadījumā tiek ievēroti pasākumi, kas attiecas uz darba un dzīves apstākļiem, kā paredzēts paziņojumā par jūras darbaspēka atbilstību, kā arī to, vai tiek ievērotas šīs konvencijas prasības.

2. Kompetentā iestāde izraugās pietiekami lielu skaitu kvalificētu inspektoru, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar šā standarta 1. punktu. Ja atļauja veikt pārbaudes ir piešķirta atzītai organizācijai, dalībvalsts pieprasa, lai personāls, kas veic pārbaudes, būtu kvalificēts veikt šos pienākumus, un nodrošina tam vajadzīgo juridisko pilnvarojumu, lai tas varētu veikt savus pienākumus.

3. Tiek izstrādāti atbilstoši noteikumi, lai inspektoriem nodrošinātu apmācību, kompetenci, darba uzdevumus, pilnvaras, statusu un neatkarību, kas ir vajadzīga vai vēlama, lai viņi varētu veikt pārbaudes un nodrošināt atbilstību, kura minēta šā standarta 1. punktā.

4. Pārbaudes attiecīgajos gadījumos notiek intervālos, kas paredzēti A5.1.3. standartā. Attiecīgais intervāls nedrīkst būt ilgāks par trim gadiem.

5. Ja dalībvalsts saņem sūdzību, ko tā neuzskata par acīm redzami nepamatotu vai iegūst pierādījumus, ka tās karoga kuģis neatbilst šīs konvencijas prasībām vai ka paziņojumā par jūras darbaspēka atbilstību paredzēto pasākumu īstenošanā ir būtiskas nepilnības, dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai izmeklētu šo jautājumu un nodrošina, ka tiek veikti pasākumi, lai novērstu atklātās nepilnības.

6. Katra dalībvalsts paredz atbilstošus noteikumus un tos efektīvi piemēro, lai garantētu, ka inspektoriem ir piešķirts statuss un nodrošināti apstākļi, lai viņi nebūtu atkarīgi no valdības maiņām un nevēlamas ārējas ietekmes.

7. Inspektoriem, kuriem ir doti skaidri norādījumi par veicamajiem uzdevumiem un kuriem ir izsniegtas atbilstošas pilnvaras, ir tiesības:

- a) uzkāpt uz dalībvalsts karoga kuģa;
  - b) veikt jebkādu pārbaudi vai izmeklēšanu, ko tie uzskata par vajadzīgu, lai pārliecinātos, ka standarti tiek precīzi ievēroti, un
  - c) pieprasīt, lai tiktu novērstas jebkādas nepilnības, un aizliegt kuģim atstāt ostu, līdz tiek veiktas vajadzīgās darbības, ja viņiem ir pamats uzskatīt, ka
- SAMSI_26032010_MLC; 2006.gada Konvencija par darbu jūrniecībā

nepilnības ir tik būtiskas, lai tās uzskatītu par šīs Konvencijas prasību neievērošanu (tostarp jūrnieku tiesību neievērošanu) vai būtiski apdraudētu jūrnieku drošumu, veselību vai drošību.

8. Jebkuru darbību, kas veikta atbilstoši šā standarta 7. punkta c)apakšpunktam, var pārsūdzēt tiesas vai pārvaldes iestādē.

9. Tā vietā, lai uzsāktu tiesvedību vai ieteiktu to uzsākt, ja nav konstatēts tiešs šīs konvencijas prasību pārkāpums, kas apdraud attiecīgo jūrnieku drošumu, veselību vai drošību, un ja iepriekš šādi pārkāpumi nav konstatēti, inspektori var izvēlēties dot padomu.

10. Inspektori nedrīkst izpaust sūdzības avotu, kas ziņojis par apdraudējumu vai nepilnībām attiecībā uz jūrnieku darba vai dzīves apstākļiem, vai normatīvo aktu pārkāpumu, un norādīt kuģa īpašniekam, kuģa īpašnieka pārstāvim vai kuģa operatoram, ka pārbaudi veica šādas sūdzības dēļ.

11. Inspektoriem nedrīkst uzticēt pienākumus, kas to skaita vai būtības dēļ var liegt veikt efektīvu pārbaudi vai jebkādā veidā ietekmēt viņu pilnvaras vai objektivitāti pret kuģa īpašniekiem, jūrniekiem vai citām ieinteresētajām personām. Jo īpaši inspektoriem:

a) ir aizliegts tieši vai netieši būt ieinteresētiem jebkurā no darbībām, kas viņiem jāpārbauda, un

b) piemēro atbilstošus sodus vai disciplinārsodus, ja pat pēc dienesta atstāšanas viņi izpauž jebkādu komercnoslēpumu vai konfidencialus darba procesus, vai personīgo informāciju, par kuru viņi ir uzzinājuši savu pienākumu izpildes laikā.

12. Inspektori kompetentajai iestādei iesniedz ziņojumu par katru pārbaudi. Vienu ziņojuma kopiju angļu valodā vai kuģa darba valodā iesniedz kuģa kapteinim, un otru kopiju izvieto pie kuģa ziņojuma dēļa jūrnieku informācijai un pēc pieprasījuma nosūta viņu pārstāvjiem.

13. Katras dalībvalsts kompetentā iestāde veic uzskaiti par pārbaudēm, kuru laikā pārbauda jūrnieku apstākļus uz tās karoga kuģiem. Pēc kalendārā gada beigām pieņemamā laikā, bet ne vēlāk kā pēc sešiem mēnešiem tā publicē gada pārskatu par veiktajām pārbaudēm.

14. Gadījumā, ja saistībā ar būtisku nelaimes gadījumu uzsāk izmeklēšanu, tad ziņojumu kompetentajai iestādei iesniedz, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā mēnesi pēc izmeklēšanas beigām.

15. Ja izmeklēšana ir pabeigta vai ir veikti visi pasākumi saskaņā ar šo standartu, jāpieliek visas pūles, lai izvairītos no kuģa nepamatotas aizturēšanas vai aizkavēšanas.

16. Zaudējumus vai kaitējumu, kas radies inspektoru pilnvaru neatļautas izmantošanas dēļ, atlīdzina atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem. Pierādīšanas pienākums ir sūdzības iesniedzējam.

17. Par šīs konvencijas prasību neievērošanu (tostarp, jūrnieku tiesību neievērošanu) un par inspektoru pienākumu izpildes traucēšanu katra dalībvalsts paredz un efektīvi piemēro atbilstošus sodus un citus korektīvus pasākumus.

B5.1.4. norādījums – Pārbaude un piemērošana

1. Kompetentās iestādes un jebkura cita dienesta vai iestādes, kas pilnībā vai daļēji saistīta ar jūrnieku darba un dzīves apstākļu pārbaudīšanu, rīcībā jābūt resursiem, kas vajadzīgi, lai veiktu savas funkcijas. Jo īpaši:

a) katrai dalībvalstij jāveic vajadzīgie pasākumi, lai vajadzības gadījumā varētu izsaukt pienācīgi kvalificētus tehniskos ekspertus un speciālistus, kas palīdzētu inspektoriem, un

b) jānodrošina inspektoriem ērti pieejamas telpas, aprīkojums un transporta līdzekļi, kas ir piemēroti, lai viņi efektīvi varētu izpildīt savus pienākumus.

2. Kompetentajai iestādei jāizstrādā atbilstības un piemērošanas darbības plāns, lai nodrošinātu saskaņību un vadītu pārbaudes un piemērošanas darbības saistībā ar šo konvenciju. Šā darbības plāna kopijas jāizsniedz visiem inspektoriem un attiecīgajiem varas pārstāvjiem, kā arī jāpadara šis plāns pieejams sabiedrībai, kuģu īpašniekiem un jūrniekiem.

3. Kompetentajai iestādei jāizveido vienkāršas procedūras, lai tā konfidenciāli varētu saņemt tādu informāciju par šīs konvencijas prasību iespējamo neievērošanu (tostarp jūrnieku tiesību neievērošanu), ko snieguši paši jūrnieki vai viņu pārstāvji, un ļautu inspektoriem šos jautājumus uzreiz izmeklēt, tostarp:

a) dotu iespēju kuģu kapteiņiem, jūrniekiem vai viņu pārstāvjiem lūgt veikt pārbaudi, ja viņi to uzskata par vajadzīgu, un

b) sniegtu tehnisko informāciju un padomus kuģu īpašniekiem, jūrniekiem un attiecīgajām organizācijām par to, kā visefektīvāk izpildīt šīs Konvencijas prasības un nodrošināt jūrnieku apstākļu uz kuģa pastāvīgu uzlabošanu.

4. Inspektoriem jābūt pilnībā apmācītiem, viņu skaitam jābūt pietiekamam, lai nodrošinātu viņu pienākumu efektīvu izpildi, pienācīgi ņemot vērā:

a) inspektoru veicamo pienākumu svarīgumu, jo īpaši, pārbaudāmo kuģu skaitu, veidu un lielumu, kā arī piemērojamo tiesību normu skaitu un sarežģītību;

b) inspektoru rīcībā esošos resursus, un

c) praktiskos apstākļus, kas vajadzīgi, lai pārbaudes būtu efektīvas.

5. Saskaņā ar visiem nosacījumiem par nodarbināšanu valsts dienestā, kas var būt paredzēti valsts normatīvajos aktos, inspektoriem jābūt atbilstoši kvalificētiem un apmācītiem, lai veiktu savus pienākumus, un, ja iespējams, viņiem jābūt izglītībai jūrniecībā vai jūrnieka darba pieredzei. Viņiem jābūt atbilstošām zināšanām par jūrnieku darba un dzīves apstākļiem un jāzina angļu valoda.

6. Jāveic pasākumi, lai inspektoriem nodrošinātu piemērotu kvalifikācijas celšanu viņu nodarbinātības laikā.

7. Visiem inspektoriem jābūt izpratnei par apstākļiem, kuros jāveic pārbaude, veicamās pārbaudes apjomu dažādos minētajos apstākļos un pārbaudes vispārīgo metodi.

8. Inspektoriem, kam saskaņā ar dalībvalsts normatīvajiem aktiem ir izsniegta attiecīgas pilnvaras, jābūt pilnvarotiem vismaz:

a) brīvi un iepriekš nebrīdinot uzkāpt uz kuģa; taču uzsākot kuģa pārbaudi, inspektoriem par savu klātbūtni ir jāziņo kuģa kapteinim vai atbildīgajai personai un attiecīgā gadījumā jūrniekiem vai viņu pārstāvjiem;

b) uzdot jautājumus kuģa kapteinim, jūrniekam vai jebkurai citai personai, ieskaitot kuģa īpašnieku vai viņa pārstāvi, liecinieka klātbūtnē, ja šī persona to ir lūgusi, par jautājumiem, kas saistīti ar prasību piemērošanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

c) lūgt uzrādīt jebkādas grāmatas, kuģa žurnālus, reģistrācijas žurnālus, sertifikātus vai citus dokumentus vai informāciju, kas ir tieši saistīti ar pārbaudes priekšmetu, lai pārbaudītu atbilstību valsts normatīvajiem aktiem, ar kuriem īsteno šo konvenciju;

d) pieprasīt, lai tiek izvietoti paziņojumi, kas paredzēti valsts normatīvajos aktos, ar kuriem īsteno šo Konvenciju;

e) analīzes nolūkā iegūt vai paņemt produktu, kravas, dzeramā ūdens, pārtikas, materiālu un izmantoto vai pārkrauto vielu paraugus;

f) pēc pārbaudes uzreiz pievērst kuģa īpašnieka, kuģa operatora vai kuģa kapteiņa uzmanību nepilnībām, kas var ietekmēt uz kuģa esošo personu veselību un drošību;

g) brīdināt kompetento iestādi un, ja vajadzīgs, atzīto organizāciju par jebkādiem trūkumiem vai pārkāpumiem, uz kuriem tieši neattiecas spēkā esošie normatīvie akti, un ierosināt uzlabot normatīvos aktus, un

h) ziņot kompetentajai iestādei par jebkādiem savainojumiem darbā vai arodslimībām, kas ietekmē jūrniekus, tajos gadījumos un tādā veidā, kā paredzēts normatīvajos aktos.

9. Ja tiek iegūts vai paņemts paraugs, kas minēts šā norādījuma 8. punkta e) apakšpunktā, par to jāziņo kuģa īpašniekam vai viņa pārstāvim un attiecīgā gadījumā jūrniekam, vai viņiem ir jābūt klāt brīdi, kad paraugs tiek iegūts vai paņemts. Inspektoram jāpieraksta paņemtā parauga daudzums.

10. Gada pārskatā, ko publicē katras dalībvalsts kompetentā iestāde, attiecībā uz tās karoga kuģiem, jābūt:

- a) to spēkā esošo normatīvo aktu sarakstam, kas saistīti ar jūrnieku darba un dzīves apstākļiem, un jebkuriem grozījumiem, kuri stājušies spēkā attiecīgā gada laikā;
- b) informācijai par pārbaūžu organizēšanas sistēmu;
- c) statistikai par kuģiem un citām telpām, kurās jāveic pārbaude, kā arī par kuģiem un citām telpām, kas ir pārbaudītas;
- d) statistikai par visiem jūrniekiem, uz kuriem attiecas valsts normatīvie akti;
- e) statistikai un informācijai par normatīvo aktu pārkāpumiem, noteiktajiem sodiem un kuģu aizturēšanas gadījumiem, un
- f) statistikai par paziņotajiem savainojumiem darbā un arodslimībām, kas ietekmē jūrniekus.

5.1.5. noteikums – Sūdzību procedūras uz kuģa

1. Katra dalībvalsts pieprasa, lai uz tās karoga kuģiem atrastos dokuments par kuģa procedūrām, lai taisnīgi, efektīvi un ātri izskatītu jūrnieku sūdzības par šīs konvencijas prasību neievērošanu (tostarp jūrnieku tiesību neievērošanu).

2. Katra dalībvalsts aizliedz un soda par jūrnieku jebkāda veida vajāšanu par sūdzības iesniegšanu.

3. Šā noteikuma normas un citas saistītās kodeksa nodaļas neskar jūrnieka tiesības pieprasīt atlīdzinājumu, izmantojot jebkādus juridiskus līdzekļus, kurus viņš uzskata par piemērotiem.

A5.1.5. standarts – Sūdzību procedūras uz kuģa

1. Neskarot jebkādu plašāku darbības jomu, kas var būt paredzēta valsts normatīvajos aktos vai koplīgumos, jūrnieki kuģa sūdzību procedūras var izmantot, lai iesniegtu sūdzības saistībā ar jebkādiem jautājumiem, kurus iespējams var uzskatīt par šīs konvencijas prasību (tostarp jūrnieku tiesību) pārkāpumu.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, lai tās normatīvajos aktos būtu paredzētas kuģa sūdzību procedūras, lai izpildītu 5.1.5. noteikuma prasības. Ar šādām procedūrām cenšas panākt, lai sūdzības tiktu atrisinātas pēc iespējas zemākā līmenī. Taču visos gadījumos jūrniekiem ir tiesības sūdzēties tieši kuģa kapteinim un, ja viņi to uzskata par vajadzīgu, atbilstošajās iestādēs ārpus kuģa.

3. Kuģa sūdzību procedūras ietver jūrnieka tiesības uz pavadību vai pārstāvību sūdzību procedūru laikā, kā arī drošības pasākumus pret jūrnieka iespējamo vajāšanu sūdzības iesniegšanas dēļ. Termins “vajāšana” ietver

jebkādas nelabvēlīgas darbības, kuras pret jūrnieku veic jebkura persona tādēļ, ka jūrnieks iesniedzis sūdzību, kas nav acīmredzami nebūtiska vai ļaunprātīgi izdomāta.

4. Papildus jūrnieka darba līguma kopijai katram jūrniekam izsniedz attiecīgā kuģa piemērojamo sūdzību procedūru dokumenta kopiju. Tajā ir kompetentās iestādes kontaktinformācija kuģa karoga valstī un jūrnieka pastāvīgās dzīvesvietas valstī, ja tās atšķiras, kā arī uz kuģa esošās personas vai personu vārdi, kas jūrniekiem var konfidenciāli sniegt objektīvu padomu par viņu sūdzību un citādi palīdzēt, uzraugot sūdzību procedūras, kas viņiem pieejamas uz kuģa.

B5.1.5. norādījums – Kuģa sūdzību procedūras

1. Saskaņā ar piemērojamo koplīgumu, jebkādiem attiecīgajiem noteikumiem, kompetentajai iestādei apspriežoties ar kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijām jāizstrādā taisnīgu, ātru un dokumentētu kuģa sūdzību izskatīšanas procedūru paraugs, ko var izmantot uz visiem dalībvalsts karoga kuģiem. Izstrādājot šīs procedūras, jāapsver šādi jautājumi:

a) daudzas sūdzības var būt saistītas tieši ar tām personām, kurām sūdzības jāiesniedz, vai pat ar kuģa kapteini. Visos gadījumos jūrniekiem jābūt iespējai iesniegt sūdzību tieši kapteinim vai personai ārpus kuģa, un

b) lai palīdzētu jūrniekam izvairīties no vajāšanas problēmām tādēļ, ka viņš ir iesniedzis sūdzību saskaņā ar šo konvenciju, procedūrās jāparedz iespēja uz kuģa izvirzīt personu, kas jūrniekiem var dot padomus par viņiem pieejamām procedūrām, un apmeklēt jebkādas sanāksmes vai lietas izskatīšanas attiecībā uz iesniegto sūdzību, ja to lūdz jūrnieks, kurš izteicis sūdzību.

2. Minētajās procedūrās, kas apspriestas procesā, kurš minēts šā norādījuma 1. punktā, jāietver vismaz šādi jautājumi:

a) jūrnieks sūdzību adresē savas komandas vadītājam vai par sevi augstākam virsniekam;

b) komandas vadītājam vai augstākam virsniekam ir jācenšas šo problēmu atrisināt, ievērojot laika ierobežojumu, kas ir atbilstošs attiecīgā jautājuma nopietnībai;

c) ja komandas vadītājs vai augstāks virsnieks šo problēmu nevar atrisināt tā, lai jūrnieks būtu apmierināts, attiecīgais jūrnieks savu sūdzību var iesniegt kapteinim, kurš šo problēmu atrisina personīgi;

d) jūrniekam jebkurā laikā ir tiesības uz attiecīgā kuģa izvēlēties citu jūrnieku, kurš viņu pavada un pārstāv;

e) visas sūdzības un attiecīgos lēmumus jāreģistrē un lēmuma kopija jāizsniedz attiecīgajam jūrniekam;

f) ja sūdzību nevar izskatīt uz kuģa, tad to iesniedz krastā esošam kuģa īpašniekam, kuram nosaka pieņemamus laika ierobežojumus problēmas

atrisināšanai, attiecīgā gadījumā apspriežoties ar attiecīgajiem jūrniekiem vai jebkuru personu, kuru viņi ir izvirzījuši kā savu pārstāvi, un

g) visos gadījumos jūrniekam jābūt tiesībām savu sūdzību iesniegt tieši kuģa kapteinim, kuģa īpašniekam un kompetentajām iestādēm.

5.1.6. noteikums – Jūras negadījumi

1. Katra dalībvalsts veic oficiālu izmeklēšanu saistībā ar ikvienu būtisku jūras negadījumu, kā rezultātā rodas savainojums vai iestājas nāve, ja šajā negadījumā ir iesaistīts dalībvalsts karoga kuģis. Izmeklēšanas beigu ziņojumu parasti padara publiski pieejamu.

2. Dalībvalstis savstarpēji sadarbojas, lai veicinātu tāda būtiska jūras negadījuma izmeklēšanu, kas minēta šā noteikuma 1. punktā.

A5.1.6. standarts – Jūras negadījumi

(nav noteikumu)

B5.1.6. norādījums – Jūras negadījumi

(nav noteikumu)

5.2. noteikums – Ostas valsts pienākumi

Mērķis: lai katra dalībvalsts pildītu savus pienākumus saskaņā ar šo konvenciju attiecībā uz starptautisko sadarbību konvencijas standartu īstenošanā un piemērošanā citu valstu kuģiem.

5.2.1. noteikums – Pārbaudes ostā

1. Katrs kuģis, kas parastā darba gaitā vai operatīvu iemeslu dēļ iegriežas dalībvalsts ostā, var tikt pārbaudīts saskaņā ar V panta 4. punktu, lai pārliecinātos par tā atbilstību šīs Konvencijas prasībām (tostarp jūrnieku tiesību ievērošanu) saistībā ar jūrnieku darba un dzīves apstākļiem uz minētā kuģa.

2. Katra dalībvalsts atzīst jūras darbaspēka sertifikātu un paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību, kas 5.1.3. noteikumā noteikti kā *prima facie* pierādījums par atbilstību šīs konvencijas prasībām (tostarp jūrnieku tiesību ievērošanu). Tādējādi pārbaudes dalībvalsts ostās, izņemot kodeksā norādītajos apstākļos, ietver tikai šā sertifikāta un paziņojuma pārbaudi.

3. Pārbaudes ostās veic pilnvarotās amatpersonas atbilstoši konvencijas kodeksa noteikumiem un citiem attiecīgiem starptautiskiem nolīgumiem, kas reglamentē ostas valsts kontroles pārbaudes dalībvalstī. Jebkurā no šīm pārbaudēm tikai jāpārliecinās, ka pārbaudītie jautājumi atbilst attiecīgajām

prasībām, kas noteiktas šīs konvencijas pantos un noteikumos un kodeksa A daļā.

4. Pārbaudes, kuras var veikt atbilstoši šim noteikumam, balstās uz efektīvu ostas valsts pārbaudes un uzraudzības sistēmu, lai nodrošinātu, ka jūrnieku darba un dzīves apstākļi uz attiecīgās dalībvalsts kuģiem atbilst šīs konvencijas prasībām (tostarp tiek ievērotas jūrnieku tiesības).

5. Informāciju par sistēmu, kas minēta šā noteikuma 4. punktā, ieskaitot informāciju par tās efektivitātes novērtēšanai izmantotajām metodēm, iekļauj dalībvalsts ziņojumos atbilstoši Konstitūcijas 22. pantam.

A5.2.1. standarts – Pārbaudes ostā

1. Ja pilnvarotā amatpersona, kas ieradies uz kuģa, lai veiktu pārbaudi, un attiecīgā gadījumā ir lūgusi uzrādīt jūras darbaspēka sertifikātu un paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību, atklāj, ka:

a) vajadzīgos dokumentus nevar uzrādīt vai tie nav spēkā, vai ir kļūdaini, vai uzrādītie dokumenti nesatur informāciju, ko paredz šī konvencija, vai ir nederīgi citu iemeslu dēļ, vai

b) ir acīmredzams pamats uzskatīt, ka darba un dzīves apstākļi uz kuģa neatbilst šīs konvencijas prasībām, vai

c) ir pamats uzskatīt, ka kuģis ir mainījis karogu, lai izvairītos no atbilstības šai konvencijai, vai

d) ir iesniegta sūdzība, kurā apgalvots, ka konkrēti darba un dzīves apstākļi uz kuģa neatbilst šīs konvencijas prasībām; pilnvarotā amatpersona var veikt sīkāku pārbaudi, lai pārbaudītu darba un dzīves apstākļus uz kuģa. Šādas pārbaudes veic jebkurā gadījumā, ja ir pamats uzskatīt vai ir iespējams, ka darba un dzīves apstākļi ir neatbilstoši un var apdraudēt jūrnieku drošību vai veselību, vai ja pilnvarotai amatpersonai ir pamats uzskatīt, ka kādu nepilnību var uzskatīt par šīs konvencijas prasību (tostarp jūrnieku tiesību) būtisku pārkāpumu.

2. Ja pilnvarotā amatpersona uz ārvalsts kuģa dalībnieka ostā veic sīkāku pārbaudi apstākļos, kas minēti šā standarta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā, tai principā jāpārbauda A5-III papildinājumā uzskaitītie jautājumi.

3. Ja ir iesniegta sūdzība saskaņā ar šā standarta 1. punkta d) apakšpunktu, pārbauda tikai jautājumus, kas saistīti ar attiecīgo sūdzību, tomēr sūdzībā vai tās izmeklēšanas laikā var atklāt skaidru pamatojumu sīkākai pārbaudei atbilstoši šā standarta 1. punkta b) apakšpunktam. Šā standarta 1. punkta d) apakšpunktā minētā “sūdzība” ir informācija, ko iesniedzis jūrnieks, profesionāla struktūra, asociācija, arodbiedrība vai jebkura persona, kurai ir interese par drošību uz kuģa, ieskaitot interesi par uz kuģa esošo jūrnieku drošības un veselības apdraudējumu.

4. Ja sīkākā pārbaudē tiek atklāts, ka darba un dzīves apstākļi uz kuģa neatbilst šīs konvencijas prasībām, pilnvarotā amatpersona par šīm nepilnībām uzreiz ziņo kuģa kapteinim un informē viņu par to novēršanas termiņiem. Ja pilnvarotā amatpersona uzskata, ka šīs nepilnības ir būtiskas vai ja tās saistītas ar sūdzību, kura iesniegta saskaņā ar šā standarta 3. punktu, pilnvarotā amatpersona par šīm nepilnībām ziņo attiecīgajām jūrnieku un kuģu īpašnieku organizācijām, kas atrodas tās dalībvalstī, kurā tika veikta pārbaude, un var:

- a) par tām informēt kuģa karoga valsts pārstāvi;
- b) sniegt attiecīgo informāciju nākamās piestāšanas ostas kompetentajām iestādēm.

5. Dalībvalstij, kura valstī veic pārbaudi, ir tiesības nosūtīt amatpersonas ziņojuma kopiju, kam pievieno jebkādas paredzētajā termiņā saņemtās atbildes no kuģa karoga valsts kompetentās iestādes, Starptautiskā nodarbinātības biroja ģenerāldirektoram, lai tiktu veiktas piemērotas un ātras darbības, lai nodrošinātu, ka šāda informācija tiek reģistrēta un ka tai uzmanību pievērš citas personas, kas varētu būt ieinteresētas gūt labumu no attiecīgajām izmantotajām procedūrām.

6. Ja pēc sīkākas pārbaudes pilnvarotā amatpersona atklāj, ka kuģis neatbilst šīs konvencijas prasībām un:

- a) apstākļi uz kuģa apdraud jūrnieku drošību vai veselību, vai
- b) neatbilstība ir uzskatāma par būtisku vai atkārtotu šīs konvencijas prasību (tostarp jūrnieku tiesību) pārkāpumu, pilnvarotā amatpersona veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka kuģis neatgriežas jūrā, kamēr nav novērsta visas nepilnības, kas ietilpst šā punkta a) vai b) apakšpunkta darbības jomā, vai kamēr pilnvarotā amatpersona nav atzinusi darbības plānu, saskaņā ar kuru šīs nepilnības tiks novērsta, un ir pārliecinājusies, ka plānu ātri īsteno. Ja kuģim ir aizliegts doties jūrā, pilnvarotā amatpersona uzreiz par to informē kuģa karoga valsti un lūdz kuģa karoga valsts pārstāvja klātbūtni, ja iespējams, lūdzot kuģa karoga valsti atbildēt noteiktā termiņā. Pilnvarotā amatpersona uzreiz informē arī attiecīgās kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijas, kas atrodas ostas valstī, kurā tika veikta pārbaude.

7. Katra dalībvalsts nodrošina, lai attiecībā uz apstākļiem, kuros kuģi var aizturēt saskaņā ar šā standarta 6. punktu, tā pilnvarotās amatpersonas saņemtu tāda veida norādījumus, kā kodeksa B daļā minētie.

8. Īstenojot šā standarta pienākumus, katra dalībvalsts pieliek visas pūles, lai izvairītos no kuģa nepamatotas aizturēšanas vai aizkavēšanas. Ja tiek atklāts, ka kuģis ir nepamatoti aizturēts vai aizkavēts, jāmaksā atlīdzinājums par jebkādiem zaudējumiem vai kaitējumu. Pierādīšanas pienākums ir sūdzības iesniedzējam.

B5.2.1. norādījums – Pārbaudes ostā

1. Kompetentajai iestādei jāizstrādā pārbaucēju darbības plāns pilnvarotajām amatpersonām, kas veic pārbaudes saskaņā ar 5.2.1. noteikumu. Minētā darbības plāna mērķis ir nodrošināt atbilstību un vadīt pārbaudes un piemērošanas darbības, kas saistītas ar šīs konvencijas prasībām (tostarp saistībā ar jūrnieku tiesībām). Šā darbības plāna kopijas jāizsūdz visām pilnvarotajām amatpersonām un jāpadara tas pieejams sabiedrībai, kuģu īpašniekiem un jūrniekiem.

2. Izstrādājot darbības plānu saistībā ar nosacījumiem, kuru dēļ kompetentā iestāde var aizturēt kuģi saskaņā ar A5.2.1. standarta 6. punktu, ir jāapsver tas, ka A5.2.1. standarta 6. punkta b) apakšpunktā minēto pārkāpumu būtiskums var būt atkarīgs no attiecīgās nepilnības veida. Tas ir īpaši svarīgi tajos gadījumos, kad pārkāptas jūrnieku nodarbinātības pamattiesības un pamatprincipi, un sociālās tiesības saskaņā ar III un IV pantu. Piemēram, ja tiek nodarbināta persona, kas nav sasniegusi atļauto vecumu, tas jāuzskata par būtisku pārkāpumu, pat ja uz kuģa ir tikai viena šāda persona. Citos gadījumos jāņem vērā konkrētās pārbaudes laikā atklāto nepilnību skaits, piemēram, ir jāatklāj vairākas tādas nepilnības saistībā ar dzīvojamām telpām, pārtiku un ēdināšanu, kas neapdraud drošību vai veselību, lai tās varētu uzskatīt par būtisku pārkāpumu.

3. Dalībniekiem savstarpēji jāsadarbjas visplašākā iespējamā apjomā, lai pieņemtu starptautiski saskaņotus norādījumus par pārbaucēju darbības plāniem, jo īpaši, tiem plāniem, kas saistīti ar apstākļiem, kādos kuģi var aizturēt.

5.2.2. noteikums – Jūrnieku sūdzību izskatīšanas procedūras krastā

1. Katra dalībvalsts nodrošina, lai tiem jūrniekiem, kas vēlas ziņot par šīs konvencijas prasību neievērošanu (tostarp par jūrnieku tiesību neievērošanu) uz kuģiem, kuri piestājuši dalībvalsts teritorijā esošā ostā, ir tiesības iesniegt šādu sūdzību, lai veicinātu ātru un praktisku problēmas atrisinājumu.

A5.2.2. standarts – Jūrnieku sūdzību izskatīšanas procedūras krastā

1. Jūrnieks, kas vēlas ziņot par šīs konvencijas prasību (tostarp jūrnieku tiesību) iespējamu pārkāpumu, savu sūdzību var iesniegt pilnvarotajai amatpersonai jūrnieka kuģa piestāšanas ostā. Šādos gadījumos pilnvarotā amatpersona uzsāk sākotnējo izmeklēšanu.

2. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā sūdzības veidu, sākotnējās izmeklēšanas laikā pilnvarotā amatpersona apsver, vai ir izmantotas kuģa sūdzību procedūras, kas paredzētas 5.1.5. noteikumā. Pilnvarotā amatpersona var veikt sīkāku pārbaudi saskaņā ar A5.2.1. standartu.

3. Pilnvarotā amatpersona attiecīgā gadījumā cenšas panākt, lai sūdzību izskata uz kuģa.

4. Ja izmeklēšanas vai pārbaudes laikā saskaņā ar šo standartu tiek atklāta neatbilstība, kas ietilpst A5.2.1. standarta 6. punkta darbības jomā, tad piemēro noteikumus, kuri paredzēti minētajā punktā.

5. Ja šā standarta 4. punkta noteikumus nevar piemērot un sūdzību nevar izskatīt uz kuģa, tad pilnvarotā amatpersona par to uzreiz informē kuģa karoga valsti, lai noteiktā termiņā saņemtu padomus un izlabošanas pasākumu plānu.

6. Ja sūdzība nav atrisināta pēc tam, kad ir veiktas attiecīgās darbības saskaņā ar šā standarta 5. punktu, ostas valsts nosūta pilnvarotās amatpersonas ziņojuma kopiju ģenerāldirektoram. Ziņojumu nosūta kopā ar visām atbildēm, kas noteiktā termiņā saņemtas no kuģa karoga valsts kompetentās iestādes. Līdzīgā veidā informē arī attiecīgās kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijas, kas atrodas ostas valstī. Turklāt ostas valsts regulāri iesniedz ģenerāldirektoram statistiku un informāciju par izskatītajām sūdzībām. Abu dokumentu iesniegšana ir paredzēta, lai, pamatojoties uz piemērotu un ātru darbību, šāda informācija tiktu reģistrēta un tai uzmanību pievērstu personas, tostarp kuģu īpašnieku un jūrnieku organizācijas, kas varētu būt ieinteresētas gūt labumu no attiecīgajām izmantotajām procedūrām.

7. Jāveic atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu konfidencialitāti jūrniekiem, kas iesnieguši sūdzības.

B5.2.2. norādījums – Jūrnieku sūdzību izskatīšanas procedūras krastā

1. Ja A5.2.2. standartā minēto sūdzību izskata pilnvarotā amatpersona, tai pirmām kārtām jāpārbauda, vai tā ir vispārēja sūdzība, kas attiecas uz visiem jūrniekiem uz kuģa vai daļu no tiem, vai ir saistīta tikai ar atsevišķu gadījumu, kurā iesaistīts viens jūrnieks.

2. Ja ir iesniegta vispārēja sūdzība, tad jāapsver, vai ir jāveic sīkāka pārbaude saskaņā ar A5.2.1. standartu.

3. Ja sūdzība ir saistīta ar atsevišķu gadījumu, tad jāveic jebkādu kuģa sūdzību procedūru rezultātu pārbaude, lai izskatītu attiecīgo sūdzību. Ja šādas procedūras nav izmantotas, pilnvarotā amatpersona ierosina sūdzības iesniedzējam izmantot minētās pieejamās procedūras. Lai sūdzību izskatītu pirms tiek izmantotas kuģa sūdzību procedūras, sūdzības iesniedzējam ir jānorāda dibināts iemesls. Šāds iemesls var būt iekšējo procedūru neatbilstība, nepamatota kavēšanās vai sūdzības iesniedzēja bailes no attriebības par to, ka viņš ir iesniedzis sūdzību.

4. Izmeklējot jebkuru sūdzību, pilnvarotajai amatpersonai ir jādod kuģa kapteinim, kuģa īpašniekam un jebkurai citai attiecīgai personai, kas saistīta ar šo sūdzību, iespēja izteikt savu viedokli.

5. Ja, atbildot uz ostas valsts paziņojumu saskaņā ar A5.2.2. standarta 5.punktu, kuģa karoga valsts norāda, ka tā šo jautājumu atrisinās pati, un tā šajā sakarā var izmantot efektīvas procedūras un ir iesniegusi pieņemamu rīcības plānu, pilnvarotā amatpersona var atturēties no turpmākas piedalīšanās sūdzības izskatīšanā.

5.3. noteikums – Darbaspēka piedāvātāju pienākumi

Mērķis: nodrošināt, ka katra dalībvalsts īsteno savus pienākumus saskaņā ar šo Konvenciju attiecībā uz jūrnieku rekrutēšanu un darbā iekārtošanu, kā arī attiecībā uz savu jūrnieku sociālo aizsardzību.

1. Neskarot principu par katras dalībvalsts atbildību par jūrnieku darba un dzīves apstākļiem uz tās karoga kuģiem, dalībvalstij ir pienākums nodrošināt šīs konvencijas prasību īstenošanu attiecībā uz to jūrnieku rekrutēšanu un darbā iekārtošanu, kā arī to jūrnieku sociālo aizsardzību, kuri ir tās valstspiederīgie, pastāvīgie iedzīvotāji vai citādi apmetušies uz pastāvīgu dzīvi tās teritorijā, tiktāl, cik šāds pienākums ir paredzēts šajā konvencijā.

2. Detalizēti izstrādātas prasības šā noteikuma 1. punkta īstenošanai ir iekļautas konvencijas kodeksā.

3. Katra dalībvalsts izveido efektīvu pārbaudes un uzraudzības sistēmu, lai piemērotu savus darbaspēka piedāvātāja pienākumus saskaņā ar šo konvenciju.

4. Informāciju par sistēmu, kas minēta šā noteikuma 3. punktā, tostarp informāciju par tās efektivitātes novērtēšanas metodēm, iekļauj dalībnieka ziņojumos saskaņā ar Konstitūcijas 22. pantu.

A5.3. standarts – Darbaspēka piedāvātāju pienākumi

1. Katra dalībvalsts piemēro šīs konvencijas prasības, kas attiecas uz to jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu darbību un praksi, kas izveidoti tās teritorijā, izmantojot pārbaudes un uzraudzības sistēmu un tiesvedību licencēšanas pārkāpumu gadījumā, kā arī citas operatīvās prasības, kas paredzētas A1.4. standartā.

B5.3. norādījums – Darbaspēka piedāvātāju pienākumi

1. Privātiem jūrnieku rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestiem, kas izveidoti dalībvalsts teritorijā un nodrošina jūrniekus kuģu īpašniekiem, neatkarīgi no atrašanās vietas, pieprasa uzņemties saistības, lai tiktu nodrošināts, ka kuģu īpašnieki izpilda ar jūrniekiem noslēgto darba līgumu noteikumus.

A5-I PAPILDINĀJUMS

Kuģa karoga valstij pirms kuģa sertificēšanas saskaņā A5.1.3. standarta 1.punktu jāpārbauda un jāapstiprina jūrnieku darba un dzīves apstākļi.

Minimālais vecums

Medicīniskās izziņas

Jūrnieku kvalifikācijas

Jūrnieku darba līgumi

Jebkādu licencētu, sertificētu vai reglamentētu privāto rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu izmantošana

Darba laiks vai atpūtas laiks

Kuģu apkalpes komplektēšanas normas

Dzīvojamās telpas

Atpūtai paredzētais aprīkojums uz kuģa

Pārtika un ēdināšana

Veselība un drošība, kā arī nelaimes gadījumu novēršana

Medicīniskā aprūpe uz kuģa

Kuģa sūdzību procedūras

Darba algu izmaksa

A5-II PAPILDINĀJUMS**Jūras darbaspēka sertifikāts**

*(Piezīme: šim sertifikātam pievieno
paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību)*

Šo sertifikātu saskaņā ar 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā V panta
noteikumiem un 5. sadaļu
(turpmāk tekstā – konvencija)

ar .....

(kuģa karoga valsts pilns nosaukums)

valdības pilnvarojumu izsniegusi

.....

(kompetentās iestādes vai atzītas organizācijas, kas pilnvarota saskaņā ar šīs
konvencijas normām, pilns nosaukums un adrese)

Kuģa dati

Kuģa nosaukums .....

Pazīšanas numurs vai burti .....

Reģistrācijas osta .....

Reģistrācijas datums .....

Bruto tilpība¹ .....

SJO numurs .....

Kuģa veids .....

Kuģa īpašnieka² vārds, uzvārds vai nosaukums un adrese .....

¹ Kuģu, uz kuriem attiecas SJO pieņemtās tilpības noteikšanas pagaidu shēmas, bruto tilpības rādītājs ir iekļauts Starptautiskā tilpības sertifikāta (1969. gads) PIEZĪMJU slejā. Sk. konvencijas II panta 1. punkta c) apakšpunktu.

² “Kuģa īpašnieks” ir kuģa īpašnieks vai cita organizācija vai persona, piemēram, pārvaldnieks, aģents vai berbouta fraktētājs, kurš ir uzņēmies atbildību par īpašnieka kuģa darbību un kurš, uzņemoties šādu atbildību, ir piekritis pārņemt pienākumus un atbildību, kas kuģu īpašniekiem jāuzņemas saskaņā ar šo konvenciju, neatkarīgi no tā, vai zināmus pienākumus un atbildību kuģa īpašnieka vārdā pilda jebkādas citas organizācijas vai personas. Sk. konvencijas II panta 1. punkta j) apakšpunktu.

Ar šo tiek apliecināts.

1. Šis kuģis ir pārbaudīts, un tas atbilst konvencijas prasībām un pievienotā paziņojuma par jūras darbaspēka atbilstību noteikumiem.

2. Jūrnieku darba un dzīves apstākļi, kas norādīti konvencijas A5-I papildinājumā, atbilst iepriekš minētās valsts prasībām, ar kurām īsteno konvenciju. Kopsavilkums par minētajām valsts prasībām ir iekļauts paziņojuma par jūras darbaspēka atbilstību I. daļā.

Šis sertifikāts ir derīgs līdz....., bet šajā laikā jāveic pārbaudes atbilstoši konvencijas A5.1.3. un A5.1.4. standartam.

Šis sertifikāts ir derīgs tikai tad, ja tam ir pievienots paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību, kas izsniegts
(vieta) .....(datums).....

Šis sertifikāts izsniegts pamatojoties uz pārbaudi, kas veikta (datums) .....

Izsniegts (vieta) .....(datums).....

Pienācīgi pilnvarotas amatpersonas, kas izsniegusi šo sertifikātu, paraksts
(izsniegšanas iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

Atzīme par obligāto starpposma pārbaudi un, ja vajadzīgs, atzīmes par jebkādam papildu pārbaudēm.

Ar šo tiek apliecināts, ka kuģis ir pārbaudīts saskaņā ar konvencijas A5.1.3. un A5.1.4. standartu un ka jūrnieku darba un dzīves apstākļi, kas norādīti konvencijas A5-I papildinājumā, atbilst iepriekš minētās valsts prasībām, ar kurām īsteno konvenciju.

Paraksts .....

Starpposma pārbaude:

(Pilnvarotās amatpersonas paraksts)

(pārbaudi pabeidz laikā
posmā starp otro un trešo
sertifikāta gadadienu)

Vieta .....

Datums .....

(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

Papildu atzīmes (ja vajadzīgas)

Ar šo tiek apliecināts, ka uz kuģa ir veiktas papildu pārbaudes, lai pārliecinātos, ka kuģis joprojām atbilst valsts prasībām, ar kurām īsteno konvenciju, atbilstoši konvencijas A3.1. standarta 3. punktam (atkārtota reģistrācija vai dzīvojamo telpu būtiska pārbūve) vai citu iemeslu dēļ.

Papildu pārbaude:	Paraksts .....
(ja vajadzīga)	(Pilnvarotās amatpersonas paraksts)
	Vieta .....
	Datums .....
	(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)
Papildu pārbaude:	Paraksts .....
(ja vajadzīga)	(Pilnvarotās amatpersonas paraksts)
	Vieta .....
	Datums .....
	(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)
Papildu pārbaude:	Paraksts .....
(ja vajadzīga)	(Pilnvarotās amatpersonas paraksts)
	Vieta .....
	Datums .....
	(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

2006. gada Konvencija par darbu jūrniecībā

Paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību. I daļa

(Piezīme: šo paziņojumu jāpievieno kuģa jūras darbaspēka sertifikātam)

Izsniegts saskaņā ar pilnvarojumu, ko piešķirusi.. (ievietojiet kompetentās iestādes nosaukumu, kā noteikts konvencijas II panta 1. punkta a) apakšpunktā)

Saskaņā ar 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā normām, turpmāk norādītais kuģis:

Kuģa nosaukums	SJO numurs	Bruto tūlība

tiek uzturēts atbilstoši konvencijas A5.1.3. standartam.

Paziņojumu parakstījusī persona kompetentās iestādes vārdā apstiprina, ka:

- a) Konvencijas par darbu jūrniecībā normas ir pilnībā iekļautas turpmāk minētajās valsts prasībās,
- b) šīs valsts prasības ir iekļautas turpmāk minētajos valsts normatīvajos aktos; vajadzības gadījumā par šo normatīvo aktu saturu ir sniegti paskaidrojumi,
- c) informācija par būtiski līdzvērtīgām normām vai pasākumiem saskaņā ar VI panta 3. un 4. punktu ir dota <saskaņā ar atbilstošo no turpmāk minētajām valsts prasībām> <šim nolūkam paredzētajā nodaļā> (*izsvītrojiet nepareizo apgalvojumu*),
- d) attiecīgajā iedaļā ir norādīti jebkuri kompetentās iestādes saskaņā ar 3. sadaļu noteiktie izņēmumi, un
- e) pie attiecīgajām prasībām ir minētas jebkuras prasības, kas saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem ir noteiktas konkrētam kuģa veidam.

1. Minimālais vecums (1.1. noteikums).....
2. Medicīniskās izziņas (1.2. noteikums).....
3. Jūrnieku kvalifikācijas (1.3. noteikums).....
4. Jūrnieku darba līgumi (2.1. noteikums) .....

5. Jebkādu licencētu, sertificētu vai reglamentētu privāto rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu izmantošana (1.4. noteikums) .....
6. Darba laiks vai atpūtas laiks (2.3. noteikums) .....
7. Kuģu apkalpes komplektēšanas normas (2.7. noteikums) .....
8. Dzīvojamās telpas (3.1. noteikums) .....
9. Atpūtai paredzētais aprīkojums uz kuģa (3.1. noteikums).....
10. Pārtika un ēdināšana (3.2. noteikums) .....
11. Veselība un drošība, un nelaimes gadījumu novēršana (4.3. noteikums).....
12. Medicīniskā aprūpe uz kuģa (4.1. noteikums) .....
13. Kuģa sūdzību procedūras (5.1.5. noteikums).....
14. Darba algu samaksa (2.2. noteikums) .....

Vārds, uzvārds: .....

Amats: .....

Paraksts: .....

Vieta: .....

Datums: .....

(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

Būtiski līdzvērtīgas normas vai pasākumi

(Piezīme: izsvītrojiet nepareizo apgalvojumu)

Ir pieņemtas šādas būtiski līdzvērtīgas normas vai pasākumi, kā paredzēts Konvencijas VI panta 3. un 4. punktā, izņemot iepriekš norādīto (ja vajadzīgs, iekļaujiet aprakstu):

.....
 .....

Līdzvērtīgas normas vai pasākumi nav noteikti.

Vārds, uzvārds: .....

Amats: .....

Paraksts: .....
Vieta: .....
Datums: .....
(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

Izņēmumi

(Piezīme: izsvītrojiet nepareizo apgalvojumu)

Kompetentā iestāde ir piešķirusi šādus izņēmumus, kā paredzēts konvencijas 3.sadaļā:

Izņēmumi nav piešķirti.

Vārds, uzvārds: .....
Amats: .....
Paraksts: .....
Vieta: .....
Datums: .....
(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

Paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību. II daļa

Veiktie pasākumi, lai laikā starp pārbaudēm nodrošinātu pastāvīgu atbilstību

Kuģa īpašnieks, kas norādīts jūras darbaspēka sertifikātā, kuram pievienots šis paziņojums, ir paredzējis veikt šādus pasākumus, lai laikā starp pārbaudēm nodrošinātu pastāvīgu atbilstību:

(Uzskaitiet pasākumus, kas tiks veikti, lai nodrošinātu atbilstību katram I daļas punktam)

1. Minimālais vecums (1.1. noteikums) .....
2. Medicīniskās izziņas (1.2. noteikums) .....
3. Jūrnieku kvalifikācijas (1.3. noteikums) .....
4. Jūrnieku darba līgumi (2.1. noteikums) .....
5. Jebkādu licencētu, sertificētu vai reglamentētu privāto rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu izmantošana (1.4. noteikums) .....
6. Darba laiks vai atpūtas laiks (2.3. noteikums) .....
7. Kuģu apkalpes komplektēšanas normas (2.7. noteikums) .....
8. Dzīvojamās telpas (3.1. noteikums) .....
9. Atpūtai paredzētais aprīkojums uz kuģa (3.1. noteikums) .....
10. Pārtika un ēdināšana (3.2. noteikums) .....
11. Veselība, drošība un nelaimes gadījumu novēršana (4.3. noteikums) .....
12. Medicīniskā aprūpe uz kuģa (4.1. noteikums) .....
13. Kuģa sūdzību procedūras (5.1.5. noteikums) .....
14. Darba algu izmaksa (2.2. noteikums) .....

Ar šo apliecinu, ka iepriekš minētie pasākumi ir paredzēti, lai laikā starp pārbaudēm nodrošinātu pastāvīgu atbilstību I daļas prasībām.

Kuģa īpašnieka nosaukums¹: .....

.....

Uzņēmuma adrese .....

.....

Pilnvarotās personas vārds, uzvārds: ....

.....

Amats: .....

.....

Pilnvarotās personas paraksts:

Datums: .....

(Kuģa īpašnieka zīmogs vai spiedogs¹)

Iepriekš minētos pasākumus ir pārskatījusi (norādiet kompetentās iestādes vai attiecīgi atzītās organizācijas nosaukumu), un pēc kuģa pārbaudes ir konstatēts, ka tie atbilst mērķiem, kas minēti A5.1.3. standarta 10. punkta b) apakšpunktā saistībā ar pasākumiem, lai nodrošinātu sākotnējo un pastāvīgo atbilstību prasībām, kas izklāstītas šā paziņojuma I daļā.

Vārds, uzvārds: .....

Amats: .....

Adrese: .....

.....

.....

Paraksts: .....

Vieta: .....

Datums: .....

(Iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

¹ "Kuģa īpašnieks" ir kuģa īpašnieks vai cita organizācija vai persona, piemēram, pārvaldnieks, aģents vai berbouta fraktētājs, kurš ir uzņēmis atbildību par īpašnieka kuģa darbību un kurš, uzņemoties šādu atbildību, ir piekritis pārņemt pienākumus un atbildību, kas kuģu īpašniekiem jāuzņemas saskaņā ar šo konvenciju, neatkarīgi no tā, vai konkrētus pienākumus un atbildību kuģa īpašnieka vārdā ir uzņēmusies jebkāda cita organizācija vai personas. Sk. konvencijas II panta 1. punkta j) apakšpunktu.

Jūras darbaspēka pagaidu sertifikāts

Šo sertifikātu saskaņā ar 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā V panta noteikumiem un 5. sadaļu
(turpmāk tekstā konvencija)

ar .....

(kuģa karoga valsts pilns nosaukums)

valdības pilnvarojumu izsniegusi

.....
(kompetentās iestādes vai atzītas organizācijas, kas pilnvarota saskaņā ar šīs konvencijas normām, pilns nosaukums un adrese)

Kuģa dati

Kuģa nosaukums .....

Pazīšanas numurs vai burti .....

Reģistrācijas osta .....

Reģistrācijas datums .....

Bruto tilpība¹ .....

SJO numurs .....

Kuģa veids.....

Kuģa īpašnieka² vārds, uzvārds vai nosaukums un adrese .....

Ar šo tiek apliecināts, ka šīs konvencijas A5.1.3. standarta 7. punkta vajadzībām:

¹ Kuģu, uz kuriem attiecas SJO pieņemtās tilpības noteikšanas pagaidu shēmas, bruto tilpības rādītājs ir iekļauts Starptautiskā tilpības sertifikāta (1969. gads) PIEZĪMJU slejā. Sk. konvencijas II panta 1. punkta c) apakšpunktu.

² "Kuģa īpašnieks" ir kuģa īpašnieks vai cita organizācija vai persona, piemēram, pārvaldnieks, aģents vai berbouta fraktētājs, kurš uzņemies atbildību par īpašnieka kuģa darbību un kurš, uzņemoties šādu atbildību, ir piekritis pārņemt pienākumus un atbildību, kas kuģu īpašniekiem jāuzņemas saskaņā ar šo konvenciju, neatkarīgi no tā, vai konkrētus pienākumus un atbildību kuģa īpašnieka vārdā ir uzņēmusies jebkāda cita organizācija vai personas. Sk. konvencijas II panta 1. punkta q) apakšpunktu.

- a) uz kuģa, ciktāl vajadzīgs un iespējams, ir veikta pārbaude attiecībā uz jautājumiem, kas uzskaitīti Konvencijas A5-I papildinājumā, ņemot vērā pārbaudes saskaņā ar turpmāk minēto b), c) un d) apakšpunktu,
- b) kuģa īpašnieks kompetentajai iestādei vai atzītai organizācijai ir parādījis, ka uz kuģa ir veiktas attiecīgās procedūras, lai tas atbilstu šai konvencijai,
- c) kuģa kapteinis ir iepazinies ar šīs konvencijas prasībām un tās īstenošanas prasībām, un
- d) kompetentajā iestādē vai atzītajā organizācijā ir iesniegta attiecīgā informācija, lai varētu izsniegt paziņojumu par jūras darbaspēka atbilstību.

Šis sertifikāts ir derīgs līdz ....., bet šajā laikā jāveic pārbaudes atbilstoši A5.1.3 un A5.1.4 standartam.

Pārbaude, ka minēta iepriekš a) apakšpunktā, pabeigta (datums) .....
 Izsniegts (vieta) ..... (datums).....

Attiecīgi pilnvarotās personas, kas izsniedza pagaidu sertifikātu, paraksts

.....
 (Izdevējas iestādes zīmogs vai spiedogs, pēc vajadzības)

A5-III papildinājums

Ja pilnvarotā amatpersona dalībvalsts ostā uz kuģa veic sīkāku pārbaudi atbilstoši A5.2.1. standartam, tad tai ir jāpārbauda šādas vispārīgas lietas:

Minimālais vecums

Medicīniskās izziņas

Jūrnieku kvalifikācijas

Jūrnieku darba līgumi

Jebkādu licencētu, sertificētu vai reglamentētu privāto rekrutēšanas un darbā iekārtošanas dienestu izmantošana

Darba laiks vai atpūtas laiks

Kuģu apkalpes komplektēšanas normas

Dzīvojamās telpas

Atpūtai paredzētais aprīkojums uz kuģa

Pārtika un ēdināšana

Veselība un drošība, un nelaimes gadījumu novēršana

Medicīniskā aprūpe uz kuģa

Kuģa sūdzību procedūras

Darba algu izmaksa

B5-I papildinājums – Valsts paziņojuma piemērs

Sk. B5.1.3. norādījuma 5. punktu

2006. gada Konvencija par darbu jūrniecībā
Paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību. I daļa

*(Piezīme: šo paziņojumu jāpievieno kuģa jūras darbaspēka sertifikātam)*Izsniegts saskaņā ar pilnvarojumu, kuru piešķīrusi: **Xxxxxx kompetentā iestāde**

Attiecībā uz 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā normām turpmāk
norādītais kuģis:

Kuģa nosaukums	SJO numurs	Bruto tilpība
M.S. PIEMĒRS	12345	1,000

tiek uzturēts atbilstoši konvencijas A5.1.3. standartam.

Paziņojumu parakstījusī persona kompetentās iestādes vārdā apstiprina, ka:

- a) konvencijas par darbu jūrniecībā normas ir pilnībā iekļautas turpmāk minētajās valsts prasībās,
- b) šīs valsts prasības ir iekļautas turpmāk minētajos valsts normatīvajos aktos; vajadzības gadījumā par šo normatīvo aktu saturu ir sniegti paskaidrojumi,
- c) informācija par būtisko līdzvērtību saskaņā ar VI panta 3. un 4. punktu ir sniegta <saskaņā ar atbilstošo no turpmāk minētajām valsts prasībām> <šim nolūkam paredzētajā iedaļā turpmāk> (*izsvītrojiet nepareizo apgalvojumu*);
- d) jebkuri saskaņā ar 3. sadaļu kompetentās iestādes noteiktie izņēmumi ir norādīti attiecīgajā nodaļā, un
- e) jebkuras prasības, kas saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem ir noteiktas konkrētam kuģu veidam, ir minētas pie attiecīgajām prasībām.

1. Minimālais vecums (1.1. noteikums)

1905. gada grozītā Kuģniecības likuma (nr. 123) (turpmāk tekstā likums) Xnodaļa, 2006. gada Kuģniecības noteikumu (turpmāk tekstā – noteikumi) 1111.-1222. punkts. Minimālais vecums atbilst tam, kas paredzēts Konvencijā.

“Nakts” nozīmē laiku no 9 vakarā līdz 6 rītā, ja vien Jūras transporta ministrija (turpmāk tekstā – ministrija) neapstiprina citu laika posmu.

Bīstamo darbu piemēri, kurus nav atļauts veikt personām, kas nav sasniegušas 18 gadu vecumu vai lielāku vecumu, ir uzskaitīti A sarakstā. Personas, kas nav sasniegušas 18 gadu vecumu, nedrīkst strādāt tajās vietās uz kravas kuģiem, kas kuģa plānā (pievienots šim paziņojumam) atzīmētas kā “bīstamas”.

2. Medicīniskās izziņas (1.2. noteikums)

Likuma XI nodaļa, noteikumu 1223.-1233. punkts.

Medicīniskās izziņas attiecīgā gadījumā atbilst STCW konvencijas prasībām; citos gadījumos STWC konvencijas prasības piemēro ar vajadzīgajām korekcijām.

Sertifikātus saistībā ar redzi var izsniegt kvalificēti optiķi, kas uzrādīti ministrijas apstiprinātajā sarakstā.

Medicīniskajās apskatēs ievēro ILO/WHO norādījumus, kas minēti B1.2.1.norādījumā.

.....
.....

Paziņojums par jūras darbaspēka atbilstību. II daļa

Veiktie pasākumi, lai laikā starp pārbaudēm nodrošinātu pastāvīgu atbilstību

Kuģa īpašnieks, kas norādīts jūras darbaspēka sertifikātā, kuram pievienots šis paziņojums, ir paredzējis veikt šādus pasākumus, lai laikā starp pārbaudēm nodrošinātu pastāvīgu atbilstību.

(Uzskaitiet pasākumus, kas tiks veikti, lai nodrošinātu atbilstību katram I daļas punktam)

1. Minimālais vecums (1.1. noteikums) [X]

Katra jūrnieka dzimšanas datumu norāda pretī viņa vārdam apkalpes sarakstā. Kuģa kapteinis vai virsnieks, kas darbojas viņa vārdā (turpmāk tekstā "kompetentais virsnieks"), katra reisa sākumā šo sarakstu pārbauda un atzīmē šādas pārbaudes datumu. Pieņemot darbā jūrnieku, kas nav sasniedzis 18 gadu vecumu, viņam izsniedz dokumentu, ar kuru viņam aizliedz strādāt nakts laikā vai veikt darbu, kas uzskatāms par bīstamu (sk. I daļas 1. nodaļu iepriekš), un jebkādu citu bīstamu darbu, kā arī norāda, ka viņam šaubu gadījumā ir jāapspriežas ar kompetento virsnieku. Šā dokumenta kopija, kuru pie atzīmes "saņēmu un iepazīnos" ir parakstījis jūrnieks un kurā ir norādīts parakstīšanas datums, glabājas pie kompetentā virsnieka.

2. Medicīniskā izziņa (1.2. noteikums) [X]

Kompetentais virsnieks nodrošina medicīnisko izziņu konfidencialitāti, kā arī nodrošina konfidencialitāti sarakstam, kurš sagatavots ar kompetentā virsnieka atbildību un kurā norādīts katrs uz kuģa esošais jūrnieks: jūrnieka pienākumi, medicīniskās (-o) izziņas (-u) izsniegšanas datums un veselības stāvoklis, kas norādīts attiecīgajā izziņā.

Ja rodas šaubas par to, vai jūrnieka veselības stāvoklis ir piemērots konkrēta pienākuma vai pienākumu veikšanai, kompetentais virsnieks apspriežas ar jūrnieka ārstu vai citu kvalificētu mediķi un pieraksts mediķa secinājumu kopsavilkumu, kā arī norāda mediķa vārdu, telefona numuru un apspriedes datumu.

Iesniedzējs: Satiksmes ministrs

K.Gerhards

Vīza: Valsts sekretārs

A. Matīss

26.03.2010; 13:50

33037

J. Jankoviča

67062133

jana.jankovica@lja.lv